

ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ

Χαρίλαος Τρικούπης

Έκθεση ιστορικών κειμηλίων
της οικογένειας Τρικούπη

μάρτιος 2012

Χαρίλαος Τρικούπης

Έκθεση ιστορικών
κειμηλίων της οικογένειας
Τρικούπη

Κατάλογος της Έκθεσης «Χαρίλαος Τρικούπης - Έκθεση ιστορικών
κειμηλίων της οικογένειας Τρικούπη» την οποία διοργάνωσε η Βουλή
των Ελλήνων τον Μάρτιο του 2012.

ISBN: 978-960- 560-III-9

Την ευθύνη της οργάνωσης της Έκθεσης ανέλαβε η Διεύθυνση της Βιβλιοθήκης της Βουλής, υπό τη γενική εποπτεία της Διευθύντριας Ευρυδίκης Αμπατζή.

Επιμέλεια έκθεσης και καταλόγου: Μαρία Βλασσοπούλου, Άντζελα Καραπάνου.

Συνεργάστηκαν: Δημήτρης Ζαζάς, Γιώργος Ζαννιάς, Μάρια Κούλη, Θοδωρής Κουτσογιάννης, Ελένη Μουζουράκη.

Επιμέλεια συντήρησης: Μαρία Σακελλαρίου, Προϊσταμένη του Τμήματος Συντήρησης, Λίλυ Ζιούβα, Γκέλη Σαμαρτζή. Συνεργάστηκαν: Στέλλα Δασκαλοπούλου, Χará Ζαχιώτη, Αυγή Καλαφάτη, Ιωάννα Σασιάκου.

Φωτογράφιση υλικού και ψηφιακή επεξεργασία: Ειρήνη Μανουσάκη.

Γραμματειακή υποστήριξη: Μαρία Δεκουλάκου, Αναστασία Ράγκου, Καρολίνα Στυλιανοπούλου.

Καλλιτεχνικός σχεδιασμός έκθεσης: Γιάννης Μετζικώφ.

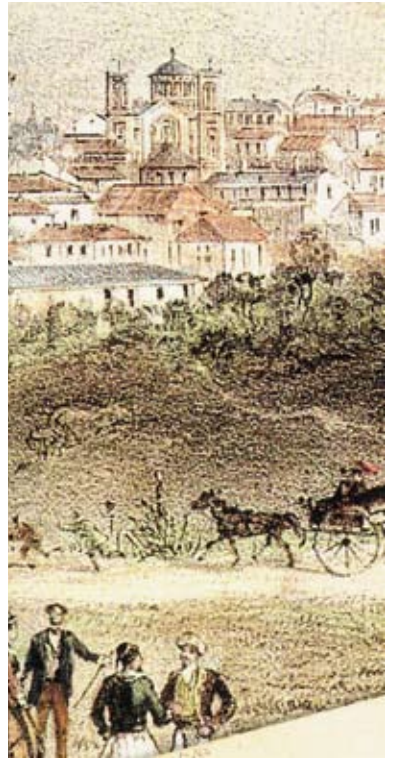
Θερμές ευχαριστίες οφείλονται στις Άννα Καρατζάνη, Επίκουρη Καθηγήτρια, Τμήμα Συντήρησης Αρχαιοτήτων και Έργων Τέχνης ΤΕΙ Αθήνας, Νίκη Κατσικώστα και Έλενα Κοντού, συντηρήτριες, Νομισματικό Μουσείο, Χριστίνα Καραδήμα και Μαρίκα Τρομπέτα, συντηρήτριες, Εθνική Πινακοθήκη-Μουσείο Αλεξάνδρου Σούτζου.

Με την ευκαιρία της έκθεσης η Βιβλιοθήκη της Βουλής εξέδωσε το ανέκδοτο χειρόγραφο της Σοφίας Τρικούπη *Η Μήτηρ μας, Αικατερίνη Τρικούπη*. Την ευθύνη της μεταγραφής είχε η Λένα Κορομηλά και τη γενική επιμέλεια της έκδοσης η Έλλη Δρούλια.

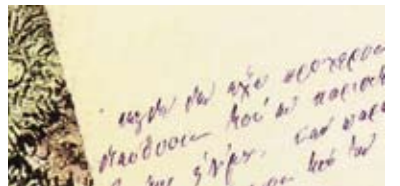

Χαρίλαος Τρικούπης

Έκθεση ιστορικών κειμηλίων της οικογένειας Τρικούπη

μάρτιος 2012

Με την έκθεση «Χαρίλαος Τρικούπης, Έκθεση Ιστορικών Κειμηλίων της Οικογένειας Τρικούπη» η Βουλή των Ελλήνων τιμά μια εμβληματική μορφή του 19ου αιώνα, έναν πολιτικό που σφράγισε με το πολυδιάστατο έργο του τη σύγχρονη ελληνική ιστορία. Η έκθεση ακολουθεί τα βήματά του στην κεντρική πολιτική σκηνή, φωτίζοντας παράλληλα και την ιστορία της οικογένειας Τρικούπη.

Μέσα από τεκμήρια και προσωπικά αντικείμενα, που προέρχονται από το αρχείο της οικογένειας, αναδεικνύεται το εύρος της προσωπικότητας του Χ. Τρικούπη, αλλά και η καθοριστική συμβολή του στη διαμόρφωση της νεότερης ελληνικής ιστορίας. Ταυτόχρονα, η έκθεση αποτυπώνει ενδιαφέροντες πτυχές της καθημερινότητας και της ιδιωτικής ζωής του ίδιου και της οικογένειάς του.

Στόχος της έκθεσης είναι να παρουσιαστούν οι βασικοί σταθμοί της διαδρομής και του έργου του Χαρίλαου Τρικούπη, που διετέλεσε επτά φορές πρωθυπουργός της Ελλάδας, έως τον θάνατό του στις Κάννες το 1896. Ο Χαρίλαος Τρικούπης αγωνίστηκε με πίστη και σθένος για την ενδυνάμωση και τη σταθερότητα του Ελληνικού Κοινοβουλίου και ταύτισε το όνομά του με την καθιέρωση της θεμελιώδους δημοκρατικής «αρχής της δεδηλωμένης». Σε πείσμα των αντίξωων συνθηκών και των αδιεξόδων της εποχής, προώθησε μια σειρά διαρθρωτικών αλλαγών που αποσκοπούσαν στον εκσυγχρονισμό του ελληνικού κράτους, την κατοχύρωση της ευνομίας και την οικονομική ανάπτυξη της Ελλάδας.

Η σημαντική δωρεά της οικογένειας Τρικούπη προς τη Βουλή των Ελλήνων περιλαμβάνει προσωπικά αντικείμενα, οικογενειακά κειμήλια, έπιπλα, ελαιογραφίες, χαρακτηριστικά, καθώς και ένα σημαντικό τμήμα του αρχείου και της βιβλιοθήκης της οικογένειας. Τα τεκμήρια αυτά, εμπλουτισμένα με αρχειακό υλικό, εφημερίδες και περιοδικά, γελοιογραφίες και χαρακτηριστικά, βιβλία και φυλλάδια από τις συλλογές της Βιβλιοθήκης της Βουλής, παρουσιάζονται στην αίθουσα «Ελευθέριος Βενιζέλος» της Βουλής των Ελλήνων.

Πιστεύω ότι η παρούσα έκθεση συμπληρώνει τις ιστορικές μας γνώσεις για τον Χαρίλαο Τρικούπη και προσφέρει σε όλους μας αφορμή για στοχασμό, καθώς ενισχύει την εθνική μας αυτογνωσία. Συμβάλλει στη διατήρηση της ιστορικής μνήμης και την καλλιέργεια της παιδείας του πολίτη. Αναδεικνύει το έργο ενός μεγάλου Έλληνα πολιτικού, ο οποίος έθεσε ζητήματα που υπερβαίνουν τον ιστορικό χρόνο της δικής του θητείας στην πολιτική.

Θερμές ευχαριστίες οφείλονται στην οικογένεια Τρικούπη και ιδιαίτερα στην κα Rita Frei-Τρικούπη, σύζυγο του Κωνσταντίνου Τρικούπη για τη γενναιόδωρη προσφορά των οικογενειακών κειμηλίων. Η χειρονομία τους μπορεί να εμπνεύσει και άλλους, ώστε τα τεκμήρια μνήμης να γίνονται κοινό κτήμα προς όφελος του συνόλου.

Φίλιππος Πετσάλνικος
Πρόεδρος της Βουλής των Ελλήνων

ΧΑΡΙΛΑΟΣ ΤΡΙΚΟΥΠΗΣ

Ο διαπραγματευθείς εν Ἀγγλίᾳ τὴν συνθήκην
τῆς ἐνώσεως ἐν ἔτει 1864.

Charilaos Trikoupis

Χρονολόγιο

Αικατερίνη Φλεριανού

Ιστορικός, τ. Προϊσταμένη της Μπενακείου Βιβλιοθήκης

1700 Γεννιέται στο Μεσολόγγι ο Γεωργάκης Τρικούπης, γενάρχης της πολιτικής οικογένειας Τρικούπη. Αποκτά έναν γιο, τον Ματθαίο, που ασχολείται με τη ναυτιλία και τα κοινά ως προεστός.

1750 Γεννιέται ο Ιωάννης, πρωτότοκος γιος του Ματθαίου. Διδάσκεται τα πρώτα του γράμματα από τον Παναγιώτη Παλαμά και συνεχίζει τις σπουδές του στην Ιθάκη και την Πάτρα.

1753 Γεννιέται ο Συμεών ή Ασημάκης, δευτερότοκος γιος του Ματθαίου. Σπουδάζει ιατρική και φιλοσοφία στη Νεάπολη.

1771 Ο Ιωάννης αναλαμβάνει γραμματέας του μητροπολίτη Παλαιών Πατρών Γαβριήλ και θα τον ακολουθήσει στην Κωνσταντινούπολη, όταν θα εκλεγεί οικουμενικός πατριάρχης το 1780.

1785 Ο Ιωάννης Τρικούπης επιστρέφει στο Μεσολόγγι και ασχολείται με τα κοινά. Νυμφεύεται την Αλεξάνδρα Παλαμά και αποκτούν επτά γιούς, τους Σπυρίδωνα, Αναστάσιο, Κωνσταντίνο, Νικόλαο, Μάνθο, Απόστολο και Θεμιστοκλή, και δύο κόρες, την Ειρήνη και τη Μαρία.

1788 **8 Απριλίου**
Γεννιέται στο Μεσολόγγι ο Σπυρίδων Τρικούπης. Διδάσκεται τα εγκύκλια μαθήματα στη Σχολή των Παλαμάδων.

1810 Συνεχίζει τις σπουδές του στην Πάτρα και προσλαμβάνεται στο γραφείο του Γενικού Προξένου της Αγγλίας. Γνωρίζεται με τον Άγγλο φιλέλληνα Φρέντερικ Νορθ, μετέπειτα λόρδο Γκίλφορντ (Frederic North Guilford).

Μεσολόγγι.

Λιθογραφία, 1837. Βιβλιοθήκη της Βουλής.

Ιωάννης Τρικούπης.

(αρ. εκθ. Ι)

C O R F U .

FISHER, SON, & CO LONDON, 1841

1815 Σπουδάζει φιλολογία και φιλοσοφία στη Ρώμη και το Παρίσι με υποτροφία που του είχε εξασφαλίσει ο λόρδος Γκίλφορντ.

1821 Ο Ιωάννης εκλέγεται πρόεδρος των δημογερόντων στο Μεσολόγγι.

Ο Σπυρίδων εκδίδει στο Παρίσι το ποίημά του *Ο Δήμος: Ποίημα Κλέφτικον*.

1822 **Απρίλιος – Ιούλιος**
Διακόπτει τις σπουδές του και επιστρέφει στο Μεσολόγγι. Εντάσσεται στο επιτελείο του Αλέξανδρου Μαυροκορδάτου και τον ακολουθεί στην ατυχή εκστρατεία στην Ήπειρο.

Σεπτέμβριος
Εκτελεί χρέη γραμματέα στον λόρδο Γκίλφορντ στην Κέρκυρα, ενώ παράλληλα αναλαμβάνει τη συγκέντρωση χρημάτων για τον Αγώνα.

25 Οκτωβρίου - 31 Δεκεμβρίου
Ο Ιωάννης Τρικούπης βοηθάει τον Μαυροκορδάτο στην οργάνωση της άμυνας του Μεσολογγίου κατά τη διάρκεια της πρώτης πολιορκίας. Ο γιος του Μάνθος και ο αδελφός του Ασημάκης πέφτουν μαχόμενοι.

9 Νοεμβρίου
Συστήνεται η Γερουσία Δυτικής Χέρσου Ελλάδος. Ο Ιωάννης εκλέγεται γερουσιαστής και αργότερα μέλος της τριμελούς επιτροπής που αντικαθιστά τον πρόεδρό της Αλέξανδρο Μαυροκορδάτο κατά την απουσία του.

1823 **Φεβρουάριος**
Ο Σπυρίδων Τρικούπης εκλέγεται για πρώτη φορά παραστάτης Μεσολογγίου και Αιτωλικού. Συνοδεύει τον λόρδο Γκίλφορντ κατά την επιθεώρηση σχολείων στην Κεφαλονιά και τη Ζάκυνθο. Συνδέεται φιλικά με τον Διονύσιο Σολωμό και τον παροτρύνει να γράφει στην ελληνική γλώσσα.

Αλέξανδρος Μαυροκορδάτος.
Επιζωγραφισμένη λιθογραφία, Adam de Friedel, *Twenty-four Portraits*, 1827. Βιβλιοθήκη της Βουλής. (αρ. εκθ. 26)

Κέρκυρα.
Λιθογραφία, 1841. Βιβλιοθήκη της Βουλής.

1824 Μάρτιος

Επιστρέφει στο Μεσολόγγι, όπου συναντά τον λόρδο Βύρωνα. Όταν αυτός πεθαίνει (6 Απριλίου) ο Σπυρίδων εκφωνεί τον επικήδειο. Ο Λόγος Επιτάφιος του Λορδ Νόελ Μπίρτων θα μεταφραστεί και θα δημοσιευθεί σε πολλές ευρωπαϊκές εφημερίδες.

13 Απριλίου

Επανεκλέγεται παραστάτης του Βουλευτικού Σώματος.

30 Ιουλίου

Πεθαίνει ο Ιωάννης Τρικούπης.

1825 Ο Σπυρίδων με την υποστήριξη του λόρδου Γκίλφορντ πρωτοστατεί στη δημιουργία του αγγλικού κόμματος.

Δεκέμβριος

Ο Κωνσταντής Τρικούπης σκοτώνεται στη μάχη της Κλείσοβας κατά τη δεύτερη πολιορκία του Μεσολογγίου (Απρίλιος 1825-Απρίλιος 1826).

1826 7 Ιανουαρίου

Ο Σπυρίδων παντρεύεται στο Ναύπλιο την Αικατερίνη Μαυροκορδάτου, αδελφή του Αλέξανδρου. Αποκτούν έξι παιδιά, από τα οποία δύο πεθαίνουν σε βρεφική ηλικία.

Απρίλιος 1826 – Μάιος 1827

Ο Σπυρίδων συμμετέχει στις εργασίες της Γ' Εθνοσυνέλευσης. Εκλέγεται μέλος της Διοικητικής Επιτροπής της Ελλάδος η οποία παραιτείται ενόψει της εκλογής του Ιωάννη Καποδίστρια ως Κυβερνήτη της Ελλάδος.

1828 8 Ιανουαρίου

Ο Καποδίστριας φθάνει στο Ναύπλιο. Με ψήφισμα της Βουλής (18 Ιανουαρίου) αναστέλλει το Σύνταγμα και ιδρύει το Πανελλήνιο. Ο Σπυρίδων Τρικούπης διορίζεται Γενικός Γραμματέας της Επικρατείας (πρωθυπουργός).

Λόρδος Βύρων.

Επιζωγραφισμένη λιθογραφία, Adam de Friedel, Twenty-four Portraits, 1827. Βιβλιοθήκη της Βουλής.

Σπυρίδων Τρικούπης.

Λάδι σε μουσαμά. Βιβλιοθήκη της Βουλής.
(αρ. εκθ. 24)

Αικατερίνη Μαυροκορδάτου-Τρικούπη.

Λάδι σε μουσαμά. Βιβλιοθήκη της Βουλής.
(αρ. εκθ. 25)

Ιωάννης Καποδίστριας.
Λάδι σε μουσαμά, 19ος αιώνας.
Βουλή των Ελλήνων. (αρ. εκθ. 27)

Ανδρέας Μιαούλης.
Λιθογραφία, Karl Krazeisen,
Bildnisse ausgezeichnete, περ. 1828-31.
Βιβλιοθήκη της Βουλής.

1829 Διαφωνεί με τον Καποδίστρια και παραιτείται.

Εκδίδονται στην Αίγινα οι *Λόγοι επικήδαιοι και επινίκαιοι* του Σπυρίδωνα Τρικούπη.

Ιούλιος – Αύγουστος

Αν και εκλεγμένος πληρεξούσιος Μεσολογγίου ο Σπυρίδων δε συμμετέχει στις εργασίες της Δ' Εθνοσυνέλευσης του Άργους, λόγω της διαφωνίας του με την πολιτική του Καποδίστρια.

1830 Γεννιέται η Αγλαΐα (†Λονδίνο, 1842), το πρώτο παιδί του Σπυρίδωνα και της Αικατερίνης.

Ο Σπυρίδων ύστερα από διαταγή του Καποδίστρια εγκαθίσταται στην Ύδρα υπό περιορισμό μαζί με τους αρχηγούς της αντιπολίτευσης.

1830 **22 Ιανουαρίου/3 Φεβρουαρίου**
Υπογράφεται το Πρωτόκολλο του Λονδίνου που αναγνωρίζει την Ελλάδα ως κυρίαρχο και ανεξάρτητο κράτος.

1831 **27 Σεπτεμβρίου**
Δολοφονείται ο Καποδίστριας και ο Σπυρίδων επιστρέφει στο Μεσολόγγι.

1832 **Απρίλιος**
Ο Σπυρίδων Τρικούπης αναλαμβάνει το υπουργείο των Εξωτερικών.

25 Απριλίου/17 Μαΐου

Υπογράφεται η Συνθήκη του Λονδίνου με την οποία η ελληνική επικράτεια αποτελεί ανεξάρτητη μοναρχία με πρώτο μονάρχη τον Όθωνα.

II Ιουλίου

Γεννιέται στο Ναύπλιο ο Χαρίλαος, πρωτότοκος γιος του Σπυρίδωνα και της Αικατερίνης. Βαπτίζεται με ανάδοχο τον Ανδρέα Μιαούλη.

Υποδοχή του Όθωνα στην Αθήνα (1.12.1834).
Λάδι σε μουσαμά, Νικ. Φερεκείδη, 1900. Συλλογή της Εθνικής Τράπεζας της Ελλάδος.

1833 **25 Ιανουαρίου**
Ο βασιλιάς Όθων φθάνει στο Ναύπλιο και τριμελής επιτροπή αντιβασιλείας ασκεί την εξουσία έως την ενηλικίωσή του. Ο Σπυρίδων Τρικούπης διορίζεται πρωθυπουργός διατηρώντας και τη θέση του υπουργού Εξωτερικών.

3 Απριλίου

Σχηματίζει τη δεύτερη κυβέρνησή του μέσα στον ίδιο χρόνο αναλαμβάνοντας και τα υπουργεία Εξωτερικών και Εκκλησιαστικών και Δημοσίας Εκπαιδεύσεως.

12 Οκτωβρίου

Συγκρούεται με την αντιβασιλεία, παραιτείται και διορίζεται πρεσβευτής στο Λονδίνο.

Γεννιέται ο Όθων (†Αθήνα, 1844), τρίτο παιδί του Σπυρίδωνα και της Αικατερίνης.

Ο βασιλιάς Όθων.
Επιζωγραφισμένη λιθογραφία, 1837.
Βιβλιοθήκη της Βουλής.

Λονδίνο, μέσα 19ου αιώνα.

Ξυλογραφία, William Gray Fearnside, *The history of London*, 1849. Βιβλιοθήκη της Βουλής.

1834 1 Δεκεμβρίου

Η Αθήνα γίνεται πρωτεύουσα του ελληνικού κράτους.

1835 20 Μαΐου

Ο Όθων ενηλικιώνεται.

18 Σεπτεμβρίου

Ιδρύεται το Συμβούλιο της Επικρατείας και ο Σπυρίδων Τρικού-
πης διορίζεται σύμβουλος.

1836 Ο Όθων απονέμει στον Σπυρίδωνα τον Αργυρό Σταυρό του Βα-
σιλικού Τάγματος του Σωτήρος.

Εκδίδονται στο Παρίσι *Οι Σωζόμενοι Λόγοι* του.

1838 Γεννιέται στο Λονδίνο η Σοφία, δευτερότοκη κόρη του Σπυρίδω-
να και της Αικατερίνης.

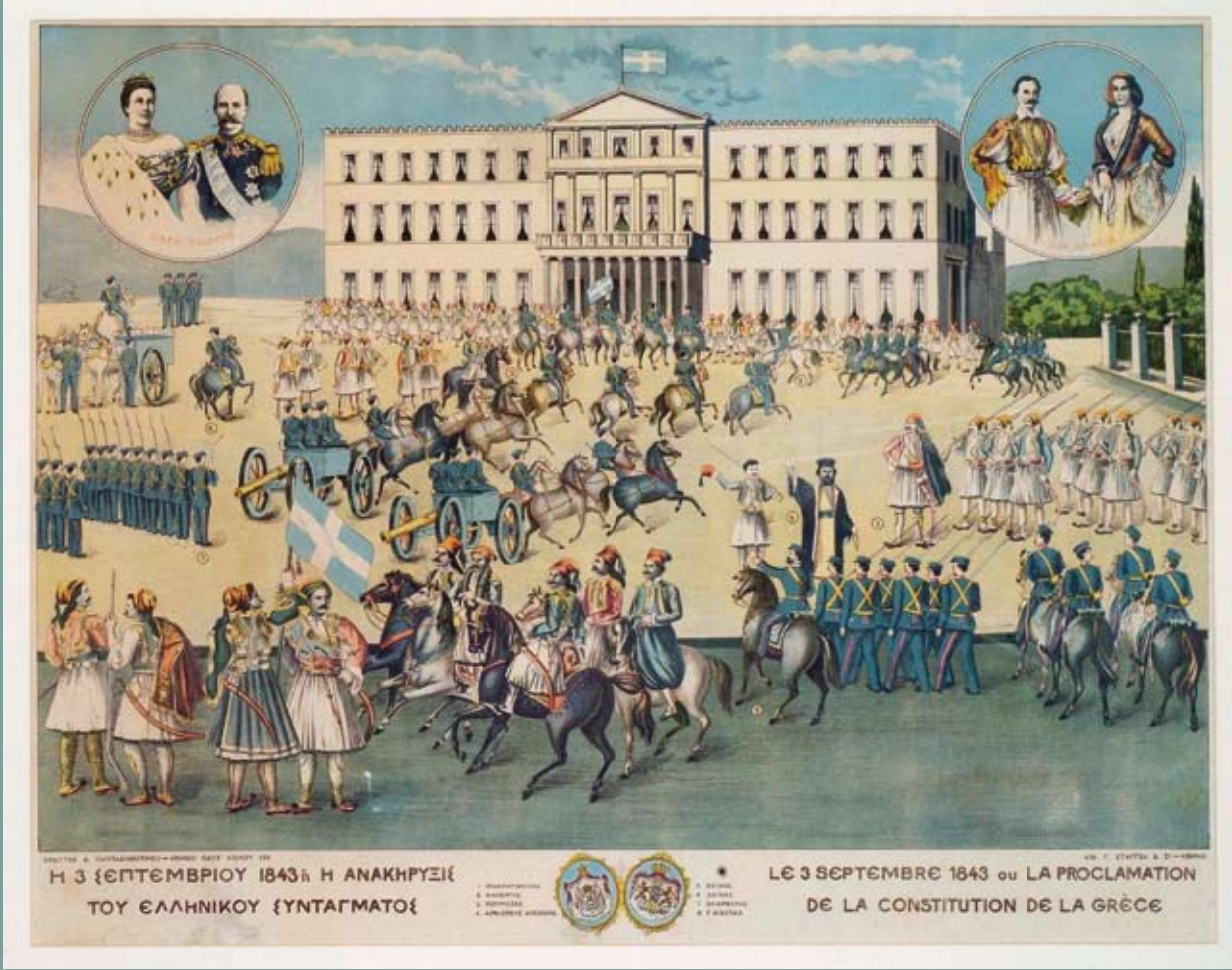
Ο Σπυρίδων απομακρύνεται από την πρεσβεία του Λονδίνου και
εγκαθίσταται με την οικογένειά του στην Αθήνα.

1841 Τοποθετείται για δεύτερη φορά πρεσβευτής στο Λονδίνο.

1843 Καταργούνται οι ελληνικές πρεσβείες στο εξωτερικό και ο Σπυ-
ρίδων επιστρέφει στην Αθήνα.

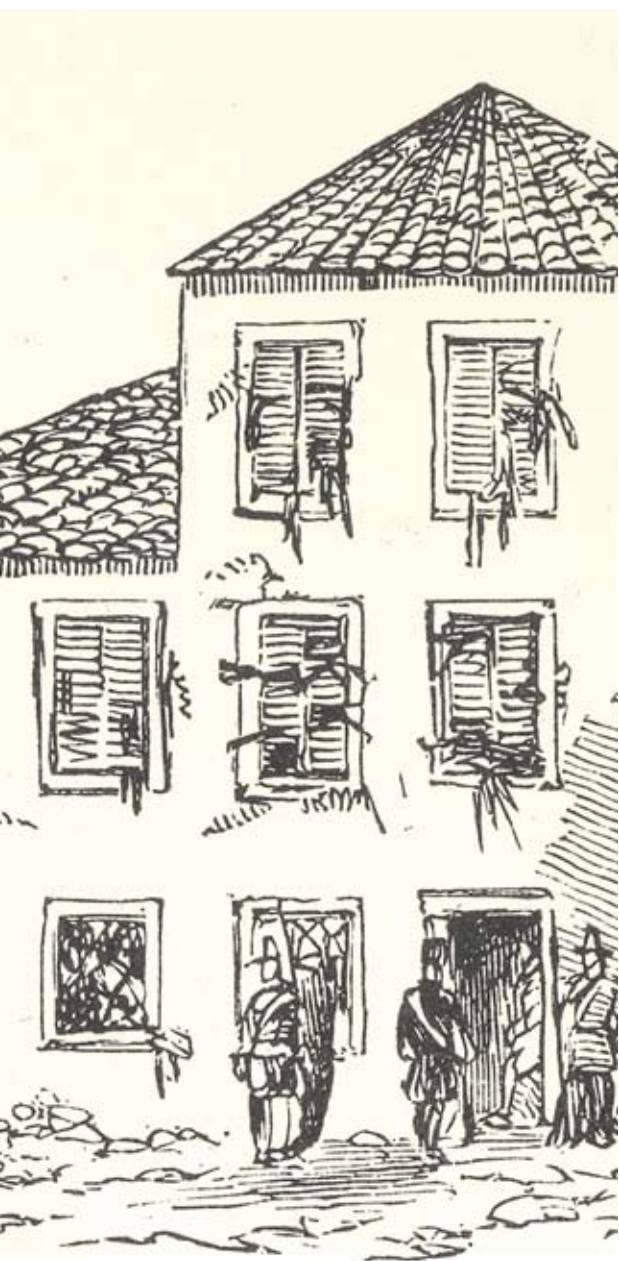
3 Σεπτεμβρίου

Εξέγερση στην Αθήνα με κύριο αίτημα την παραχώρηση Συντάγματος.

«Η 3η Σεπτεμβρίου 1843 ή Η ανακήρυξις του Ελληνικού Συντάγματος».

Χρωμολιθογραφία, Γ. Στάγγελ. Βιβλιοθήκη της Βουλής.

Το σπίτι του Πασίφικο μετά τη λεηλασία.

Ξυλογραφία, The Illustrated London News. Βιβλιοθήκη της Βουλής.

1844 18 Μαρτίου

Η της Τρίτης Σεπτεμβρίου εν Αθήναις Εθνική των Ελλήνων Συνέλευσις, στην οποία ο Σπυρίδων Τρικούπης συμμετέχει ως πληρεξούσιος Μεσολογγίου, ψηφίζει Σύνταγμα με το οποίο καθιερώνεται το πολίτευμα της Συνταγματικής Μοναρχίας.

30 Μαρτίου

Ο Σπυρίδων συμμετέχει στην κυβέρνηση Αλέξανδρου Μαυροκορδάτου αναλαμβάνοντας αρχικά τα υπουργεία Εξωτερικών, Εκκλησιαστικών και Δημοσίας Εκπαιδεύσεως και αργότερα και το υπουργείο Δικαιοσύνης.

16 Ιουνίου

Ο Σπυρίδων διορίζεται από τον Όθωνα γερουσιαστής.

6 Αυγούστου

Παρατείνεται η κυβέρνηση Μαυροκορδάτου.

1848

Ο Χαρίλαος Τρικούπης ολοκληρώνει τις εγκύκλιες σπουδές του στο Γυμνάσιο Αθηνών το οποίο διευθύνει ο Γεώργιος Γεννάδιος και εγγράφεται στη Νομική Σχολή του Πανεπιστημίου Αθηνών.

Ο Όθων απονέμει στον Σπυρίδωνα Τρικούπη τον Μεγαλόσταυρο του Βασιλικού Τάγματος του Σωτήρος.

6 Μαρτίου

Ο Σπυρίδων λαμβάνει εντολή να σχηματίσει κυβέρνηση, αλλά την καταθέτει λόγω άρνησης του Αλέξανδρου Μαυροκορδάτου να συνεργαστεί μαζί του.

1849

Ο Σπυρίδων αποστασιοποιείται από την αγγλική πολιτική και υποστηρίζει τον Όθωνα.

1850

Ιανουάριος-Απρίλιος

Κατά τα Παρκερικά (επεισόδιο Πασίφικο) αποστέλλεται στο Παρίσι να ενημερώσει τη γαλλική κυβέρνηση για τις αυθαιρεσίες της Αγγλίας.

25 Μαΐου

Ο Χαρίλαος ακολουθεί την οικογένειά του στη Γαλλία και εγγράφεται στη Νομική Σχολή Παρισιών.

Η Νομική Σχολή Παρισιών.

Ξυλογραφία, Edmond Texier, Tableau de Paris, 1852. Βιβλιοθήκη της Βουλής.

Ο Θεμιστοκλής Τρικούπης νυμφεύεται την Καλυδώνα Ιγγλέση και αποκτούν τέσσερα παιδιά, τον Ιωάννη, τον Κωνσταντίνο, τον Νικόλαο και την Αγλαΐα.

1852 25 Αυγούστου
Ο Χαρίλαος ολοκληρώνει τις σπουδές του στο Παρίσι.

1853 Ο Σπυρίδων διορίζεται για τρίτη φορά πρεσβευτής στο Λονδίνο. Εκεί εκδίδει τον πρώτο τόμο της τετράτομης *Ιστορίας της Ελληνικής Επανάστασης*.

22 Σεπτεμβρίου/14 Οκτωβρίου
Κηρύσσεται ο Κριμαϊκός Πόλεμος μεταξύ Ρωσίας και Οθωμανικής Αυτοκρατορίας και στην Ελλάδα επικρατεί φιλοπόλεμη ατμόσφαιρα.

1854 11 Ιανουαρίου
Εξεγείρονται οι υπόδουλοι Έλληνες.

15 Φεβρουαρίου
Ο Χαρίλαος διορίζεται ακόλουθος της ελληνικής πρεσβείας στο Λονδίνο και στη συνέχεια αναλαμβάνει καθήκοντα ως ιδιαίτερος γραμματέας του πατέρα του.

14 Μαΐου
Αρχίζει ο αποκλεισμός του Πειραιά από τα αγγλογαλλικά στρατεύματα.

1855 4 Μαρτίου
Ο Χαρίλαος διορίζεται γραμματέας στην ελληνική πρεσβεία στο Λονδίνο.

23 Σεπτεμβρίου
Ο Σπυρίδων αρνείται το διορισμό του ως υπουργού Εξωτερικών στην κυβέρνηση Δημητρίου Βούλγαρη και παραμένει πρεσβευτής στο Λονδίνο.

1856 18/30 Μαρτίου
Η Συνθήκη των Παρισίων τερματίζει τον Κριμαϊκό Πόλεμο. Τις ελληνικές θέσεις είχε υποστηρίξει ο Σπυρίδων Τρικούπης.

Τάγμα εθελοντών που συμμετείχε στον Κριμαϊκό πόλεμο.
Μουσείο Μπενάκη.

1857 Γεννιέται ο Κωνσταντίνος, γιος του Θεμιστοκλή Τρικούπη.

18 Φεβρουαρίου
Αποχωρούν τα στρατεύματα κατοχής από την Ελλάδα.

1861 Ο Σπυρίδων παραιτείται από τη διπλωματική υπηρεσία για λόγους υγείας.

1862 Ο Χαρίλαος αναλαμβάνει προσωρινά ως επιτετραμμένος τη διεύθυνση της πρεσβείας. Ιδρύει το *Φιλελληνικό Κομιτάτο* με σκοπό τη συλλογή χρημάτων για τα σχολεία του υπόδουλου ελληνισμού.

23 Φεβρουαρίου
Ο Σπυρίδων επιστρέφει στην Ελλάδα. Αρνείται πρόταση του Όθωνα να σχηματίσει κυβέρνηση.

10 Οκτωβρίου
Εκδηλώνεται εξέγερση στην Αθήνα, η οποία οδηγεί στην έξωση του Όθωνα από την Ελλάδα.

24-28 Νοεμβρίου
Εκλογές πληρεξουσίων για τη Β΄ Εθνοσυνέλευση. Ο Σπυρίδων εκλέγεται πληρεξούσιος των Ελλήνων ομογενών του Μάντσεστερ.

1863 Μάρτιος
Καταργούνται οι πρεσβείες του εξωτερικού, εκτός της Κωνσταντινούπολης, και ο Χαρίλαος επιστρέφει στην Ελλάδα.

18 Μαρτίου
Η Β΄ Εθνοσυνέλευση αναγορεύει τον Γεώργιο Α΄ βασιλιά των Ελλήνων.

8/20 Μαΐου
Ο Χαρίλαος εκλέγεται πληρεξούσιος της ελληνικής κοινότητας του Λονδίνου για τη Β΄ Εθνοσυνέλευση.

1/13 Νοεμβρίου
Ορίζεται εκπρόσωπος της Ελλάδας στις διαπραγματεύσεις για τη συνθήκη Ένωσης των Ιονίων Νήσων με την Ελλάδα. Οι επίπονες ενέργειές του συμβάλλουν στη βελτίωση των όρων παραχώρησης.

Ο Χαρίλαος Τρικούπης, ακόλουθος στο Λονδίνο.
Φωτογραφία. Βιβλιοθήκη της Βουλής.

Η ελληνική αποστολή στη Δανία μετά την εκλογή του Γεωργίου Α΄.

Ξυλογραφία, *The Illustrated London News*. Βιβλιοθήκη της Βουλής.

«Η Έξωσις των πρώτων βασιλέων της Ελλάδος Όθωνος και Αμαλίας».

Χρωμολιθογραφία. Εθνικό Ιστορικό Μουσείο.

1864 17/29 Μαρτίου

Ο Χαρίλαος Τρικούπης υπογράφει με τους πρεσβευτές της Αγγλίας, της Γαλλίας και της Ρωσίας τη συνθήκη Ένωσης.

5 Ιουλίου

Ο Γεώργιος Α΄ απονέμει στον Χαρίλαο τον Αργυρό Σταυρό των Ιπποτών του Βασιλικού Τάγματος του Σωτήρος.

17 Νοεμβρίου

Ψηφίζεται το Σύνταγμα το οποίο ορίζει ως πολίτευμα της Ελλάδας τη Βασιλευομένη Δημοκρατία.

Μετά τη λήξη των εργασιών της Εθνοσυνέλευσης ο Σπυρίδων Τρικούπης αποχωρεί από το δημόσιο βίο.

1865 14 Μαΐου

Ο Χαρίλαος Τρικούπης παραιτείται από τη διπλωματική υπηρεσία και εκλέγεται για πρώτη φορά βουλευτής Μεσολογγίου με το κόμμα του Αλέξανδρου Κουμουνδούρου.

S. M. le roi George et S. M. la reine des Hellènes.

Οι βασιλείς Γεώργιος Α΄ και Όλγα σε νεαρή ηλικία.

Επιζωγραφισμένη ξυλογραφία, Le Monde Illustré. Ιδιωτική Συλλογή.

1866 9 Ιουνίου

Ξεσπά επανάσταση σε ολόκληρη την Κρήτη.

18 Δεκεμβρίου

Ο Χαρίλαος ορκίζεται για πρώτη φορά υπουργός αναλαμβάνοντας το υπουργείο Εξωτερικών στην κυβέρνηση Αλέξανδρου Κουμουνδούρου. Ενισχύει την Κρητική Επανάσταση με εφόδια και εθελοντές.

1867 16 Φεβρουαρίου

Αναλαμβάνει προσωρινά και το υπουργείο Εσωτερικών.

22 Μαΐου

Με διακοίνωσή του προς τις ξένες κυβερνήσεις αναλύει τις απαιτήσεις της Ελλάδας για την Κρήτη και τις άλλες υπόδουλες περιοχές.

14/26 Αυγούστου

Υπογράφει στο Φεσλάου (Vöslau) της Αυστρίας ελληνοσερβική συνθήκη συμμαχίας, με την οποία τα χριστιανικά βαλκανικά κράτη συμμαχούν πρώτη φορά για την απελευθέρωση των χριστιανών της ευρωπαϊκής Τουρκίας.

Οκτώβριος

Προτείνει την παραίτηση της κυβέρνησης, διότι ο Γεώργιος Α΄ τέλεσε τους γάμους του χωρίς την έγκρισή της. Η πρότασή του, όμως, δεν υιοθετείται από τον πρωθυπουργό Κουμουνδούρο.

20 Δεκεμβρίου

Παρατείνεται η κυβέρνηση Κουμουνδούρου.

1868 Γεννιέται ο Νικόλαος, γιος του Θεμιστοκλή Τρικούπη. Σπουδάζει στη Σχολή Ευελπίδων και στη συνέχεια στο Παρίσι.

21 Μαρτίου

Ο Χαρίλαος Τρικούπης δεν εκλέγεται βουλευτής, λόγω των σφοδρών επιθέσεων για τον χειρισμό του Κρητικού Ζητήματος. Το ίδιο συμβαίνει και στην επόμενη εκλογική αναμέτρηση (16 Μαΐου 1869).

1870 Δεκέμβριος

Ο Χαρίλαος αρνείται να συμμετάσχει στην κυβέρνηση Κουμουνδούρου υποστηρίζοντας ότι έγινε συναλλαγή με τα Ανάκτορα.

Αλληγορική απεικόνιση της ένωσης των Επτανήσων με την Ελλάδα το 1864.

Εθνικό Ιστορικό Μουσείο.

Χάρτης της επαρχίας Μαλεβυζίου (Κνωσσού).

Λιθογραφία, Ιωάννης Πετρώφ, Άτλας της Μεγαλονήσου Κρήτης, 1887. Βιβλιοθήκη της Βουλής. (αρ. εκθ. 83)

«Παρελθόν και Ενεστώς».

Καιροί, 6.7.1874. Βιβλιοθήκη της Βουλής.
(αρ. εκθ. 80)

1871 Μάιος

Αποδέχεται πρόταση του Κουμουνδούρου να αναλάβει τη θέση του έκτακτου πληρεξουσίου στην Πύλη, η οποία, όμως, αρνείται να τον δεχθεί.

15 Ιουλίου

Πεθαίνει η Αικατερίνη Τρικούπη σε ηλικία 71 ετών.

1872 Ιανουάριος

Αποχωρεί από το κόμμα του Κουμουνδούρου διαφωνώντας για τη συνεργασία με τον Δημήτριο Βούλγαρη.

26 Φεβρουαρίου

Εκλέγεται πρώτος βουλευτής Μεσολογγίου με δεύτερο τον Επαμεινώνδα Δεληγεώργη.

Μάρτιος

Αναδεικνύεται αρχηγός του *Πέμπτου Κόμματος*, το οποίο προέκυψε όταν ομάδα βουλευτών με επικεφαλής τον Κωνσταντίνο Λομβάρδο αποχώρησε το 1871 από το κόμμα του Κουμουνδούρου.

1873 27 Ιανουαρίου

Δεν εκλέγεται βουλευτής στις εκλογές. Το *Πέμπτο Κόμμα* εκπροσωπείται στη Βουλή από τους Κωνσταντίνο Λομβάρδο και Αθανάσιο Πετιμεζά.

12 Φεβρουαρίου

Πεθαίνει ο Σπυρίδων Τρικούπης.

1874 23 Ιουνίου

Ο Χαρίλαος Τρικούπης δε συμμετέχει στις εκλογές.

29 Ιουνίου

Δημοσιεύει ανυπόγραφα στην εφημερίδα *Καιροί* το άρθρο «Τίς Πταίει;» στο οποίο καταγγέλλει τις αυθαιρεσίες και τις παρεμβάσεις του Στέμματος στην πολιτική ζωή. Ο εκδότης της εφημερίδας Πέτρος Κανελλίδης προφυλακίζεται. Ο Χαρίλαος με επιστολή του στον εισαγγελέα αναλαμβάνει εξολοκλήρου την ευθύνη.

Η Παλιά Βουλή, έδρα του Κοινοβουλίου κατά την περίοδο 1875-1935.

Επιστολικό Δελτάριο, αρχές 20ού αι. Ιδιωτική Συλλογή.

6 Ιουλίου

Δημοσιεύει νέο άρθρο στην εφημερίδα *Καιροί* με τίτλο «Παρελθόν και Ενεστώς». Αποφασίζεται η δίωξή του.

7 Ιουλίου

Προφυλακίζεται για τέσσερις μέρες και αποφυλακίζεται καταβάλλοντας χρηματική εγγύηση.

23 Ιουλίου

Απαλλάσσεται από κάθε κατηγορία και η δημοτικότητα του αυξάνεται κατακόρυφα.

1875 25 Απριλίου

Ο Γεώργιος Α΄ του αναθέτει το σχηματισμό κυβέρνησης, μετά την παραίτηση της κυβέρνησης Βούλγαρη. Αποδέχεται με τον όρο να διαλύσει τη Βουλή και να προκηρύξει εκλογές.

Βάδτεγκτον Βήκονσφιλδ Χοχενλόε Κορτης Σανβαλλιέ Ανδράσσου Βίσμαρκ Σούβαλωφ Σααδονλλάχ
Ράδοβιτς Ούβριλ

ΤΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟΝ ΤΟΥ ΒΕΡΟΛΙΝΟΥ

1/13 Ἰουνίου — 1/13 Ἰουλίου 1878

Κατὰ τὴν εἰκονογραφίαν τοῦ Ἀντωνίου Βέρνερ, τὴν ἐν τῷ Δημαρχεῖῳ τοῦ Βερολίνου

27 Ἀπριλίου

Σχηματίζει την πρώτη κυβέρνησή του αναλαμβάνοντας και το υπουργεῖο Εσωτερικῶν και προσωρινά το υπουργεῖο Εξωτερικῶν.

18 Ιουλίου

Διενεργούνται ελεύθερες εκλογές τις οποίες κερδίζει το κόμμα του Κουμουνδούρου.

11 Αυγούστου

Κατὰ την πανηγυρική συνεδρίαση της έναρξης των εργασιῶν της Βουλῆς ο Γεώργιος Α΄ εκφωνεῖ το Λόγο του Θρόνου, που συνέταξε ο Τρικούπης. Καθιερώνεται η Αρχή της Δεδηλωμένης, βάσει της οποίας η κυβέρνηση πρέπει να ἔχει τη δεδηλωμένη εμπιστοσύνη της Βουλῆς.

30 Σεπτεμβρίου

Παρατεῖται η κυβέρνηση Τρικούπη.

1877 12/24 Ἀπριλίου

Κηρύσσεται ο Ρωσοτουρκικός Πόλεμος.

26 Μαΐου

Σχηματίζεται Οικουμενική Κυβέρνηση με πρωθυπουργό τον Κωνσταντίνο Κανάρη. Ο Χαρίλαος αναλαμβάνει το υπουργεῖο Εξωτερικῶν και υποστηρίζει ὅτι η Ελλάδα δεν πρέπει να εμπλακεί στον πόλεμο.

Του απονέμεται το γαλλικό παράσημο της Λεγεώνας της Τιμῆς.

1878 11 Ἰανουαρίου

Παρατεῖται η Οικουμενική Κυβέρνηση μετὰ την κατηγορία ὅτι δεν συμμετείχε στον πόλεμο. Κυβέρνηση σχηματίζει ο Αλέξανδρος Κουμουνδούρος.

19 Φεβρουαρίου/3 Μαρτίου

Υπογράφεται μεταξύ Ρωσίας και Οθωμανικής Αυτοκρατορίας η δυσμενής για την Ελλάδα Συνθήκη του Αγίου Στεφάνου, με την οποία ιδρύεται μεγάλη αυτόνομη Βουλγαρική Ηγεμονία.

Το Συνέδριο του Βερολίνου, 1878.

Φωτογραφία, Η δεκάτη ενάτη εκατονταετηρίς, 1902. Βιβλιοθήκη της Βουλῆς.

«Η απόφασις της Ευρώπης και η παράδοσις της Θεσσαλίας και Ηπείρου εις την Ελλάδα».

Λιθογραφία. Ιδιωτική Συλλογή.

Ιούνιος - Ιούλιος

Συνέρχεται το Συνέδριο του Βερολίνου με πρόεδρο τον Γερμανό καγκελάριο Βίσμαρκ (Otto von Bismarck). Την εκπροσώπηση της Ελλάδας αναλαμβάνει ο υπουργός Εξωτερικών Θεόδωρος Δηλιγιάννης, παρά την αρχική απόφαση για αποστολή του Τρικούπη. Η συνθήκη που υπογράφεται (13 Ιουλίου) ανατρέπει αυτήν του Αγίου Στεφάνου και κάνει μερικώς αποδεκτό το ελληνικό υπόμνημα με τις διεκδικήσεις στη Θεσσαλία, την Ήπειρο και την Κρήτη.

17 Οκτωβρίου

Παραίτεται η κυβέρνηση Κουμουνδούρου.

21 Οκτωβρίου

Ο Χαρίλαος σχηματίζει κυβέρνηση σε συνεργασία με τον Θρασύβουλο Ζαΐμη που διαρκεί πέντε μέρες, καθώς δεν εξασφαλίζει ψήφο εμπιστοσύνης. Κυβέρνηση σχηματίζει ο Κουμουνδούρος.

1879 6 Ιουλίου

Σε έκτακτη σύνοδο της Βουλής η αντιπολίτευση προτείνει τον Τρικούπη για τη θέση του προέδρου, αλλά δεν εκλέγεται.

23 Σεπτεμβρίου

Στις εκλογές το κόμμα του εξασφαλίζει 60 έδρες.

1880 15 Ιανουαρίου

Λαμβάνει την εντολή να σχηματίσει κυβέρνηση, αλλά την καταθέτει, καθώς ο Κουμουνδούρος διαθέτει την πλειοψηφία.

10 Μαρτίου

Μετά την παραίτηση της κυβέρνησης Κουμουνδούρου (6 Μαρτίου) σχηματίζει κυβέρνηση, στην οποία αναλαμβάνει και το υπουργείο Εξωτερικών και προσωρινά το υπουργείο Οικονομικών.

15 Απριλίου

Καταργείται το φορολογικό σύστημα της δεκάτης και αντικαθίσταται με το φόρο «επί των αροτριώντων κτηνών».

18 Απριλίου

Επιτρέπεται στην κυβέρνηση να συνάψει δάνειο 21.000.000 φράγκων με την Εθνική και την Ιονική Τράπεζα για την άρση της αναγκαστικής κυκλοφορίας των τραπεζικών γραμματίων.

29 Απριλίου

Ψηφίζεται νόμος για την αναδιοργάνωση του στρατού.

11 Ιουνίου

Αποφασίζεται η αποξήρανση της λίμνης Κωπαΐδας.

19 Ιουνίου/1 Ιουλίου

Σε διάσκεψη των πρεσβευτών των Μεγάλων Δυνάμεων στο Βερολίνο για τον ορισμό των νέων ελληνοτουρκικών συνόρων, αποφασίζεται η παραχώρηση στην Ελλάδα περιοχών της Θεσσαλίας και της Ηπείρου.

Ιούλιος

Ο Τρικούπης αποδέχεται την απόφαση της διάσκεψης και το γεγονός εορτάζεται με εκδηλώσεις στην Αθήνα. Καθώς όμως η Τουρκία αντιδρά, η κυβέρνηση επιστρατεύει εφένδρους (25 Ιουλίου), αλλά δεν κηρύσσει πόλεμο.

10 Οκτωβρίου

Κατά την εκλογή προέδρου της Βουλής - που σύμφωνα με τα πολιτικά έθιμα της εποχής καταγραφόταν η δύναμη των κομμάτων - ο τρικουπικός υποψήφιος Δημήτριος Καλλιφρονάς καταψηφίζεται και η κυβέρνηση παραιτείται. Κυβέρνηση σχηματίζει ο Αλέξανδρος Κουμουνδούρος (13 Οκτωβρίου).

27 Οκτωβρίου

Πεθαίνει ο Θρασύβουλος Ζαΐμης και οι περισσότεροι βουλευτές του κόμματός του προσχωρούν στο τρικουπικό κόμμα.

1881

Ο Κωνσταντίνος Τρικούπης αποφοιτά από τη Σχολή Ευελπίδων και κατατάσσεται στο πυροβολικό. Θα συνεχίσει τις σπουδές του στο Βέλγιο και τη Γαλλία.

20 Ιουνίου/2 Ιουλίου

Υπογράφεται η Σύμβαση της Κωνσταντινουπόλεως μεταξύ Ελλάδας και Οθωμανικής Αυτοκρατορίας, με την οποία παραχωρείται στην Ελλάδα η Θεσσαλία, εκτός από την Ελασσόνα, και από την Ήπειρο η περιοχή της Άρτας.

20 Δεκεμβρίου

Ο Χαρίλαος Τρικούπης κερδίζει τις εκλογές με μικρή πλειοψηφία.

Charilaos Trikoupis

Ο Χαρίλαος Τρικούπης τη δεκαετία του 1880.

Φωτογραφία. Βιβλιοθήκη της Βουλής.

1882 18 Ιανουαρίου

Προσχωρούν στο τρικουπικό κόμμα οι περισσότεροι από τους νεοεκλεγέντες βουλευτές της Θεσσαλίας και της Άρτας.

26 Φεβρουαρίου

Κατά την εκλογή προέδρου Βουλής εκλέγεται ο τρικουπικός υποψήφιος Σπυρίδων Βαλαωρίτης και η κυβέρνηση Κουμουνδούρου παραιτείται.

3 Μαρτίου

Ο Τρικούπης σχηματίζει την τέταρτη κυβέρνησή του. Αναλαμβάνει και τα υπουργεία Εξωτερικών, Οικονομικών, Εσωτερικών και Στρατιωτικών.

19 Απριλίου

Η Γενική Πιστωτική Τράπεζα αναλαμβάνει την κατασκευή των σιδηροδρομικών γραμμών Πειραιώς-Πατρών, Πατρών-Πύργου και Μεσολογγίου-Αγρινίου.

22 Απριλίου

Εγκαινιάζονται οι εργασίες διάνοιξης του Ισθμού της Κορίνθου.

13 Μαΐου

Η Τράπεζα Κωνσταντινουπόλεως αναλαμβάνει την κατασκευή των σιδηροδρομικών γραμμών Βόλου-Λάρισας και Βελεστίνου-Καλαμπάκας.

22 Ιουνίου

Ψηφίζεται νέος οργανισμός του στρατού. Επιτρέπεται στην κυβέρνηση να συνάψει δάνειο 40.000.000 δραχμών για την ενίσχυση των ενόπλων δυνάμεων. Ιδρύονται εμπορικές ναυτικές σχολές και Σχολή Υπαξιωματικών. Διοργανώνονται η Ταχυδρομική και η Τηλεγραφική Υπηρεσία.

15 Ιουλίου

Αναδιοργανώνεται η Σχολή Ευελπίδων.

15 Αυγούστου

Με εντολή του Τρικούπη ελληνικές δυνάμεις καταλαμβάνουν τη θέση Καραλί-Δερβέν στα σύνορα, η οποία κατακυρώνεται στην Ελλάδα με επέμβαση των Μεγάλων Δυνάμεων.

Σιδηρόδρομος Πειραιώς-Αθηνών-Πελοποννήσου.

Ξυλογραφία, Έσπερος, 1/13.2.1886. Βιβλιοθήκη της Βουλής. (αρ. εκθ. 177)

THE QUEEN OF GREECE CUTTING THE RIBBON AT KALAMAKI, TO OPEN THE CANAL.
See "Our Illustrations."

Τα εγκαίνια της Διώρυγας της Κορίνθου.

Επιχρωματισμένη Ξυλογραφία, The Illustrated London News, 19.8.1893. Βιβλιοθήκη της Βουλής. (αρ. εκθ. 182)

Οκτώβριος.

Ιδρύεται η Ανώνυμος Εταιρεία ΣΠΑΠ (Σιδηρόδρομοι Πειραιώς-Αθηνών-Πελοποννήσου) και η Ανώνυμος Εταιρεία «Σιδηροδρόμοι Θεσσαλίας».

Απονέμεται στον Τρικούπη η οθωμανική διάκριση της Μεγάλης Ταινίας του Τάγματος της Δόξης.

1883 26 Φεβρουαρίου

Πεθαίνει ο Αλέξανδρος Κουμουνδούρος. Διάδοχός του θα αναδειχθεί ο Θεόδωρος Δηλιγιάννης.

Απρίλιος-Μάιος

Επιβάλλεται φορολογία στην κατανάλωση ζύθου, οινοπνευματωδών ποτών, οίνου και καπνού και τον Σεπτέμβριο στο σιγαρόχαρτο.

9 Ιουλίου

Ο Τρικούπης αναλαμβάνει και το υπουργείο Ναυτικών.

Παρασημοφορείται με τον Σταυρό των Ταξιαρχών του Βασιλικού Τάγματος του Σωτήρος, τον Σταυρό των Ανωτέρων Ταξιαρχών του Βασιλικού Τάγματος του Σωτήρος και τον Μεγαλόσταυρο του Βασιλικού Τάγματος του Σωτήρος. Του απονέμεται η οθωμανική διάκριση της Μεγάλης Ταινίας του Οσμανιέ Α΄ Τάξεως.

1884 4 Ιανουαρίου

Επιτρέπεται στην κυβέρνηση να συνάψει δάνειο 170.000.000 χρυσών φράγκων με ελληνικές και ξένες τράπεζες για την εξόφληση παλαιότερων δανείων και την κατασκευή του σιδηροδρομικού δικτύου.

Μάρτιος

Επιβάλλεται μονοπώλιο στο πετρέλαιο, τα παιγνιόχαρτα και τα σπύρτα.

Ιδρύεται η Σχολή Ναυτικών Δοκίμων στον Πειραιά.

30 Μαρτίου

Παραίτεται ο οικουμενικός πατριάρχης Ιωακείμ Γ΄ ύστερα από σύγκρουση με τον Τρικούπη, σχετικά με το αν την ευθύνη για τα θέματα του εκτός Ελλάδος ελληνισμού έχει η ελληνική κυβέρνηση ή το πατριαρχείο.

14 Μαΐου

Θεσμοθετούνται τα προσόντα των δημοσίων υπαλλήλων για το διορισμό και την προαγωγή τους.

Πολίτες και στρατιωτικοί συζητούν για τον αποκλεισμό του Πειραιά από το συμμαχικό στόλο, 1886.

Λιθογραφία. Γεννάδειος Βιβλιοθήκη.

Έργα αποξήρανσης της Κωπαϊδας.

Ξυλογραφία, Έσπερος, 15/27.8.1886. Βιβλιοθήκη της Βουλής. (αρ. εκθ. 186)

2 Νοεμβρίου

Ο Χαρίλαος Τρικούπης ολοκληρώνει την 5ωρη αγόρευσή του για τον προϋπολογισμό του 1885 με την ιστορική φράση: «*Η Ελλάς έχει το σθένος των εθνών, τα οποία είναι προωρισμένα ίνα ζήσωσιν, ότι θέλει να ζήση και θα ζήση*».

24 Δεκεμβρίου

Καλούνται ξένοι αξιωματικοί να αναλάβουν την αναδιοργάνωση του ναυτικού.

«**Η Αθηναιική Τριλογία**».

Υδατογραφία και μολύβι, Th. Hansen, 1859. Πινακοθήκη Δήμου Αθηναίων. (αρ. εκθ. 190)

1885 5–II Φεβρουαρίου

Η κυβέρνηση Τρικούπη δεν εξασφαλίζει ψήφο εμπιστοσύνης από τη Βουλή και παραιτείται. Ο Δηλιγιάννης απορρίπτει την εντολή σχηματισμού κυβέρνησης, καθώς δεν έχει το δικαίωμα διάλυσης της Βουλής. Ο Τρικούπης συγκροτεί εκ νέου κυβέρνη-ση, λαμβάνει ψήφο εμπιστοσύνης και προκηρύσσει εκλογές.

7 Απριλίου

Ο Θεόδωρος Δηλιγιάννης κερδίζει τις εκλογές.

6/18 Σεπτεμβρίου

Η Βουλγαρία κηρύσσει την ένωση με την Ανατολική Ρωμυλία. Η κυβέρνηση Δηλιγιάννη στέλνει στρατό στα σύνορα, αλλά δεν κηρύσσει πόλεμο. Ο Χαρίλαος Τρικούπης από το Λονδίνο δια-κηρύσσει την ανάγκη για εθνική ενότητα.

1886 26 Απριλίου

Οι Μεγάλες Δυνάμεις –εκτός της Ρωσίας και της Γαλλίας– αρχί-ζουν το ναυτικό αποκλεισμό της Ελλάδας για να την αναγκάσουν να αποσύρει τις στρατιωτικές της δυνάμεις. Η κυβέρνηση Δηλιγι-άννη παραιτείται και σχηματίζεται υπηρεσιακή υπό τον Δημήτριο Βάλβη.

9 Μαΐου

Ο Τρικούπης σχηματίζει την πέμπτη κυβέρνησή του, στην οποία αναλαμβάνει και το υπουργείο Οικονομικών και προσωρινά το Στρατιωτικών.

24 Μαΐου

Τερματίζεται ο ναυτικός αποκλεισμός της Ελλάδας με την από-συρση των ελληνικών στρατευμάτων από το τουρκικό έδαφος και την κήρυξη ανακωχής.

31 Μαΐου

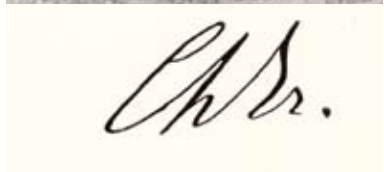
Εγκαινιάζονται τα έργα αποξήρανσης της Κωπαΐδας.

12 Ιουνίου

Καθιερώνεται η ευρεία εκλογική περιφέρεια και περιορίζεται ο αριθμός των βουλευτών από 245 σε 150.

30 Ιουλίου

Ο Τρικούπης παραγγέλνει στη γαλλική εταιρεία Des Forges et Chantiers την κατασκευή των τριών θωρηκτών «Ύδρα», «Σπέ-τσαι» και «Ψαρά».

Ο Χαρίλαος Τρικούπης τη δεκαετία του 1890.
Φωτογραφία. Βιβλιοθήκη της Βουλής.

19 Αυγούστου

Αποφασίζεται η ανέγερση της Εθνικής Βιβλιοθήκης με δωρεά των αδελφών Βαλλιάνου. Η εκπόνηση των σχεδίων ανατίθεται στον Δανό αρχιτέκτονα Θεόφιλο Χάνσεν (Theophil Hansen).

6 Νοεμβρίου

Ο Τρικούπης διαλύει τη Βουλή και προκηρύσσει εκλογές.

19 Νοεμβρίου

Αναλαμβάνει και το υπουργείο Εσωτερικών.

1887 Ο Κωνσταντίνος Τρικούπης παντρεύεται τη Μαρία Αντωνιάδου και αποκτούν δύο παιδιά, τον Σπύρο και τη Δωροθέα.

4 Ιανουαρίου

Το κόμμα του Χαρίλαου Τρικούπη κερδίζει τις εκλογές.

20 Μαρτίου

Παραδίδεται από τον αρχιτέκτονα Ερνέστο Τσίλλερ (Ernst Ziller), το κτήριο της Ακαδημίας, δωρεά του Σίμωνος Σίνα.

28 Μαΐου

Η κυβέρνηση Τρικούπη κάνει μεγάλες παραχωρήσεις στη δυναστεία που προκαλούν αντιδράσεις. Δίνεται το δικαίωμα στους πρίγκιπες να κατατάσσονται στον στρατό και το ναυτικό, καθορίζεται ετήσια χορηγία 200.000 δραχμών στον διάδοχο Κωνσταντίνο και του παραχωρούνται εθνικές εκτάσεις στις επαρχίες Ηλείας και Πατρών. Ιδρύονται Γεωργικές Σχολές στην Αίγινα, την Τίρυνθα και τη Λάρισα.

3/15 Ιουνίου

Συνάπτεται δάνειο με γαλλική τράπεζα για την αγορά των τριών θωρηκτών.

2 Νοεμβρίου

Ο Τρικούπης καταθέτει τον προϋπολογισμό του 1888 με ισοσκελισμένο ισοζύγιο για τα επόμενα έτη χωρίς την επιβολή φόρων.

Νοέμβριος

Εγκρίνονται τα σχέδια του Τσίλλερ για το Αρχαιολογικό Μουσείο.

1888 Γεννιέται ο Σπύρος Τρικούπης, γιος του Κωνσταντίνου.

19 Μαρτίου

Αποφασίζεται η διαπλάτυνση και εκβάθυνση του πορθμού του Ευρίπου.

20 Οκτωβρίου

Εγκαινιάζεται το Ζάππειο Μέγαρο, που ανεγέρθηκε με δωρεά των Ευαγγέλη και Κωνσταντίνου Ζάππα, με την έναρξη της Δ΄ Ολυμπιάδας.

31 Οκτωβρίου

Ο Τρικούπης δωρίζει στο Νομισματικό Μουσείο τη συλλογή από χρυσά και αργυρά νομίσματα, που του είχε προσφέρει ο λόρδος Jersey.

1889 **10 Μαρτίου**

Οι ΣΠΑΠ αναλαμβάνουν την κατασκευή της σιδηροδρομικής γραμμής Καλαβρύτων-Διακοφτού.

19 Μαρτίου

Ψηφίζονται τρία νομοσχέδια που χαρακτηρίζονται «βασιλικά», σύμφωνα με τα οποία η πριγκίπισσα Αλεξάνδρα προικίζεται με 400.000 δραχμές, αναπροσαρμόζεται η βασιλική χορηγία και διατίθεται από το κράτος ποσό για την ανέγερση του ανακτόρου του διαδόχου.

7 Απριλίου

Εγκρίνεται η συνομολόγηση δανείου με Άγγλους κεφαλαιούχους 80.000.000 χρυσών δραχμών για την κατασκευή της σιδηροδρομικής γραμμής Πειραιώς-Λαρίσης-Συνόρων.

5/17 Μαΐου

Συνάπτεται δάνειο 125.000.000 χρυσών δραχμών με τις τράπεζες Antony Gibbs and Sons του Λονδίνου, Bleichröder του Βερολίνου και της Κωνσταντινουπόλεως για την αποπληρωμή προηγούμενων δανείων.

6 Μαΐου

Ξεσπά επανάσταση στην Κρήτη με αίτημα την ένωση με την Ελλάδα.

Η Σοφία Τρικούπη.
Φωτογραφία. Εθνικό Ιστορικό Μουσείο.

Ο Χαρίλαος Τρικούπης στο θωρηκτό «Ψαρά» στο ναύσταθμο του Χερβούργου.
Φωτογραφία.
Βιβλιοθήκη της Βουλής, Συλλογή Κ. Τρικούπη.

10 Ιουλίου
Ανατίθεται στη Γενική Εταιρεία Εργοληψιών η ηλεκτροδότηση της Αθήνας.

17 Ιουλίου
Υπογράφεται σύμβαση με την αυστριακή κυβέρνηση για να αναλάβει τριμελής γεωδαιτική αποστολή το σχεδιασμό χάρτου για τη σύνταξη κτηματολογίου.

28 Ιουλίου
Ο Τρικούπης ζητεί από τις Μεγάλες Δυνάμεις να προστατεύσουν τον ελληνικό πληθυσμό στην Κρήτη.

31 Ιουλίου
Η κυβέρνηση Τρικούπη εκτιμώντας τη διεθνή κατάσταση «αποκηρύσσει» την Κρητική Επανάσταση.

Οκτώβριος
Ο αυτοκράτορας Γουλιέλμος Β΄ απονέμει στον Τρικούπη παράσημο το οποίο αυτός αποφεύγει να φορέσει στους γάμους του διαδόχου θεωρώντας το κατώτερο του αξιώματός του.

4 Νοεμβρίου
Καταθέτει τον προϋπολογισμό του 1890 που προβλέπει περιορισμένες φορολογικές ελαφρύνσεις.

1890 Πεθαίνει ο Θεμιστοκλής Τρικούπης, πρόεδρος για πολλά χρόνια του Δημοτικού και Νομαρχιακού Συμβουλίου Μεσολογγίου.

10 Μαΐου
Ο Τρικούπης καταθέτει νομοσχέδιο σχετικά με τη μεταφορά των υδάτων της Στυμφαλίας για την ύδρευση της Αθήνας και του Πειραιά.

14 Οκτωβρίου
Το κόμμα του Δηλιγιάννη κερδίζει τις εκλογές.

1891 Γεννιέται στην Αθήνα ο Σπύρος Τρικούπης, γιος του Κωνσταντίνου.

6 Φεβρουαρίου
Πεθαίνει στο Μεσολόγγι ο Απόστολος Τρικούπης, τοπικός διευθυντής του τρικουπικού κόμματος.

14-22 Μαρτίου
Είκοσι βουλευτές της συμπολίτευσης καταθέτουν πρόταση παραπομπής μελών της απελθούσας κυβέρνησης Τρικούπη στο Ειδικό Δικαστήριο για οικονομικές ατασθαλίες. Ο Τρικούπης αντικρούει τις κατηγορίες, αλλά η Βουλή αποφασίζει την παραπομπή του ίδιου και υπουργών του.

Μάιος
Ο Τρικούπης αρχίζει περιοδεία στα Βαλκάνια και την Ευρώπη επωφελούμενος από την εξάμηνη διακοπή των εργασιών της Βουλής.

1892 **6-10 Φεβρουαρίου**
Η ανακριτική επιτροπή καταθέτει την έκθεσή της και η Βουλή αποφασίζει να μην απαγγελθούν κατηγορίες.

17-18 Φεβρουαρίου
Ο Γεώργιος Α΄ αποπέμπει τον πρωθυπουργό Δηλιγιάννη, παρότι η κυβέρνησή του διατηρούσε την εμπιστοσύνη της Βουλής. Μετά την άρνηση του Τρικούπη, κυβέρνηση συγκροτεί ο Κωνσταντίνος Κωνσταντόπουλος και προκηρύσσει εκλογές.

3 Μαΐου
Τις εκλογές κερδίζει το τρικουπικό κόμμα. Ο δικηγόρος Ιωάννης Θ. Τρικούπης εκλέγεται για πρώτη φορά βουλευτής Μεσολογγίου. Θα επανεκλεγεί το 1912 και το 1915.

10 Ιουνίου
Ο Χαρίλαος Τρικούπης σχηματίζει την έκτη κυβέρνησή του.

31 Ιουλίου
Δίνεται άδεια στην κυβέρνηση να συνάψει δάνειο από το εξωτερικό μέχρι το ποσό των 100.000.000 χρυσών φράγκων με εγγύηση κρατικών προσόδων, για την εξόφληση κυρίως τοκομεριδίων παλαιότερων δανείων σε ξένο νόμισμα.

L'ILLUSTRATION

Prix du Numéro : 75 cent.

SAMEDI 29 OCTOBRE 1892

50e Année. — N° 2592

LA FAMILLE ROYALE
DE GRÈCE

18 Νοεμβρίου

Ο Τρικούπης καταθέτει τον προϋπολογισμό του 1893 και κάνει έκκληση στη φιλοπατρία των Ελλήνων για τη στήριξη της οικονομίας.

1893 14 Μαρτίου

Ο Άγγλος οικονομολόγος Εδουάρδος Λω (Edward Fitzgerald Law), που είχε κληθεί να μελετήσει την οικονομική κατάσταση της χώρας, υποστηρίζει στην έκθεσή του την αναγκαιότητα εφαρμογής των μέτρων του Τρικούπη.

τέλη Μαρτίου

Ο υπουργός Εξωτερικών Γεώργιος Θεοτόκης βρίσκει στο Λονδίνο κεφαλαιούχους πρόθυμους να χορηγήσουν δάνειο 3.500.000 στερλινών. Η προσπάθεια ναυαγεί, όταν ο Γεώργιος Α΄ αρνείται να κυρώσει τη σύμβαση και υποδεικνύει την κύρωσή της από τη Βουλή. Ο νέος όρος απορρίπτεται από τους κεφαλαιούχους οι οποίοι είχαν θέσει οκταήμερη προθεσμία, ενώ η Βουλή θα συνερχόταν μετά από δύο μήνες.

27 Απριλίου

Ο Τρικούπης παραιτείται μετά τη ματαίωση του δανείου.

3 Μαΐου

Σχηματίζεται η «αυλική» –όπως ονομάστηκε– κυβέρνηση Σ. Σωτηρόπουλου.

28 Οκτωβρίου

Κατά την εκλογή προέδρου της Βουλής πλειοψηφεί ο τρικουπικός υποψήφιος Βασίλειος Βουδούρης και η κυβέρνηση Σωτηρόπουλου παραιτείται.

30 Οκτωβρίου

Ο Τρικούπης σχηματίζει την έβδομη και τελευταία κυβέρνησή του.

1 Δεκεμβρίου

Η κυβέρνηση Τρικούπη καταθέτει νομοσχέδιο «Περί προσωρινού κανονισμού της υπηρεσίας του δημοσίου χρέους», το οποίο η αντιπολίτευση χαρακτήρισε ως το «νομοσχέδιο της πτωχεύσεως».

Στην αγόρευσή του ο Τρικούπης δηλώνει την αδυναμία του κράτους να εκπληρώσει τις υποχρεώσεις του ως προς τα εξωτερικά δάνεια.

10 Δεκεμβρίου

Ακυρώνεται το δάνειο κεφαλαιοποίησης 100.000.000 φράγκων που είχε συνάψει η κυβέρνηση Σωτηρόπουλου με άγγλους κεφαλαιούχους και ψηφίζεται ο νόμος «Περί υπηρεσίας των εθνικών δανείων».

21 Δεκεμβρίου

Ο Τρικούπης υποβάλλει τον προϋπολογισμό του 1894 και αναλύει την οικονομική κατάσταση της χώρας.

1894 Φεβρουάριος

Καταθέτει νομοσχέδιο για την ίδρυση σταφιδικού ταμείου.

Ιούνιος

Αντιτίθεται στην τέλεση των Ολυμπιακών Αγώνων στην Ελλάδα λόγω της κακής οικονομικής κατάστασης της χώρας. Υποχωρεί χωρίς όμως να δεσμεύεται να συμβάλλει οικονομικά.

12 Ιουλίου

Ο Τρικούπης και οι πληρεξούσιοι των ξένων ομολογιούχων καταλήγουν σε συμφωνία συμβιβασμού, αλλά τελικά οι διαπραγματεύσεις ναυαγούν, καθώς τα κομιτάτα των ομολογιούχων απορρίπτουν το σχέδιο.

Οκτώβριος-Δεκέμβριος

Οι ομολογιούχοι δέχονται συμβιβασμό με τον όρο να λαμβάνουν μερίδιο από τα πλεονάσματα των υπεγγύων προσόδων και να μη γίνει νέα χρεωκοπία. Ο Τρικούπης αρνείται, αλλά μετά από πρόταση της Αγγλίας, της Γαλλίας και της Γερμανίας δέχεται την επανάληψη των διαπραγματεύσεων με βάση τη συμφωνία του Ιουλίου.

1895 8-10 Ιανουαρίου

Ο διάδοχος Κωνσταντίνος εμφανίζεται σε αντιτρικουπικό συλλαλητήριο στο Πεδίον του Άρεως. Ο Τρικούπης θεωρεί τη συμμετοχή του αντισυνταγματική ενέργεια, συγκαλεί τη Βουλή, επιβεβαιώνει την πλειοψηφία του και τελικά παραιτείται.

12 Ιανουαρίου

Σχηματίζεται η «αυλική» κυβέρνηση του Νικόλαου Δηλιγιάννη.

«Οι Ολυμπιακοί Αγώνες».

Το Άστυ, 12.3.1895. Βιβλιοθήκη της Βουλής.

- 1905

8 Δεκεμβρίου

Ο Κωνσταντίνος αναλαμβάνει το υπουργείο Ναυτικών στη κυβέρνηση Γεωργίου Θεοτόκη. Εργάζεται για την ανασυγκρότηση του ναυτικού και ιδρύει το Ταμείο του Στόλου. Τη θέση του θα διατηρήσει και στη νέα κυβέρνηση Θεοτόκη που συγκροτείται τον επόμενο χρόνο. Παραγγέλλει τον πρώτο στόλο των τεσσάρων αντιτορπιλικών, των λεγόμενων «Θηρίων».
- 1909

4 Ιουλίου

Παραίτεται η κυβέρνηση Θεοτόκη.
- 1910

8 Αυγούστου

Στις εκλογές για την Α΄ Διπλή Αναθεωρητική Βουλή ο Κωνσταντίνος Τρικούπης εκλέγεται πληρεξούσιος Αιτωλίας και Ακαρνανίας.
- 1912

Ο Σπύρος Τρικούπης, αναγορεύεται διδάκτωρ της Νομικής Σχολής του Πανεπιστημίου Αθηνών. Θα δικηγορήσει και θα ασχοληθεί με τα γράμματα. Από τον πρώτο γάμο του με τη Δέσποινα Κανάρη θα αποκτήσει την Κλεοπάτρα (σύζυγο Κ. Ρίγγα) και από τον δεύτερο, με την Μαρία Μέκιου, την Αλεξάνδρα (σύζυγο Γ. Φέξη, Κ. Χρυσοστάλη, Α. Τσισίλια) και τον Κωνσταντίνο.
- 1912-1913

Ο Νικόλαος Τρικούπης λαμβάνει μέρος στους Βαλκανικούς Πολέμους.
- 1915

6 Δεκεμβρίου

Ο Σπύρος Τρικούπης εισέρχεται στην ενεργό πολιτική ως βουλευτής Αιτωλίας και Ακαρνανίας. Στην επόμενη εικοσαετία θα εκλεγεί βουλευτής πέντε φορές (1926, 1928, 1932, 1933, 1935) στην ίδια περιφέρεια με το Λαϊκό Κόμμα.
- 1916

30 Μαρτίου

Η Βουλή τιμά τη μνήμη του Χαρίλαου Τρικούπη με τη συμπλήρωση 20 χρόνων από τον θάνατό του.

Ιούλιος

Πεθαίνει η Σοφία Τρικούπη.
-
- Η είσοδος του ελληνικού στρατού στα Ιωάννινα (21.2.1913).
Χρωμολιθογραφία, Karl Haupt, 1913. Βιβλιοθήκη της Βουλής των Ελλήνων.
- 48

«Η άλωση των απορθήτων
οχυρωματικών έργων της Κιουταχίας»
(1921).
Χρωμολιθογραφία, Γιάννης Γιαννέλλης
- Θεοδοσιάδης, Ο Λαός εικονογραφεί την
Ιστορία του, 2003. Βιβλιοθήκη της Βουλής.

- 1917

20 Μαΐου

Τίθεται ο θεμέλιος λίθος για την τοποθέτηση στον περίβολο της Παλαιάς Βουλής του ανδριάντα του Χαρίλαου Τρικούπη, έργου του Θωμά Θωμόπουλου.
- 1918

Ο Νικόλαος Τρικούπης λαμβάνει μέρος στις συμμαχικές επιχειρήσεις στη Μακεδονία κατά τον Α΄ Παγκόσμιο Πόλεμο.
- 1920

4 Νοεμβρίου

Ο Σπύρος Τρικούπης διορίζεται διευθυντής Εμπορίου και Βιομηχανίας στο υπουργείο Οικονομικών της κυβέρνησης Δημητρίου Ράλλη.
- 1921

Ο Νικόλαος Τρικούπης λαμβάνει μέρος στη Μικρασιατική Εκστρατεία.
- 26 Μαρτίου

Ο Σπύρος Τρικούπης διορίζεται Γενικός Γραμματέας του υπουργείου Εθνικής Οικονομίας στην κυβέρνηση Δημητρίου Γούναρη.
- 1922

Αύγουστος

Ο Νικόλαος Τρικούπης, διοικητής του Ιου Σώματος Στρατού, αιχμαλωτίζεται από τους Τούρκους.
- 1923

Ο Νικόλαος Τρικούπης αποστρατεύεται. Το 1927 ανακαλείται στην υπηρεσία, προβιβάζεται σε αντιστράτηγο και αποστρατεύεται.
- 1926

Γεννιέται στην Αθήνα ο Κωνσταντίνος Τρικούπης, γιος του Σπύρου. Θα σπουδάσει νομικά στην Αθήνα, τη Γενεύη και τη Χάγη.
- 1928

Ο Νικόλαος Τρικούπης διορίζεται νομάρχης Αττικοβοιωτίας, θέση που θα διατηρήσει έως το 1930.
- 1932

4 Νοεμβρίου

Ο Σπύρος Τρικούπης διορίζεται υφυπουργός Γενικός Διοικητής Ηπείρου στην κυβέρνηση Παναγή Τσαλδάρη.

- 1933

10 Μαρτίου

Σχηματίζει κυβέρνηση ο Παναγής Τσαλδάρης.
- 27 Μαρτίου

Ο Σπύρος Τρικούπης εκλέγεται πρώτος αντιπρόεδρος της Βουλής.
- 1934

28 Δεκεμβρίου

Ο Σπύρος Τρικούπης διορίζεται υφυπουργός Οικονομικών στην κυβέρνηση Τσαλδάρη.
- 1935

20 Μαρτίου

Διορίζεται υπουργός Γενικός Διοικητής Ηπείρου.
- 1944

Δεκέμβριος

Συλλαμβάνεται από τον ΕΛΑΣ και μεταφέρεται ως όμηρος στην Αράχωβα όπου εκτελείται στις 12 Ιανουαρίου 1945.
- 1950

5 Μαρτίου

Ο Κωνσταντίνος Τρικούπης, γιος του Σπύρου, πολιτεύεται με το Λαϊκό Κόμμα, αλλά δεν εκλέγεται. Το ίδιο θα συμβεί και στις δύο επόμενες εκλογικές αναμετρήσεις.
- 1958

17 Μαΐου

Διορίζεται Γενικός Γραμματέας του Υπουργείου Συγκοινωνιών και Δημοσίων Έργων στην κυβέρνηση Κωνσταντίνου Καραμανλή.
- 1961

Παντρεύεται τη Γαλλίδα φωτογράφο Rita Frei.
- 29 Οκτωβρίου

Εκλέγεται για πρώτη φορά βουλευτής Αιτωλοακαρνανίας με την ΕΡΕ. Θα επανεκλεγεί βουλευτής με το ίδιο κόμμα και στις δύο επόμενες εκλογικές αναμετρήσεις.
- 1974

17 Νοεμβρίου

Πολιτεύεται με τη Νέα Δημοκρατία και εκλέγεται βουλευτής Αιτωλοακαρνανίας.
- 1976

10 Σεπτεμβρίου

Διορίζεται υφυπουργός Εξωτερικών στην κυβέρνηση Κωνσταντίνου Καραμανλή.

- 1978 30 Μαρτίου**
Σε ειδική συνεδρίαση η Βουλή τιμά τη μνήμη του Χαρίλαου Τρικούπη.
- 1996 25 Απριλίου**
Η Βουλή τιμά την επέτειο 100 χρόνων από τον θάνατο του Χαρίλαου Τρικούπη σε ειδική συνεδρίαση.
- 21 Δεκεμβρίου**
Εγκαινιάζεται στην αίθουσα Ελευθερίου Βενιζέλου της Βουλής η έκθεση «Χαρίλαος Τρικούπης - Εκατό Χρόνια Μνήμης».
- 2000 24 Φεβρουαρίου**
Αποκαλυπτήρια του ανδριάντα του Χαρίλαου Τρικούπη, έργο του Γιάννη Παππά, στον περίβολο της Βουλής.
- 2002** Πεθαίνει ο Κωνσταντίνος, ο τελευταίος απόγονος της οικογένειας με το όνομα Τρικούπης.
- 2010** Η Rita Frei - Τρικούπη δωρίζει στη Βιβλιοθήκη της Βουλής των Ελλήνων τη βιβλιοθήκη, τα αρχεία και τα κειμήλια της οικογένειας Τρικούπη, που είχε στην κατοχή του ο σύζυγός της. Το υλικό εντάχθηκε στις συλλογές της Μπενακείου Βιβλιοθήκης.

Ο ανδριάντας του Χαρίλαου Τρικούπη, του γλύπτη Πάννη Παππά, στον δυτικό περίβολο του Κοινοβουλίου.
Φωτογραφία, Θ. Κυμπάρη – Α. Τσιάπας. Βιβλιοθήκη της Βουλής.

Κατάλογος εκθεμάτων

2.

1. Ιωάννης Μάνθου Τρικούπης (Μεσολόγγι, π. 1750-1824).

Χαρακτικό (ψηφιακή αναπαραγωγή).

Βιβλιοθήκη της Βουλής, Συλλογή Κ. Τρικούπη.

Διδάχτηκε τα πρώτα του γράμματα στο Μεσολόγγι και συνέχισε τις σπουδές του στην Ιθάκη και την Πάτρα. Ανέλαβε γραμματέας του πατριάρχη Γαβριήλ Δ΄ στην Κωνσταντινούπολη. Μυήθηκε στη Φιλική Εταιρεία, εκλέχτηκε πρόεδρος, αρχικά των δημογερόντων και στη συνέχεια των εφόρων του Μεσολογγίου. Κατά την πρώτη πολιορκία της πόλης βοήθησε τον Αλέξανδρο Μαυροκορδάτο στην οργάνωση της άμυνάς της. Εκλέχτηκε γερουσιαστής στη Γερουσία της Δυτικής Χέρσου Ελλάδος και μέλος του Συμβουλίου της Γενικής Διευθύνσεως και της Τριμελούς Επιτροπής.

2. Η αντίσταση των Ελλήνων στο Μεσολόγγι.

Επιχρωματισμένη λιθογραφία, Ν.Υ. Fonville, π. 1826.

Βουλή των Ελλήνων.

3. Σπυρίδων Ιωάννου Τρικούπης (Μεσολόγγι, 1788-Αθήνα, 1873).

Φωτογραφία. Βιβλιοθήκη της Βουλής, Συλλογή Κ. Τρικούπη.

Λόγιος και πολιτικός. Διδάχτηκε τα εγκύκλια μαθήματα στο Μεσολόγγι, συνέχισε τις σπουδές του στην Πάτρα και με υποτροφία του λόρδου Γκίλφορντ στη Ρώμη και το Παρίσι. Το 1822 επέστρεψε στο Μεσολόγγι και συνδέθηκε με τον Αλέξανδρο Μαυροκορδάτο. Πληρεξούσιος Μεσολογγίου στην περίοδο της Επανάστασης, διετέλεσε Γραμματέας της Επικράτειας (πρωθυπουργός) επί Καποδίστρια (1828-1829) και επί Όθωνα (1833), ενώ παράλληλα ανέλαβε τα υπουργεία Εξωτερικών και Εκκλησιαστικών και Δημοσίας Εκπαιδεύσεως. Χρημάτισε για πολλά χρόνια πρέσβης στο Λονδίνο και ήταν υποστηρικτής του αγγλικού κόμματος στην Ελλάδα.

4 - 5. Σπυρίδων και Αικατερίνη Τρικούπη.

Φωτογραφίες σε κορνίζα.

Βιβλιοθήκη της Βουλής, Συλλογή Κ. Τρικούπη.

4.

5.

17.

10.

12.

6. Υπόμνημα της Γερουσίας της Δυτικής Χέρσου Ελλάδος προς τον Υπουργό Εσωτερικών και Πολέμου, Ιωάννη Κωλέττη. Περιγράφεται η οικτρή κατάσταση στο Μεσολόγγι και γίνεται έκκληση για βοήθεια. Συνοπογράφει ο γερουσιαστής Ιωάννης Τρικούπης. Μεσολόγγι, 20.4.1822. Βιβλιοθήκη της Βουλής, Αρχεία της Ελληνικής Παλιγγενεσίας.

7. Διακήρυξη της Γερουσίας της Δυτικής Χέρσου Ελλάδος με την οποία οι λιμένες και τα παράλια που βρίσκονται υπό οθωμανική κατοχή κηρύσσονται σε κατάσταση θαλάσσιου αποκλεισμού. Συνοπογράφει ο Ιωάννης Τρικούπης. Ναύπλιο, 24.4.1822. Βιβλιοθήκη της Βουλής, Αρχεία της Ελληνικής Παλιγγενεσίας.

8. Υπόμνημα του Εκτελεστικού Σώματος για την εξεύρεση χρημάτων προς υπεράσπιση του Μεσολογγίου. Το υπόμνημα θα μεταφέρει στη Γ' Εθνική Συνέλευση ο βουλευτής Σπυρίδων Τρικούπης. Ναύπλιο, 31.3.1826. Βιβλιοθήκη της Βουλής, Αρχεία της Ελληνικής Παλιγγενεσίας.

9. Επιστολή του Κυβερνήτη της Ελλάδας Ιωάννη Καποδίστρια για την οικονομική βοήθεια της Γαλλίας στην Ελλάδα. Συνοπογράφει ο Γενικός Γραμματέας της Επικράτειας Σπυρίδων Τρικούπης. Αίγινα, 21.8.1828. Βιβλιοθήκη της Βουλής, Συλλογή Κ. Τρικούπη.

10. Έγγραφο υπογεγραμμένο από τον Σπυρίδωνα Τρικούπη, Γραμματέα επί των Εξωτερικών, για παραχώρηση άδειας εμπορικής διέλευσης. Ναύπλιο, 22.4.1832. Βιβλιοθήκη της Βουλής, Συλλογή Κ. Τρικούπη.

11. Επιστολή του βασιλιά Όθωνα προς τον Σπυρίδωνα Τρικούπη σχετικά με την παύση του Συμβουλίου Επικρατείας, 17.6.1844. Βιβλιοθήκη της Βουλής, Συλλογή Κ. Τρικούπη.

12. Δίπλωμα απονομής του Αργυρού Σταυρού των Ιπποτών στον μοίραρχο Θεμιστοκλή Τρικούπη. Φέρει την υπογραφή του Όθωνα, 16.11.1850. Βιβλιοθήκη της Βουλής, Συλλογή Κ. Τρικούπη.

13. Θεμιστοκλής Ιωάννου Τρικούπης (Μεσολόγγι, 1807-1890). Φωτογραφία σε κορνίζα. Βιβλιοθήκη της Βουλής, Συλλογή Κ. Τρικούπη. Αγωνιστής της Επανάστασης, ανώτερος αξιωματικός της Οροφυλακής, δημοτικός σύμβουλος Μεσολογγίου και πρόεδρος του Δημοτικού και μετέπειτα του Νομαρχιακού Συμβουλίου.

14. Απόστολος Ιωάννου Τρικούπης (Μεσολόγγι, π. 1800 - 1891). Φωτογραφία (ψηφιακή αναπαραγωγή). Ιδιωτική Συλλογή. Αγωνιστής της Επανάστασης, ένας από τους πρώτους οικονομικούς υπαλλήλους του κράτους και διευθυντής του τρικουπικού κόμματος στο Μεσολόγγι.

15. Επιστολή προς τον Απόστολο Τρικούπη για οικονομική υπόθεση, 19.3.1870. Βιβλιοθήκη της Βουλής, Συλλογή Κ. Τρικούπη.

16α - β. Έγγραφα που σχετίζονται με το λιμάνι και το τελωνείο Μεσολογγίου, 1838. Βιβλιοθήκη της Βουλής, Συλλογή Κ. Τρικούπη.

17. Σπυρίδων Τρικούπης, Ο Δήμος, Ποίημα Κλέφτικον, Παρίσι 1821. Έντυπο. Βιβλιοθήκη της Βουλής.

18. Σπυρίδων Τρικούπης, Λόγος Επιτάφιος του Λορδ Νόελ Μπάιρων, Μεσολόγγι 1824. Έντυπο. Βιβλιοθήκη της Βουλής.

13.

14.

21.

23.

29.

19 - 20. Δοκίμια του έργου του Σπυρίδωνα Τρικούπη Οι σωζόμενοι λόγοι. Εκδόθηκε στο Παρίσι το 1836.

Βιβλιοθήκη της Βουλής, Συλλογή Κ. Τρικούπη.

21. Σφραγίδα του Σπυρίδωνα Τρικούπη

Βιβλιοθήκη της Βουλής, Συλλογή Κ. Τρικούπη.

22α - β. Σφραγίδες του Απόστολου Τρικούπη.

Βιβλιοθήκη της Βουλής, Συλλογή Κ. Τρικούπη.

23. Τάσι του Θεμιστοκλή Τρικούπη.

Βιβλιοθήκη της Βουλής, Συλλογή Κ. Τρικούπη.

24. Σπυρίδων Τρικούπης (Μεσολόγγι, 1788 - Αθήνα, 1873).

Λάδι σε μουσαμά, π. 1850.

Βιβλιοθήκη της Βουλής, Συλλογή Κ. Τρικούπη.

28.

25. Αικατερίνη Μαυροκορδάτου-Τρικούπη (Κωνσταντινούπολη, 1800 - Αίγινα, 1871).

Λάδι σε μουσαμά, π. 1850.

Βιβλιοθήκη της Βουλής, Συλλογή Κ. Τρικούπη.

Κόρη του λόγιου αξιωματούχου στις Παραδουνάβιες Ηγεμονίες Νικολάου Μαυροκορδάτου και της Σμαράγδας Καρατζά, αδελφή του Αλέξανδρου Μαυροκορδάτου και σύζυγος του Σπυρίδωνα Τρικούπη.

26. Αλέξανδρος Μαυροκορδάτος (Κωνσταντινούπολη, 1791 - Αίγινα, 1865).

Επιζωγραφισμένη λιθογραφία, Adam de Friedel, *Twenty-four Portraits*, London and Paris 1827.

Βιβλιοθήκη της Βουλής.

27. Ιωάννης Καποδίστριας (Κέρκυρα, 1776 - Ναύπλιο, 1831).

Λάδι σε μουσαμά, αγνώστου, χ.χ.

Βουλή των Ελλήνων.

28. Υποδοχή του βασιλιά Όθωνα στο Ναύπλιο, 6.2.1833.

Επιχρωματισμένη λιθογραφία, Gustav Kraus, 1834.

Βιβλιοθήκη της Βουλής.

33.

29. Φέρμελη και καλτσοδέτες του Θεμιστοκλή Τρικούπη.

Βιβλιοθήκη της Βουλής, Συλλογή Κ. Τρικούπη.

30α. Επίχρυσα κηροπήγια της οικογένειας Τρικούπη.

30β. Κρυστάλλινα και ασημένια αντικείμενα της οικογένειας του Θεμιστοκλή Τρικούπη.

30γ. Η βέρα του Κωνσταντίνου Θεμιστοκλή Τρικούπη.

Βιβλιοθήκη της Βουλής, Συλλογή Κ. Τρικούπη.

31. Το Ναύπλιο.

Λιθογραφία, Μ.Μ. Vecchi, *Il Mediterraneo illustrato*, Firenze 1841.

Βιβλιοθήκη της Βουλής.

32. Το σπίτι της οικογένειας Τρικούπη στο Άργος που χτίστηκε το 1830. Σε αυτό ο Χαρίλαος Τρικούπης έζησε μέρος της βρεφικής του ηλικίας.

Φωτογραφία, Επτά Ημέρες, εφημ. Καθημερινή, 14.2.1993 (ψηφιακή αναπαραγωγή).

33. Γενική όψη της Αθήνας.

Ξυλογραφία, *The Illustrated London News*, 1853.

Βιβλιοθήκη της Βουλής.

32.

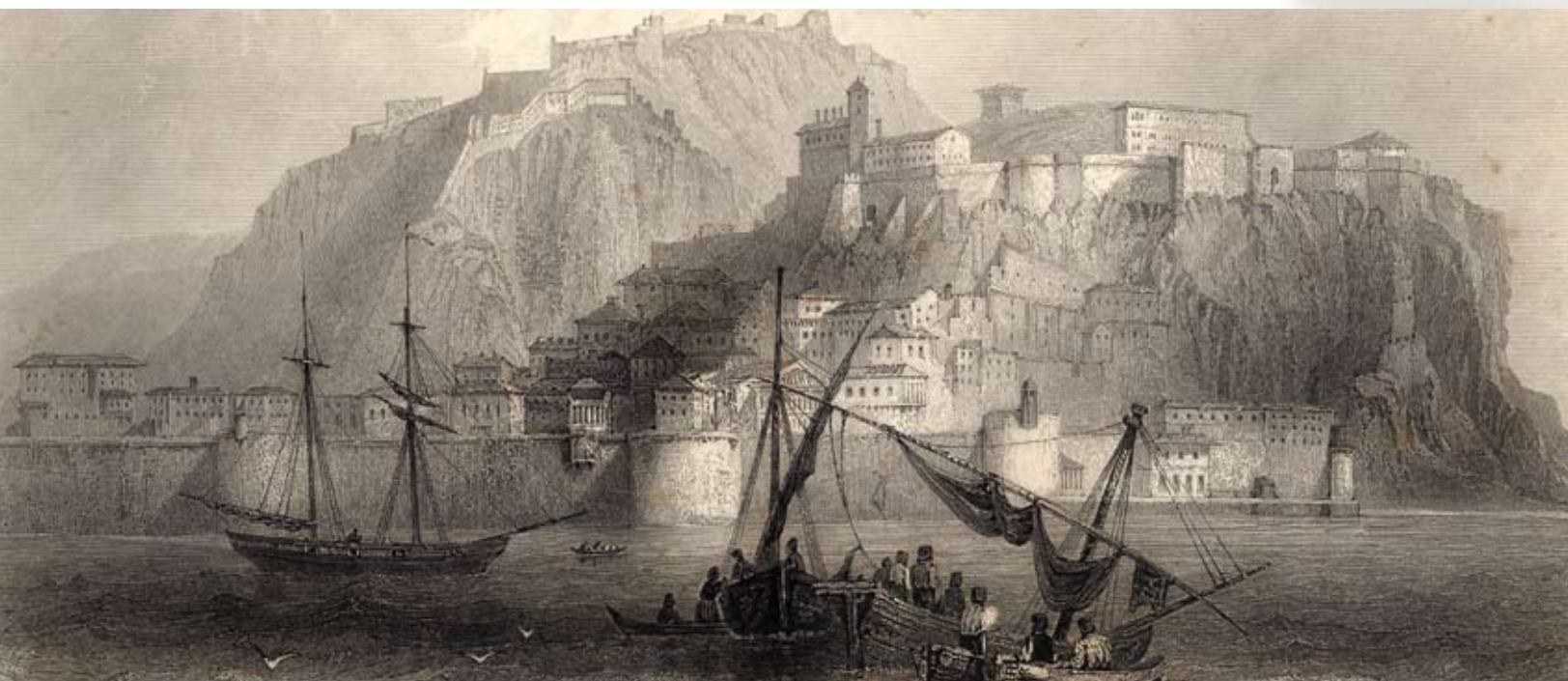

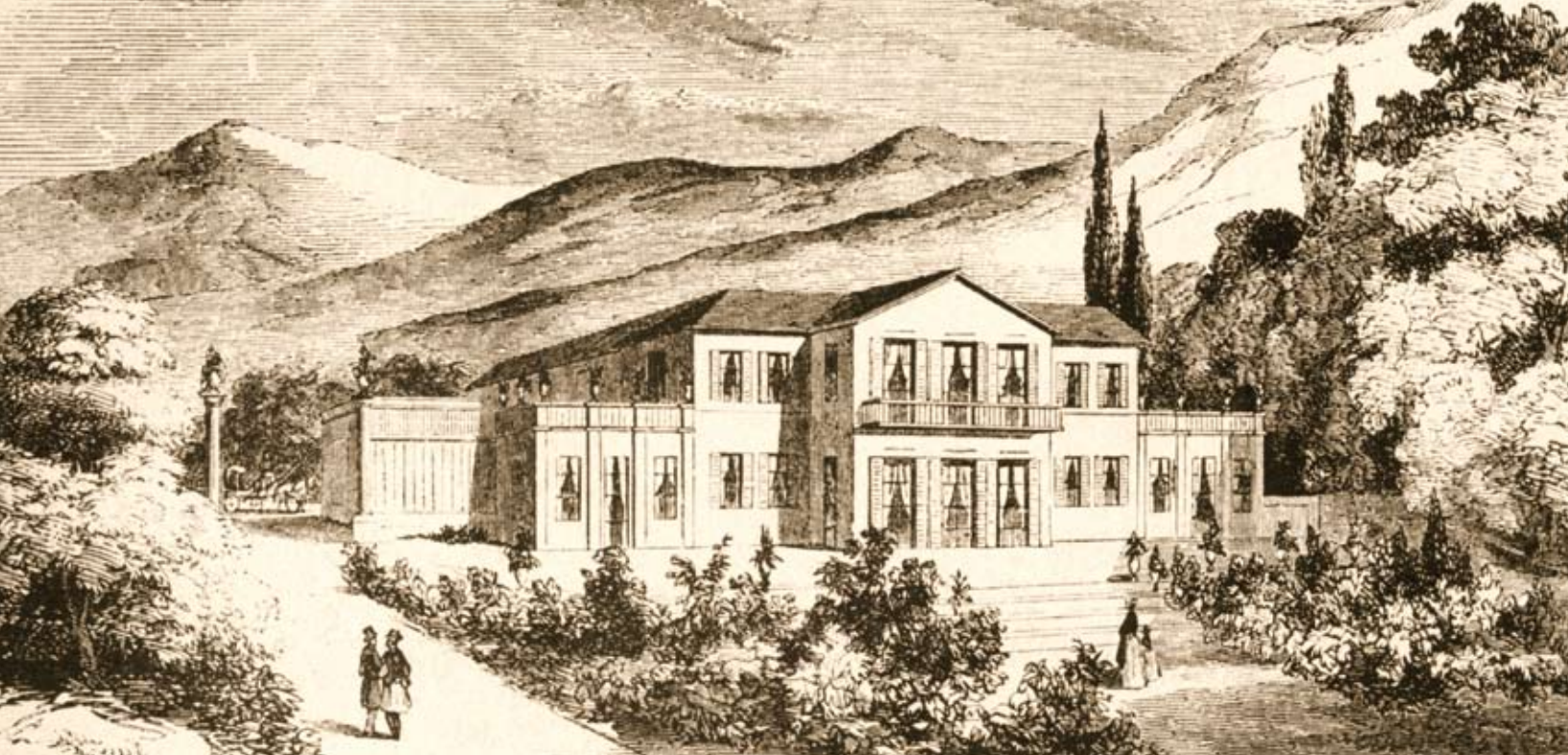
30β.

30β.

31.

34.

34. Το σπίτι των Τρικούπηδων στα Πατήσια, μετέπειτα Άσυλο Ανιάτων.

Ξυλογραφία (ψηφιακή αναπαραγωγή).

Ιδιωτική Συλλογή.

35. Το Μεγάλο Αμφιθέατρο της Νομικής Παρισίων κατά τον 19ο αιώνα.

Ξυλογραφία, E.A. Texier, *Tableau de Paris*, Paris 1852-3.

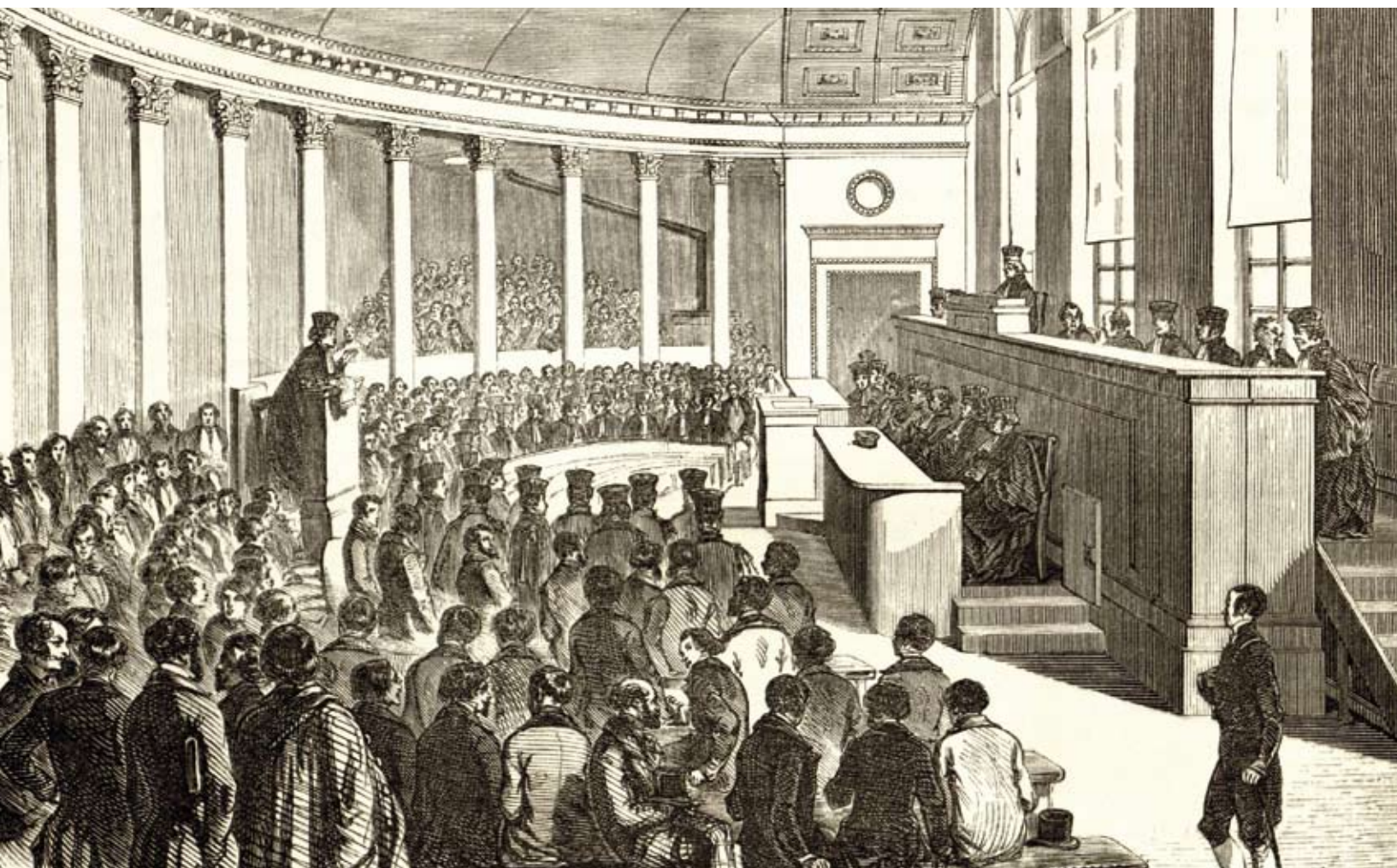
Βιβλιοθήκη της Βουλής.

36. Όψη του Λονδίνου κατά τον 19ο αιώνα.

Λιθογραφία, W.G. Fearnside, *The history of London*, London [1849].

Βιβλιοθήκη της Βουλής.

35.

36.

37.

37. Το Μεσολόγγι κατά τον 19ο αι. Στο κέντρο διακρίνεται το σπίτι της οικογένειας Τρικούπη.
Φωτογραφία, Σπ. Κανίνιας, Ο Χαρίλαος Τρικούπης και το Μεσολόγγι, Αθήνα 1999.
Βιβλιοθήκη της Βουλής.

38.

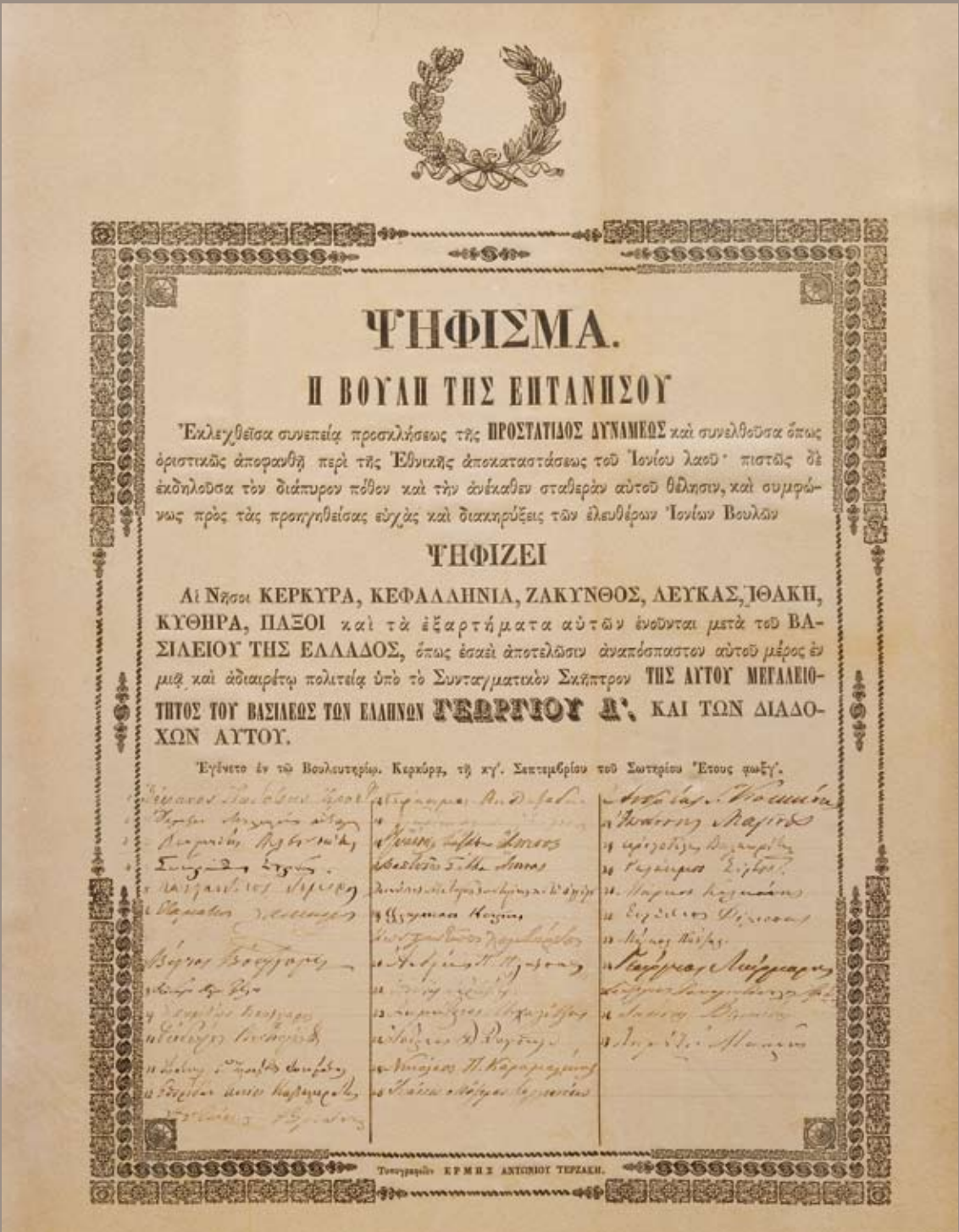
38. Το σπίτι της οδού Ακαδημίας 54. Σε αυτό έζησαν ο Χαρίλαος Τρικούπης με την αδελφή του για πολλά χρόνια. Μετά το θάνατο του Χαρίλαου, η Σοφία μετακόμισε σε άλλη μικρότερη κατοικία. Το κτήριο κατεδαφίστηκε το 1936.
Φωτογραφία.
Βιβλιοθήκη της Βουλής, Συλλογή Κ. Τρικούπη.

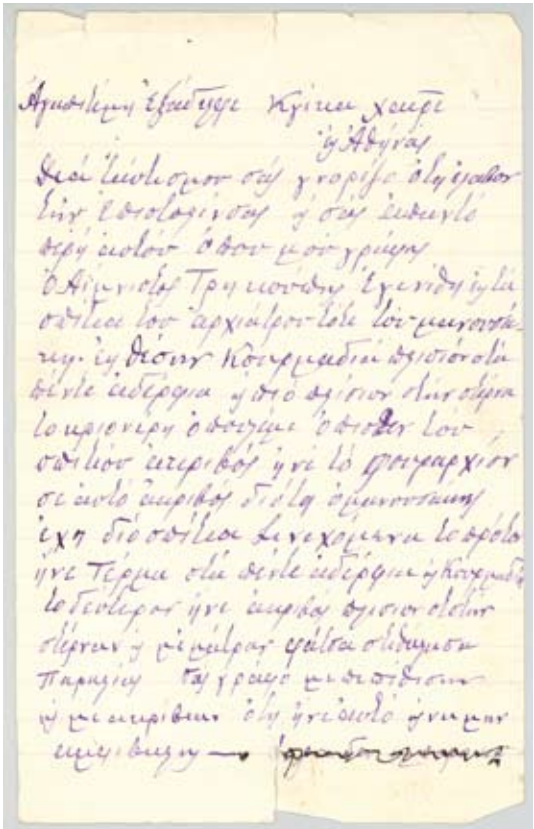
39. Το Σύνταγμα του 1844 με το οποίο καθιερώθηκε το πολίτευμα της Συνταγματικής Μοναρχίας. Υπογράφει και ο Σπυρίδων Τρικούπης ως πληρεξούσιος Μεσολογγίου.
Βιβλιοθήκη της Βουλής.

40. Το Ψήφισμα της ΙΓ΄ Βουλής της Επτανήσου για την Ένωση των Ιονίων Νήσων με την Ελλάδα, 23.9.1863.
Έντυπο με χειρόγραφες υπογραφές.
Βιβλιοθήκη της Βουλής.

41. Το Σύνταγμα του 1864 με το οποίο καθιερώθηκε το πολίτευμα της Βασιλευομένης Δημοκρατίας. Υπογράφει και ο Χαρίλαος Τρικούπης ως πληρεξούσιος των Ελλήνων ομογενών του Λονδίνου.
Βιβλιοθήκη της Βουλής.

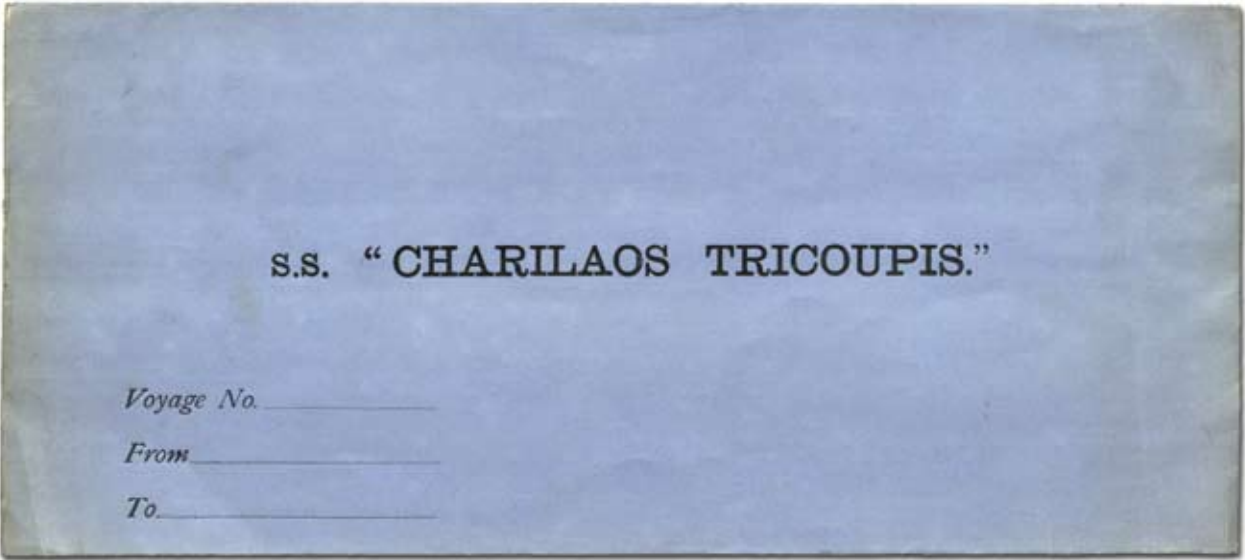

40.

42α.

45.

42α-β. Σημειώματα σχετικά με το σπίτι στο οποίο γεννήθηκε ο Χαρίλαος Τρικούπης.

Βιβλιοθήκη της Βουλής, Συλλογή Κ. Τρικούπη.

43. Πτυχίο του πρώτου κύκλου σπουδών της Νομικής Σχολής Παρισίων που απονεμήθηκε στον Χαρίλαο Τρικούπη στις 8 Οκτωβρίου 1851.

Έντυπο (ψηφιακή αναπαραγωγή).
Ιδιωτική Συλλογή.

44. Περί γάμου και ειδικώτερον περί προικός, 1852.
Η διπλωματική εργασία του Χαρίλαου Τρικούπη στον δεύτερο κύκλο σπουδών της Νομικής Σχολής Παρισίων.

Έντυπο (ψηφιακή αναπαραγωγή).
Ιδιωτική Συλλογή.

45. Φάκελος διαβατηρίου του Χαρίλαου Τρικούπη.
Βιβλιοθήκη της Βουλής, Συλλογή Κ. Τρικούπη.

46. Έκδοση επίσημων εγγράφων του Υπουργείου Εξωτερικών σχετικά με την Ένωση των Ιονίων Νήσων, 1864.

Έντυπο. Βιβλιοθήκη της Βουλής.

47. Ο Χαρίλαος Τρικούπης την εποχή που διαπραγματεύτηκε τη Συνθήκη Ένωσης της Επτανήσου με την Ελλάδα.

Φωτογραφία. Βιβλιοθήκη της Βουλής, Συλλογή Κ. Τρικούπη.

48. Δίσκος που αφιέρωσε η ελληνική κοινότητα του Λονδίνου στον Σπυρίδωνα Τρικούπη. Διακρίνεται η επιγραφή: «Σπυρίδωνι Τρικούπη πολλά και καλά τη Ελλάδι υπηρετήσαντι. Οι εν Λονδίνω Έλληνες. 1862».

Βιβλιοθήκη της Βουλής, Συλλογή Κ. Τρικούπη.

49. Λόγος εκφωνηθείς υπό του Κυρίου Σπυρίδωνος Τρικούπη Πρέσβεως..., εν τω Εθνικώ Συμποσίω των εν Λονδίνω Ελλήνων την εικοστήν πέμπτην Μαρτίου, 1861.

Έντυπο. Βιβλιοθήκη της Βουλής.

50. Φλιτζάνι τσαγιού του Σπυρίδωνα Τρικούπη με τα αρχικά του ονόματός του.

Βιβλιοθήκη της Βουλής, Συλλογή Κ. Τρικούπη.

51. Αναμνηστικό μετάλλιο για τον Σπυρίδωνα Τρικούπη. Στην πίσω όψη φέρει την επιγραφή «Και έσται ως ελαία κατάκαρπος, Μεσολόγγι 10.4.1826».

Βιβλιοθήκη της Βουλής, Συλλογή Κ. Τρικούπη.

52. Σφραγίδα του Ελληνικού Προξενείου στο Λονδίνο.

Βιβλιοθήκη της Βουλής, Συλλογή Κ. Τρικούπη.

53. Δημήτριος Βούλγαρης (1802-1877).

Ξυλογραφία, Le Tour du monde, Paris 1876.

Βιβλιοθήκη της Βουλής.

Υδραίος πολιτικός, οκτώ φορές πρωθυπουργός (1855-1874). Κύριος εκπρόσωπος του παραδοσιακού τρόπου άσκησης της πολιτικής συνέδεσε το όνομά του με παρασκηνιακές και αντισυνταγματικές ενέργειες.

48.

50.

53.

54.

55.

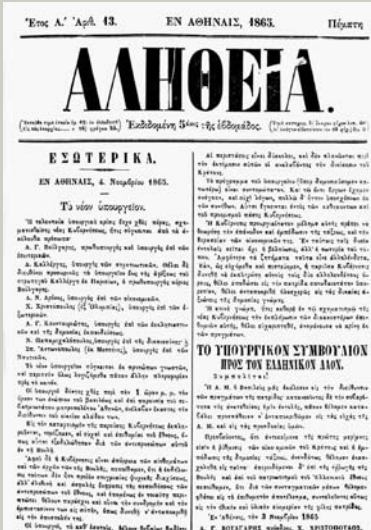
56.

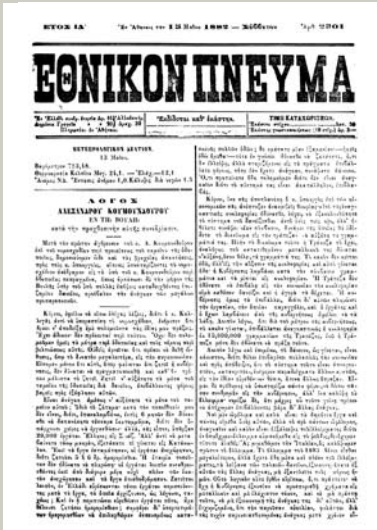
57.

58.

59.

60.

61.

62.

63.

64.

54. Αλέξανδρος Κουμουνδούρος (1814-1883).

Ξυλογραφία, Έσπερος, Λειψία 15/27.3.1883.

Βιβλιοθήκη της Βουλής.

Μανιάτης πολιτικός, κύριος αντίπαλος του Δ. Βούλγαρη. Από το 1865 και έως τον θάνατό του ανέλαβε δέκα φορές την πρωθυπουργία της χώρας και διακρίθηκε για τη μετριοπάθεια και το πολιτικό του ήθος.

55. Θρασύβουλος Ζαΐμης (1825-1880).

Ξυλογραφία, Έσπερος, Λειψία 15/27.7.1881.

Βιβλιοθήκη της Βουλής.

Γόνος γνωστής οικογένειας αγωνιστών από τα Καλάβρυτα, δύο φορές πρωθυπουργός της Ελλάδας (1869, 1871). Υπήρξε υποστηρικτής της αγγλικής πολιτικής και ξεχώρισε για την ευσυνειδησία και την ηπιότητα του.

56. Επαμεινώνδας Δεληγεώργης (1829-1879).

Ξυλογραφία, Έσπερος, Λειψία 15/27.6.1881.

Βιβλιοθήκη της Βουλής.

Μεσολογγίτης πολιτικός, υπέρμαχος της αγγλικής πολιτικής. Το 1865 ανέλαβε πρώτη φορά τη διακυβέρνηση της χώρας και έως το 1877 διετέλεσε συνολικά έξι φορές πρωθυπουργός.

57. Κωνσταντίνος Κανάρης (1793-1877).

Φωτογραφία (ψηφιακή αναπαραγωγή).

Εθνικό Ιστορικό Μουσείο.

Αγωνιστής της Επανάστασης του 1821.Διετέλεσε πέντε φορές πρωθυπουργός. Ηγήθηκε της Οικουμενικής Κυβέρνησης που συγκροτήθηκε (Μάιος 1877 - Ιανουάριος 1878) με στόχο την αντιμετώπιση της βαλκανικής κρίσης και ανέθεσε το υπουργείο Εξωτερικών στον Χαρίλαο Τρικούπη.

58. Χαράλαμπος (Ρόκκος) Χοϊδάς (1830-1890).

Ξυλογραφία, Ποικίλη Στοά, Αθήνα 1891.

Βιβλιοθήκη της Βουλής.

Νομικός, ανώτερος δικαστικός και πολιτικός, πρωτοπόρος του αγώνα για την κατάργηση της βασιλείας.

59. Φύλλο της εφημερίδας Αλήθεια που εξέφραζε τις θέσεις του κόμματος του Δ. Βούλγαρη. Αθήνα, 4.II.1865.

Έντυπο. Βιβλιοθήκη της Βουλής.

60. Φύλλο της εφημερίδας Εθνικόν Πνεύμα, δημοσιογραφικού οργάνου του κουμουνδουρικού κόμματος. Αθήνα, 15.5.1882.

Έντυπο. Βιβλιοθήκη της Βουλής.

61. Φύλλο της εφημερίδας Εθνοφύλαξ που υποστήριζε το ζαϊμικό κόμμα. Αθήνα, 28.Ι0.1871.

Έντυπο. Βιβλιοθήκη της Βουλής.

62. Φύλλο της εφημερίδας Εφημερίς των Συζητήσεων, δημοσιογραφικού οργάνου του κόμματος του Επαμεινώνδα Δεληγεώργη. Αθήνα, ΙΙ.12.1870.

Έντυπο. Βιβλιοθήκη της Βουλής.

63. Φύλλο της εφημερίδας Συνταγματική, Αθήνα, 25.5.1875. Σε αυτό δημοσιεύτηκαν και «στηλιτεύτηκαν» τα ονόματα των 92 βουλευτών που στήριξαν την κυβέρνηση μειοψηφίας του Δ. Βούλγαρη (Ιούνιος 1874 - Απρίλιος 1875).

Έντυπο. Βιβλιοθήκη της Βουλής.

75.

71.

64. Σατιρική απεικόνιση των πρωταγωνιστών της ελληνικής πολιτικής σκηνής στο λογότυπο της εφημερίδας Φως. Αθήνα, 25.5.1870.

Έντυπο. Βιβλιοθήκη της Βουλής.

65. Κατάλογος βουλευτών του 1877. Περιλαμβάνεται ο Χαρίλαος Τρικούπης ως βουλευτής Μεσολογγίου.

Έντυπο. Βιβλιοθήκη της Βουλής.

66. Χαρίλαος Τρικούπης.

Φωτογραφία.

Βιβλιοθήκη της Βουλής, Συλλογή Κ. Τρικούπη.

67. Πρωτόκολλο ορκωμοσίας των βουλευτών που εκλέχτηκαν στις εκλογές του 1865. Ο Χαρίλαος Τρικούπης, υποψήφιος με το κόμμα του Αλέξανδρου Κουμουνδούρου, ορκίστηκε για πρώτη φορά βουλευτής Μεσολογγίου, 28.5.1865.

Χειρόγραφο. Βιβλιοθήκη της Βουλής.

68. Κώδικας με πράξεις του Υπουργικού Συμβουλίου της πρώτης κυβέρνησης Χαρίλαου Τρικούπη, 1875. Φέρει τις υπογραφές του πρωθυπουργού και των υπουργών.

Χειρόγραφο. Βιβλιοθήκη της Βουλής.

69. Σπυρίδων Τρικούπης, π. 1860.

Φωτογραφία.

Βιβλιοθήκη της Βουλής, Συλλογή Κ. Τρικούπη.

70. Ιούλιος Τυπάλδος, Εις τον θάνατον Σπυρίδωνος Τρικούπη, Βενετία 1874.

Βιβλιοθήκη της Βουλής.

71. Ποτήρι της οικογένειας Τρικούπη.

Βιβλιοθήκη της Βουλής, Συλλογή Κ. Τρικούπη.

72. Αγόρευσις του βουλευτού Ζακύνθου Δρος Κωνσταντίνου Λομβάρδου εν τη Ιονίω Βουλή, Κέρκυρα 1862.

Έντυπο. Βιβλιοθήκη της Βουλής.

73. Ευθύμιος Κεχαγιάς, Το νέον Νομισματικόν Σύστημα, Αθήνα 1875.

Έντυπο. Βιβλιοθήκη της Βουλής.

Ο Κωνσταντίνος Λομβάρδος και ο Ευθύμιος Κεχαγιάς πρωτοστάτησαν το 1872 στην ίδρυση του Πέμπτου Κόμματος, αρχηγός του οποίου αναδείχθηκε ο Χαρίλαος Τρικούπης.

67.

74. Εφημερίς των Συζητήσεων της Βουλής, 11.8.1875.

Έντυπο. Βιβλιοθήκη της Βουλής.

Στον λόγο του θρόνου που συνέταξε για τον Γεώργιο Α΄ ο πρωθυπουργός Χαρίλαος Τρικούπης καθιερώθηκε η Αρχή της Δεδηλωμένης που αποτέλεσε τη βάση του κοινοβουλευτικού συστήματος. Σύμφωνα με αυτή ο βασιλιάς έδινε εντολή σχηματισμού κυβέρνησης μόνο εάν ήταν διασφαλισμένη η δεδηλωμένη εμπιστοσύνη της πλειοψηφίας των βουλευτών.

75. Αικατερίνη Μαυροκορδάτου-Τρικούπη, π. 1860.

Φωτογραφία. Βιβλιοθήκη της Βουλής, Συλλογή Κ. Τρικούπη.

76. Ιδιόχειρο κείμενο που έγραψε η Σοφία Τρικούπη για τη μητέρα της μετά τον θάνατό της.

Βιβλιοθήκη της Βουλής, Συλλογή Κ. Τρικούπη.

77. Τυπογραφικές πλάκες και cartes-de-visite της Σοφίας Τρικούπη και της μητέρας της.

Βιβλιοθήκη της Βουλής, Συλλογή Κ. Τρικούπη.

78. Ο βασιλιάς Γεώργιος Α΄ (1845-1913).

Φωτογραφία. Βιβλιοθήκη της Βουλής.

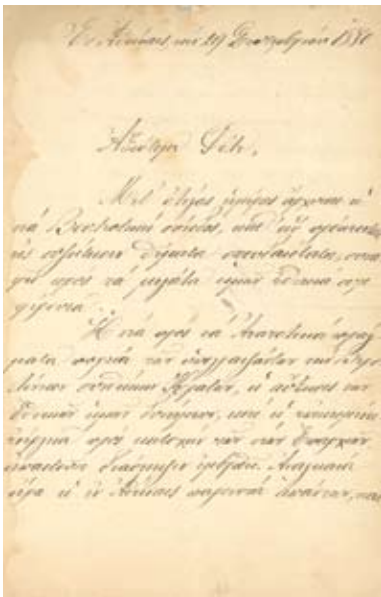
78.

81.

79.

87.

88.

79-80. Τα άρθρα του Χαρίλαου Τρικούπη «Τίς Πταίει;» (29.6.1874) και «Παρελθόν και Ενεστώς» (6.7.1874). Δημοσιεύτηκαν στην εφημερίδα *Καιροί* του Πέτρου Κανελλίδη και σε αυτά κατήγγειλε τις παρεμβάσεις του στέμματος στην πολιτική ζωή.
Έντυπα. Βιβλιοθήκη της Βουλής.

81. Ο Χαρίλαος Τρικούπης στη Βουλή.
Λιθογραφία, τέλη 19ου αι.
Βιβλιοθήκη της Βουλής, Αρχείο Ι. Μεταξά.

82. Χαρίλαος Τρικούπης.
Φωτογραφία.
Βιβλιοθήκη της Βουλής, Συλλογή Κ. Τρικούπη.

83. Χάρτης της επαρχίας Μαλεβυζίου (Κνωσσού).
Λιθογραφία, Ιωάννης Πετρώφ, Άτλας της Μεγαλονήσου Κρήτης, 1887.
Βιβλιοθήκη της Βουλής.

84-85. «Περί της πορείας του Πυροβολικού κατά την κατάληψιν των νέων επαρχιών», (χ.χ.) και «Δύναμεις του τουρκικού στρατού εν Ηπείρω και Θεσσαλία κατά την 20 Απριλίου», (χ.χ.).
Χειρόγραφα. Βιβλιοθήκη της Βουλής.
Έγγραφα που αφορούν τις πρόσφατα προσαρτημένες περιοχές της Θεσσαλίας και της Ηπείρου. Επισυνάπτονταν σε επιστολή του πρωθυπουργού και υπουργού Στρατιωτικών Χαρίλαου Τρικούπη προς τον Πρόεδρο της Βουλής (2.4.1882).

86. Νόμος με τον οποίο επικυρώνεται η προξενική σύμβαση που ψηφίστηκε μεταξύ Ελλάδας και Γερμανίας στο Βερολίνο στις 14/26.11.1881. Υπογράφουν ο βασιλιάς Γεώργιος Α΄ και ο πρωθυπουργός και υπουργός Εξωτερικών Χαρίλαος Τρικούπης. Αθήνα, 20.5.1882.
Χειρόγραφο. Βιβλιοθήκη της Βουλής.

87. Ιδιόχειρη επιστολή του πρωθυπουργού Χαρίλαου Τρικούπη προς τον Αλέξανδρο Φωτήλα, βουλευτή Καλαβρύτων του κόμματός του. Ο Τρικούπης τονίζει την ανάγκη παρουσίας των βουλευτών στις συνεδριάσεις της Βουλής, λόγω της σπουδαιότητας των εθνικών θεμάτων μετά την υπογραφή της Συνθήκης του Βερολίνου, 29.9.1880.
Βιβλιοθήκη της Βουλής.

88-89. Ψηφίσματα κατοίκων της Αθήνας και του Πειραιά που επικροτούν την πολιτική του Χαρίλαου Τρικούπη, 1886.
Έντυπα με χειρόγραφες υπογραφές.
Βιβλιοθήκη της Βουλής.

82.

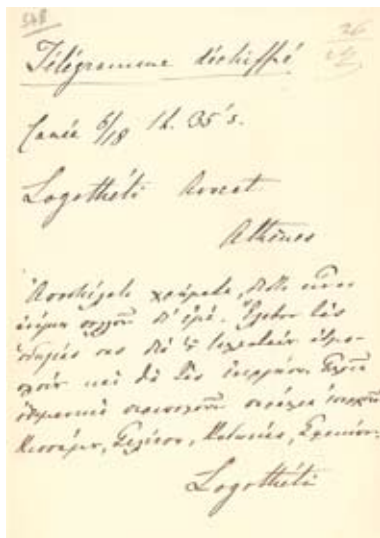
91.

90. Επιτραπέζιο κουδούνι επικοινωνίας του Χαρίλαου Τρικούπη με τους επικεφαλής των υπηρεσιών του υπουργείου Οικονομικών.

Βιβλιοθήκη της Βουλής, Συλλογή Κ. Τρικούπη.

91. Χαρτοκόπτης μέλους της οικογένειας Τρικούπη, με εγχάρακτη επιγραφή «Ναύπλιον 1876».

Βιβλιοθήκη της Βουλής, Συλλογή Κ. Τρικούπη.

95.

92-94. Έγγραφα με τη σύνθεση των κυβερνήσεων Χαρίλαου Τρικούπη το 1878, το 1880 και το 1886.

Βιβλιοθήκη της Βουλής.

Ο Χαρίλαος Τρικούπης διετέλεσε επτά φορές πρωθυπουργός (1875, 1878, 1880, 1882-1885, 1886-1890, 1892-1893, 1893-1895).

95-96. Ιδιόχειρες επιστολές του Χαρίλαου Τρικούπη προς τον Μάρκο Ρενιέρη, πρόεδρο της Κεντρικής Επιτροπής των Κρητών, 1877.

Βιβλιοθήκη της Βουλής, Αρχείο Μάρκου Ρενιέρη.

97-98. Κρυστάλλινο μελανοδοχείο με πένα. Σύμφωνα με επιστολή του Εμμανουήλ Λυκούδη προς τη Σοφία Τρικούπη (30.5.1905), τα αντικείμενα αυτά προέρχονταν από το γραφείο του Χαρίλαου Τρικούπη στο υπουργείο Οικονομικών.

Βιβλιοθήκη της Βουλής, Συλλογή Κ. Τρικούπη.

99. Θεόδωρος Δηλιγιάννης (1826-1905).

Φωτογραφία σε κορνίζα.

Βιβλιοθήκη της Βουλής.

Πελοποννήσιος πολιτικός, βασικός αντίπαλος του Χαρίλαου Τρικούπη, πέντε φορές πρωθυπουργός της Ελλάδας (1885-1886, 1890-1892, 1895-1897, 1902-1903, 1904-1905).

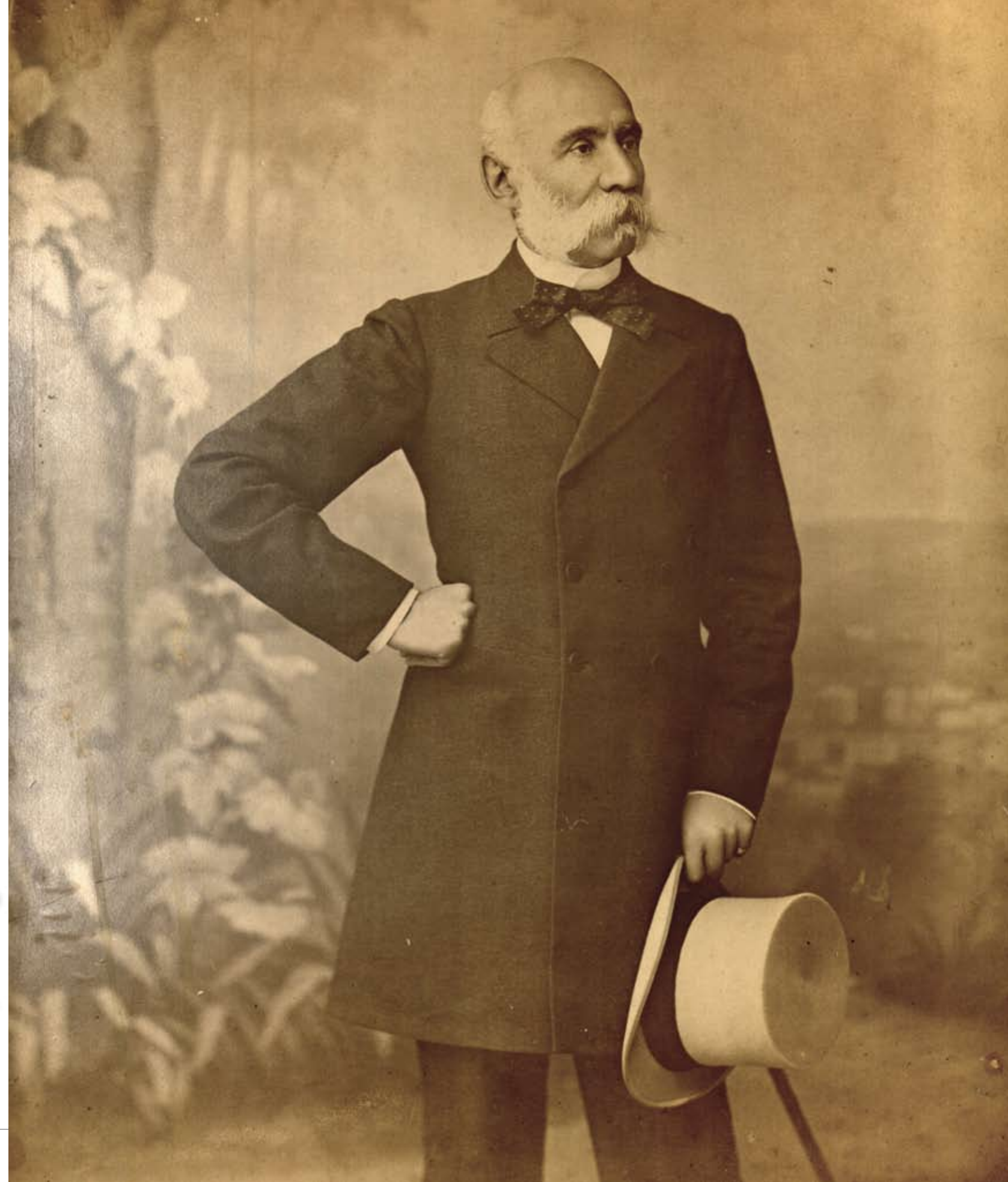

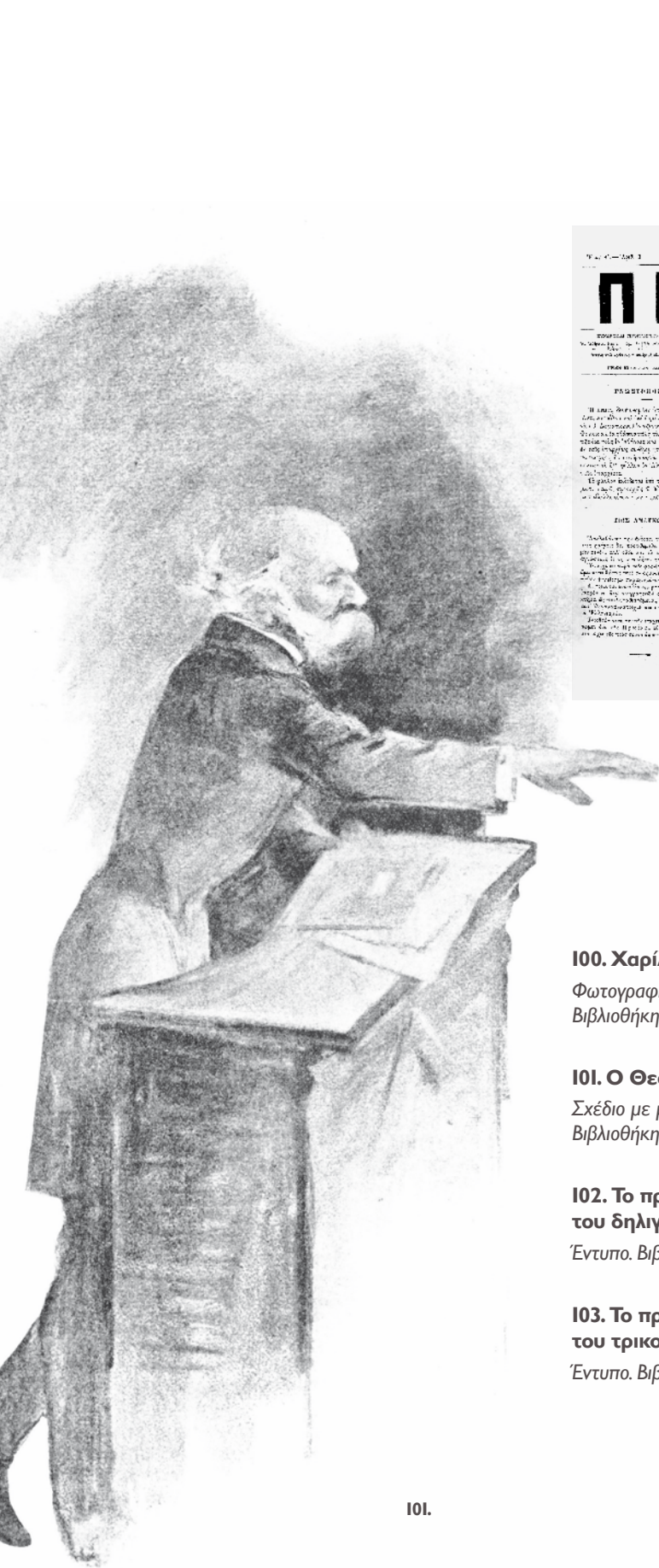
90.

97-98.

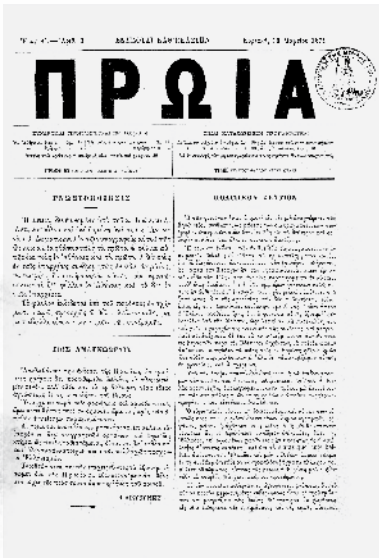
99.

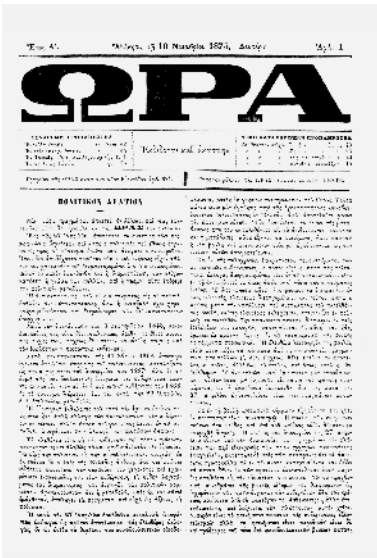

101.

Θ. Δηλιγιάννης άγραφέας

102.

103.

100. Χαρίλαος Τρικούπης.

Φωτογραφία σε κορνίζα.
Βιβλιοθήκη της Βουλής, Συλλογή Κ.Τρικούπη.

101. Ο Θεόδωρος Δηλιγιάννης στο βήμα της Βουλής.

Σχέδιο με μολύβι, Η Ελλάς κατά τους Ολυμπιακούς αγώνες του 1896, Αθήνα 1896.
Βιβλιοθήκη της Βουλής.

102. Το πρώτο φύλλο της εφημερίδας Πρωία, δημοσιογραφικού οργάνου του δηλιγιαννικού κόμματος, 11.3.1879.

Έντυπο. Βιβλιοθήκη της Βουλής.

103. Το πρώτο φύλλο της εφημερίδας Ώρα, δημοσιογραφικού οργάνου του τρικουπικού κόμματος, 10.11.1875.

Έντυπο. Βιβλιοθήκη της Βουλής.

100.

105.

104. Ο Χαρίλαος Τρικούπης στο βήμα της Βουλής.

Σχέδιο με μολύβι, Η Ελλάς κατά τους Ολυμπιακούς αγώνες του 1896, Αθήνα 1896. Βιβλιοθήκη της Βουλής.

105. Οι δύο εκπρόσωποι του δικομματισμού, Χ. Τρικούπης και Θ. Δηλιγιάννης.

Γελοιογραφία, Νέος Αριστοφάνης, Αθήνα 22.2.1890. Βιβλιοθήκη της Βουλής.

106. Χαρίλαος Τρικούπης.

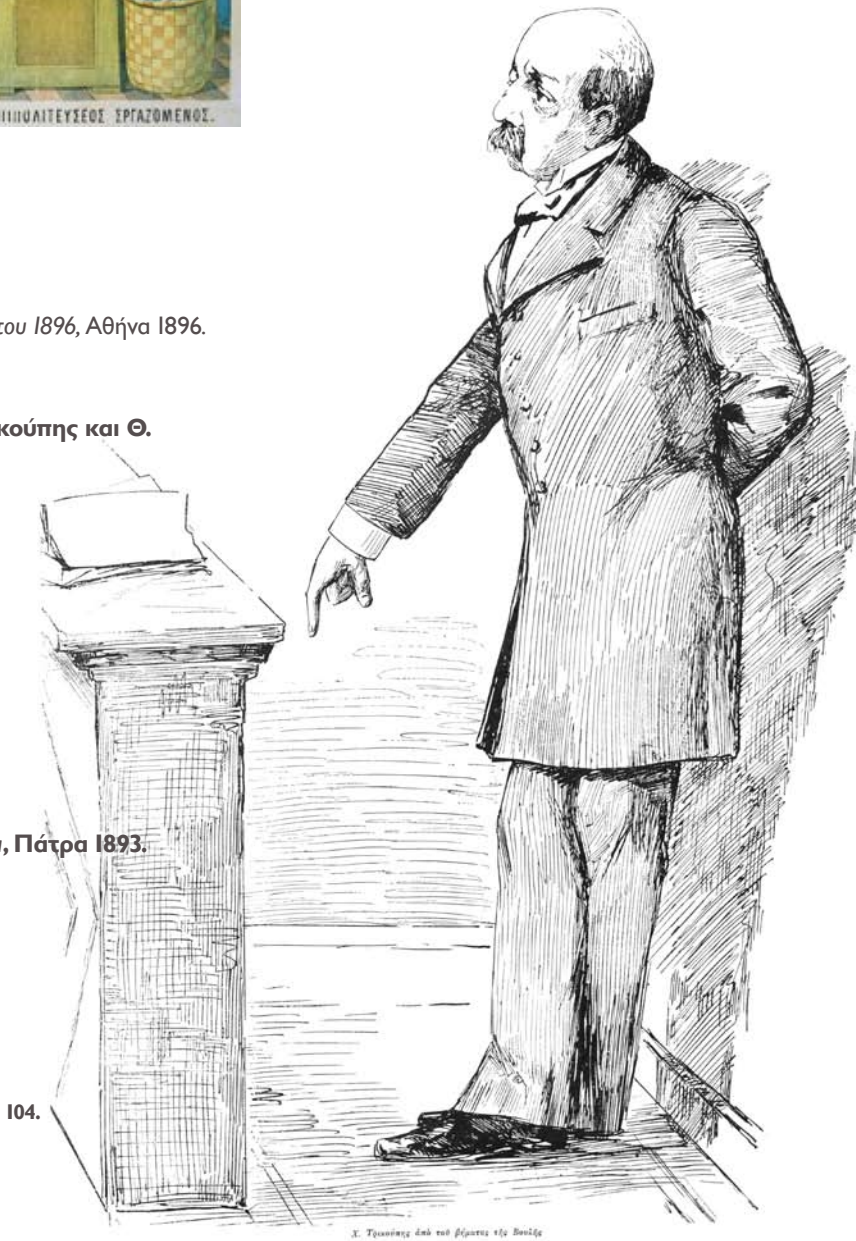
Λάδι σε μουσαμά, Αλέξανδρος Φιλαδελφεύς. Βιβλιοθήκη της Βουλής, Συλλογή Κ. Τρικούπη.

107. Μπαστούνι μέλους της οικογένειας Τρικούπη.

Βιβλιοθήκη της Βουλής, Συλλογή Κ. Τρικούπη.

108. Θεόδωρος Βουρλούμης, Το Σταφιδικόν Ζήτημα, Πάτρα 1893.

Έντυπο. Βιβλιοθήκη της Βουλής.

104.

106.

117.

109.

109. Αγρότισσες κατά την επεξεργασία σταφίδας.

Επιστολικό δελτάριο (ψηφιακή αναπαραγωγή).
Ελληνικό Λογοτεχνικό και Ιστορικό Αρχείο.
Η σταφίδα ήταν για είκοσι χρόνια κύριο εξαγωγικό προϊόν. Η κατακόρυφη μείωση των εξαγωγών της οδήγησε στη σταφιδική κρίση (1891-1892), η οποία επέφερε πλήγμα στην ελληνική οικονομία και δημιούργησε μεταναστευτικό ρεύμα του αγροτικού πληθυσμού προς τα αστικά κέντρα και το εξωτερικό.

110. Κανονισμός Δ΄ Ολυμπιάδος, Αθήνα 1888.

Έντυπο. Βιβλιοθήκη της Βουλής.
Τα Ολύμπια, εκθέσεις όπου παρουσιάζονταν τα επιτεύγματα της ελληνικής οικονομίας σε όλους τους τομείς, οργανώθηκαν για πρώτη φορά το 1859 με πρωτοβουλία και χρηματοδότηση του Ευαγγέλη Ζάππα.

111. Καταστατικόν της Γενικής Πιστωτικής Τραπέζης, Αθήνα 1873.

Έντυπο. Βιβλιοθήκη της Βουλής.
Ιδρύθηκε το 1872 από όμιλο κεφαλαιούχων με επικεφαλής τον Ανδρέα Συγγρό και ανέλαβε την εκτέλεση δημοσίων έργων την περίοδο των κυβερνήσεων Τρικούπη.

112. Καταστατικόν της Προνομιούχου Τραπέζης Ηπειροθεσσαλίας, Αθήνα 1882.

Έντυπο. Βιβλιοθήκη της Βουλής.
Ιδρύθηκε μετά την προσάρτηση της Θεσσαλίας και της Άρτας, από τους Ανδρέα Συγγρό, Στέφανο Σκουλούδη και Γεώργιο Κορωνιό.

113. Δελτίον της ταχυδρομικής και τηλεγραφικής υπηρεσίας, Αθήνα 1888.

Έντυπο. Βιβλιοθήκη της Βουλής.
Με νόμους του 1882 η υπηρεσία αναδιοργανώθηκε από βελγική αποστολή.

114. Αιτιολογική έκθεση του πρωθυπουργού και υπουργού Στρατιωτικών Χαρίλαου Τρικούπη επί του ν/σ «περί αποδοχών των οπλιτών του λόχου των τηλεγραφητών», 7.5.1887.

Χειρόγραφο. Βιβλιοθήκη της Βουλής.

115. Διάταγμα του Γεωργίου Α΄ για τη χορήγηση πίστωσης 1.450.000 δρχ. από τον κρατικό προϋπολογισμό για την κάλυψη αναγκών του δημοσίου χρέους. Συνοπτογράφει και ο πρωθυπουργός και υπουργός Οικονομικών Χαρίλαος Τρικούπης, 20.5.1894.

Βιβλιοθήκη της Βουλής.

116. Χαρτοφύλακας του Χαρίλαου Τρικούπη.

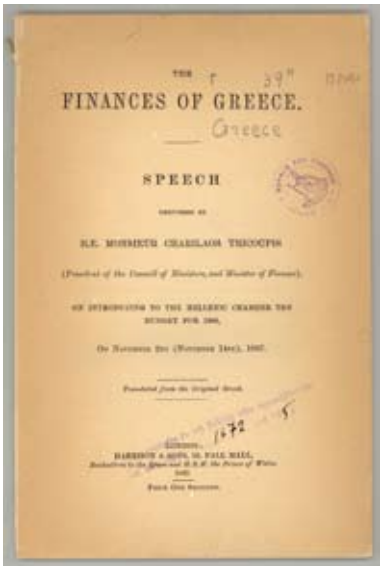
Βιβλιοθήκη της Βουλής, Συλλογή Κ. Τρικούπη.

117. Πανόραμα της Αθήνας, τέλη της δεκαετίας 1880.

Χαρακτικό, Κ. Baedeker, Griechenland: Handbuch für Reisende, Λειψία 1888. Βιβλιοθήκη της Βουλής.

116.

118.

118. The finances of Greece, Λονδίνο 1887.

Έντυπο. Βιβλιοθήκη της Βουλής.
Αγόρευση του Χαρίλαου Τρικούπη στο Ελληνικό Κοινοβούλιο για τον Προϋπολογισμό του 1888, που προέβλεπε ισοσκελισμένο ισοζύγιο για τα επόμενα έτη, χωρίς την επιβολή φόρων.

119. Χαρίλαου Τρικούπη, πρωθυπουργού, Αγόρευσεις εν τη Βουλή, εισάγοντος τον προϋπολογισμόν του κράτους του έτους 1893, Αθήνα 1892.

Έντυπο. Βιβλιοθήκη της Βουλής.
Αγόρευση του Χ. Τρικούπη για τον Προϋπολογισμό του 1893 που τελικά απέτυχε. Ο πρωθυπουργός αναγκάστηκε το Δεκέμβριο του 1893 να κηρύξει αδυναμία εκπλήρωσης των πιστωτικών υποχρεώσεων του κράτους και να αναγγείλει την πτώχευση.

120. Αγόρευσεις εν τη Βουλή του πρωθυπουργού Χ. Τρικούπη κατά την περί του στρατού πολιτικήν συζήτησιν, 1884.

Έντυπο. Βιβλιοθήκη της Βουλής.

121. Κάλυμμα βιβλίου φτιαγμένο από τη Σοφία Τρικούπη. Διακρίνεται η φράση που διατύπωσε ο Χαρίλαος Τρικούπης κατά την αγόρευσή του για τον Προϋπολογισμό του 1885: «Η Ελλάς προώρισται να ζήση και θα ζήση».

Βιβλιοθήκη της Βουλής, Συλλογή Κ. Τρικούπη.

122. «Περί καταργήσεως του μέχρι τούδε ισχύοντος φορολογικού συστήματος και αντικαταστάσεως αυτού διά φόρου επί των αροτριώντων κτηνών» (Ν.810/1880).

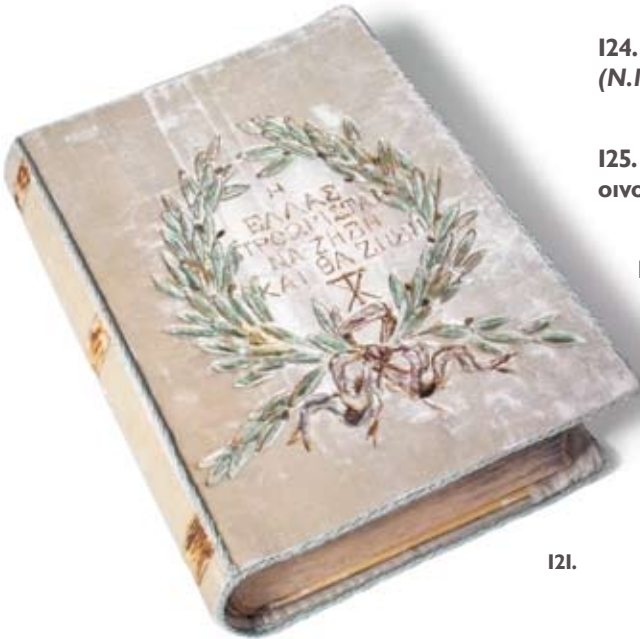
123. «Περί συνομολογήσεως δανείου εκ. φρ. 21.000.000 προς άρσιν της αναγκαστικής κυκλοφορίας των τραπεζικών γραμματίων» (Ν.813/1880).

124. «Περί οργανισμού του στρατιωτικού σχολείου των Ευελπίδων» (Ν.1050/1882).

125. «Περί επιβολής δικαιώματος καταναλώσεως επί του ζύθου και των οينوπνευματώδων εν γένει ποτών» (Ν.1118/1883).

126. «Περί κυρώσεως συμβάσεως, αφορώσης την συνομολόγησιν δανείου εκ δραχμών 170.000.000» (Ν.1128/1884).

127. «Περί συστάσεως σχολής των ναυτικών δοκίμων» (Ν.1156/1884).

121.

135.

128. «Περί αποκλειστικού δικαιώματος εισαγωγής και πωλήσεως του πετρελαίου εις το κράτος» (Ν.1166/1884).

129. «Περί προσόντων και πειθαρχικής τιμωρίας των δημοσίων λειτουργών» (Ν.1193/1884).

130. «Περί μεταρρυθμίσεως διατάξεων του περί εκλογής Βουλευτών νόμου ως προς την περιφέρειαν» (Ν.1391/1886) και «Περί μεταρρυθμίσεως διατάξεων του περί εκλογής βουλευτών νόμου ως προς τον αριθμό αυτών» (Ν.1392/1886).

131. «Περί δανείου 150.000.000» (Ν.1474/1887).

132. «Περί εγκρίσεως συμβάσεως, αφορώσης εις την κατασκευήν σιδηροδρομικής γραμμής από Μεσολογγίου δι' Αιτωλικού εις Αγρίνιον» (Ν.1587/1888).

133. «Περί υπηρεσίας εθνικών δανείων» (Ν.2196/1893).

134. Βιβλιοθήκη του Χαρίλαου Τρικούπη με βιβλία της οικογένειας. Βιβλιοθήκη της Βουλής, Συλλογή Κ. Τρικούπη.

135. Επιτραπέζιο ρολόι, γαλλικής κατασκευής, που πιθανότατα προερχόταν από την οικία του Σπυρίδωνα Τρικούπη. Βιβλιοθήκη της Βουλής, Συλλογή Κ. Τρικούπη.

134.

136. Χαρίλαος Τρικούπης.

Λάδι σε μουσαμά, Παύλος Μαθιόπουλος.
Βουλή των Ελλήνων.

137. Αικατερίνη Μαυροκορδάτου-Τρικούπη.

Λάδι σε μουσαμά.
Συλλογή Κλεοπάτρας Ρίγγα-Τρικούπη.

138. Σοφία Τρικούπη (Λονδίνο, 1838-Αθήνα, 1916).

Φωτογραφία σε κορνίζα.
Βιβλιοθήκη της Βουλής, Συλλογή Κ. Τρικούπη.
Κόρη του Σπυρίδωνα Τρικούπη και της Αικατερίνης Μαυροκορδάτου. Γυναίκα με ευρύτατη μόρφωση, παρακολουθούσε στενά τα πολιτικά δρώμενα στην Ελλάδα και την Ευρώπη. Σε όλη τη διάρκεια της ζωής του αδελφού της Χαρίλαου Τρικούπη στάθηκε δίπλα του με αφοσίωση και διακριτικότητα.

139. Τραπέζι της Σοφίας Τρικούπη

Βιβλιοθήκη της Βουλής, Συλλογή Κ. Τρικούπη.

140. Greek Sentences and extracts from Xenophon, Λονδίνο 1849. Βιβλίο των μαθητικών χρόνων της Σοφίας Τρικούπη με ιδιόχειρες σημειώσεις της.
Βιβλιοθήκη της Βουλής, Συλλογή Κ. Τρικούπη.

141. Κουτί αλληλογραφίας της Σοφίας Τρικούπη. Περιείχε επιστολόχαρτα, φακέλους, cartes de visite, καθώς και αρωματισμένα, αποξηραμένα άνθη που συνήθιζε να χρησιμοποιεί.

Βιβλιοθήκη της Βουλής, Συλλογή Κ. Τρικούπη

137.

141.

143.

142. Εσωτερικό της οικίας του Χαρίλαου και της Σοφίας Τρικούπη.
 Διακρίνονται οι προσωπογραφίες των γονέων τους και η προτομή του
 λόρδου Βύρωνα.

Βιβλιοθήκη της Βουλής, Συλλογή Κ. Τρικούπη.

**143-145. Φλιτζάνι με κουτάλι, ομπρελίνο, βεντάλια μελών της οικογένειας
 Τρικούπη.**

Βιβλιοθήκη της Βουλής, Συλλογή Κ. Τρικούπη.

146. Σπυρίδων Τρικούπης.

Λάδι σε μουσαμά.

Συλλογή Κλεοπάτρας Ρίγγα-Τρικούπη.

147. Χαρίλαος Τρικούπης.

Φωτογραφία σε κορνίζα.

Βιβλιοθήκη της Βουλής, Συλλογή Κ. Τρικούπη.

144.

145.

142.

152.

148. Ο τόμος της εφημερίδας *Καιροί*, όπου περιλαμβάνεται το άρθρο «Τίς Πταίει;».

Έντυπο. Βιβλιοθήκη της Βουλής.

149. Μπαστούνι του Χαρίλαου Τρικούπη.

Βιβλιοθήκη της Βουλής, Συλλογή Κ. Τρικούπη.

150. «Αναμνήσεις Σπυρίδωνος και Χαριλάου Τρικούπη». Ξυλόγλυπτη προθήκη με οικογενειακά κειμήλια.

Βιβλιοθήκη της Βουλής, Συλλογή Κ. Τρικούπη.

151. Παράσημα μελών της οικογένειας Τρικούπη, καθώς και αναμνηστικά μετάλλια φορέων ή ιδρυμάτων.

Βιβλιοθήκη της Βουλής, Συλλογή Κ. Τρικούπη.

152. Ασημένιο κηροπήγιο που αφιέρωσε η ελληνική κοινότητα του Λονδίνου στον Σπυρίδωνα Τρικούπη. Φέρει την επιγραφή: «Τω Σπυρίδωνι Τρικούπη υπολήψεως και ευγνωμοσύνης τεκμήριον. Οι εν Λονδίνω Έλληνες».

Βιβλιοθήκη της Βουλής, Συλλογή Κ. Τρικούπη.

153. Καρέκλα γραφείου της οικογένειας Τρικούπη.

Βιβλιοθήκη της Βουλής, Συλλογή Κ. Τρικούπη.

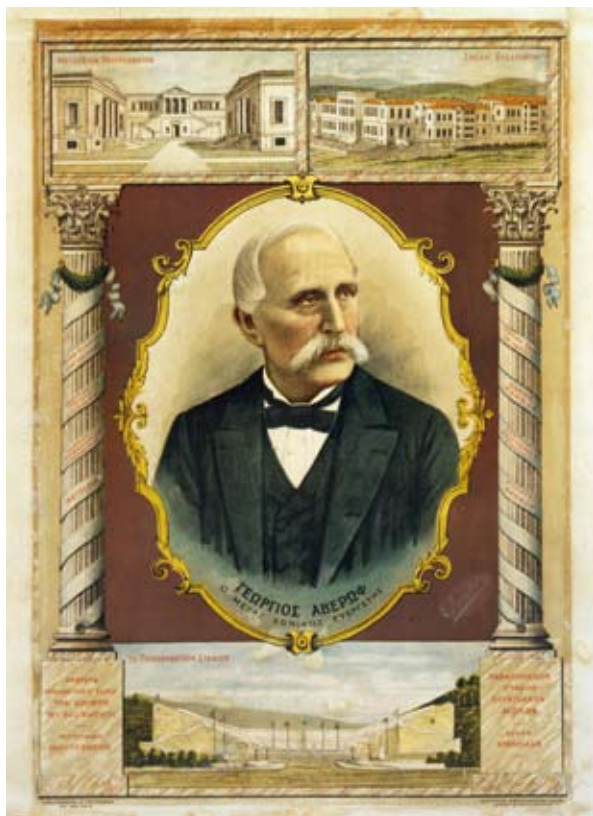
150.

151.

151.

154.

154. «Γεώργιος Αβέρωφ. Ο μέγας εθνικός ευεργέτης» (1818-1899).

Έγχρωμη λιθογραφία, Σωτήριος Χρηστίδης (ψηφιακή αναπαραγωγή).
Ιδιωτική Συλλογή.

155.

155. «Ανδρέας Συγγρός. Ο μέγας εθνικός ευεργέτης» (1830-1899).

Έγχρωμη λιθογραφία, Σωτήριος Χρηστίδης (ψηφιακή αναπαραγωγή).
Εθνικό Ιστορικό Μουσείο.

Με στόχο την οικονομική ανόρθωση και τον εκσυγχρονισμό της Ελλάδας, ο Χαρίλαος Τρικούπης επιδίωξε την προσέλκυση ομογενειακού κεφαλαίου. Οι Έλληνες κεφαλαιούχοι της διασποράς δραστηριοποιήθηκαν στον τραπεζικό τομέα, τον δανεισμό του ελληνικού δημοσίου, την αγορά γης και τη χρηματοδότηση δημοσίων έργων, ενώ κάποιοι ασχολήθηκαν και με την πολιτική.

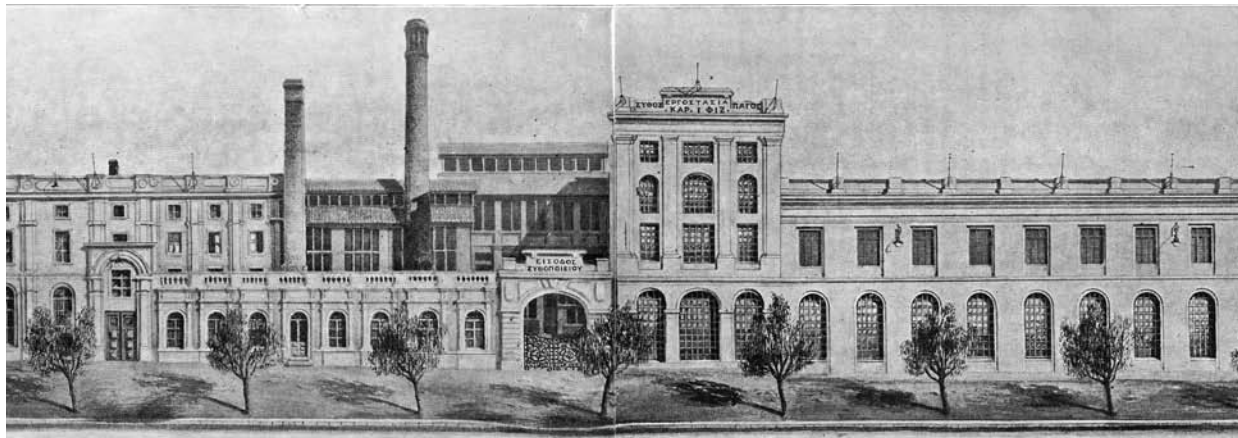
156. Ο Πειραιάς το 1880.

Επιχρωματισμένη ξυλογραφία (ψηφιακή αναπαραγωγή).
Ιστορικό Αρχείο Δήμου Πειραιά.

Ο Πειραιάς γνώρισε κατά την περίοδο των κυβερνήσεων Τρικούπη μεγάλη οικονομική άνθιση. Αναδείχθηκε πρώτο λιμάνι της χώρας, κέντρο βιομηχανικής δραστηριότητας και η δεύτερη μεγαλύτερη πόλη της Ελλάδας με 42.000 κατοίκους.

156.

159.

157.

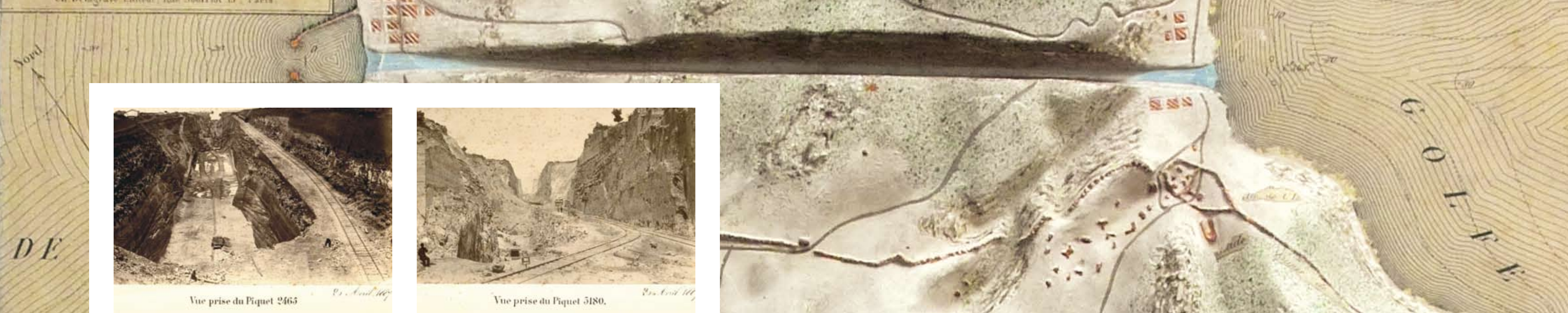

160.

158.

- 157. Η Πάτρα στα τέλη του 19ου αι.**
 Φωτογραφία, Χ. Γιακουμής, *Η Ελλάδα, Φωτογραφικό και Λογοτεχνικό Ταξίδι στον 19ο αι.*, Αθήνα 1998.
 Βιβλιοθήκη της Βουλής.
 Με πληθυσμό 35.000 κατοίκων η Πάτρα εξέπεμπε κατά την περίοδο Τρικούπη την εικόνα μίας εξευρωπαϊσμένης πόλης. Η οικονομική της άνθιση, αλληλένδετη με το λιμάνι και το εξαγωγικό εμπόριό της, επηρεάστηκε αποφασιστικά από τη σταφιδική κρίση.
- 158. Το πιλοποιείο του Η. Πουλοπούλου.**
 Λιθογραφία, αρχές 20ού αι., *Ιστορία του Νέου Ελληνισμού*, τ. 5ος, Αθήνα 2003.
 Βιβλιοθήκη της Βουλής.
- 159. Τα εργοστάσια ζυθοποιίας και παγοποιίας Καρόλου Ιωάννου Φιξ.**
 Λιθογραφία, *Πανελλήνιον Λεύκωμα Εθνικής Εκατονταετηρίδος 1821-1921*, τ. 2ος, Αθήνα 1923.
 Βιβλιοθήκη της Βουλής.
- 160. Η οινοποιητική εταιρία Hamburger, βασικός εξαγωγέας κορινθιακής σταφίδας από την Πάτρα.**
 Διαφημιστικό έντυπο, *Κορινθιακή Σταφίδα: μια πριγκίπισσα στο διάβα των αιώνων*, Αθήνα x.x.
 Βιβλιοθήκη της Βουλής.

161.

162.

164.

161-162. Εργασίες από τη διάνοιξη της διώρυγας της Κορίνθου, 20.4.1887.

Φωτογραφίες. Βιβλιοθήκη της Βουλής.

163. Σχέδιο με σήματα ρύθμισης της κυκλοφορίας των αμαξοστοιχιών.

Έντυπο, παράρτημα στο: Κανονισμός δια τους υπαλλήλους των αμαξοστοιχιών, Αθήνα 1884.

Βιβλιοθήκη της Βουλής.

164. Πρόπλασμα της διώρυγας της Κορίνθου του γεωμέτρη Ch. Muret, με βάση τις μελέτες του Béla Gerster, μηχανικού της γαλλικής εταιρείας που ανέλαβε το έργο.

Βιβλιοθήκη της Βουλής.

165. Επιστολή του Ευγένιου Χαϊδεμένου, διευθυντή της εταιρείας Tramways d'Athènes, Pirée et extensions, προς τον υπουργό Εσωτερικών. Ανασκευάζει παράπονα πολιτών για προβλήματα που προξενούνται από τον ιπποσιδηρόδρομο. Αθήνα, 29.2.1884.

Βιβλιοθήκη της Βουλής.

163.

166. Διάταγμα του βασιλιά Γεωργίου Α΄ με το οποίο εγκρίνεται πίστωση 830.000 δρχ. για εργασίες σχετικές με τους σιδηροδρόμους. Υπογράφουν ο βασιλιάς Γεώργιος Α΄, ο πρωθυπουργός και υπουργός Οικονομικών Χαρίλαος Τρικούπης και ο υπουργός Εσωτερικών Νικόλαος Μπουφίδης, 10.5.1894.

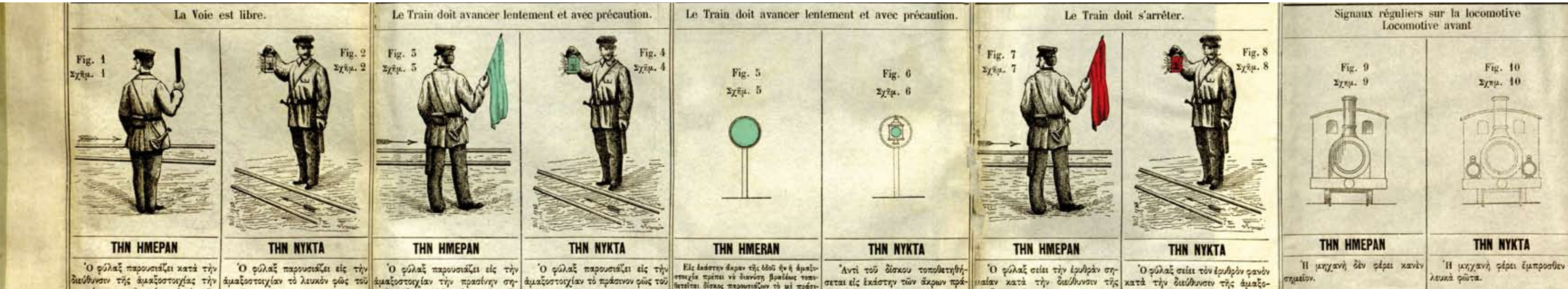
Βιβλιοθήκη της Βουλής.

167. Διάταγμα του Γεωργίου Α΄ με το οποίο εγκρίνεται πίστωση 25.000 δρχ. για τον καθαρισμό της περιμέτρου της Κωπαΐδας. Υπογράφουν ο αντιβασιλέας διάδοχος Κωνσταντίνος, ο πρωθυπουργός και υπουργός Οικονομικών Χαρίλαος Τρικούπης και ο υπουργός Εσωτερικών Νικόλαος Μπουφίδης, 21.9.1894.

Βιβλιοθήκη της Βουλής.

168. Παράρτημα Κανονισμού Λογιστικής Υπηρεσίας Σταθμών και Στάσεων, έκδοση της Εταιρίας των Σιδηροδρόμων Πειραιώς-Αθηνών-Πελοποννήσου, Τμήμα Διακοφτού-Καλαβρύτων, [1895].

Έντυπο. Βιβλιοθήκη της Βουλής.

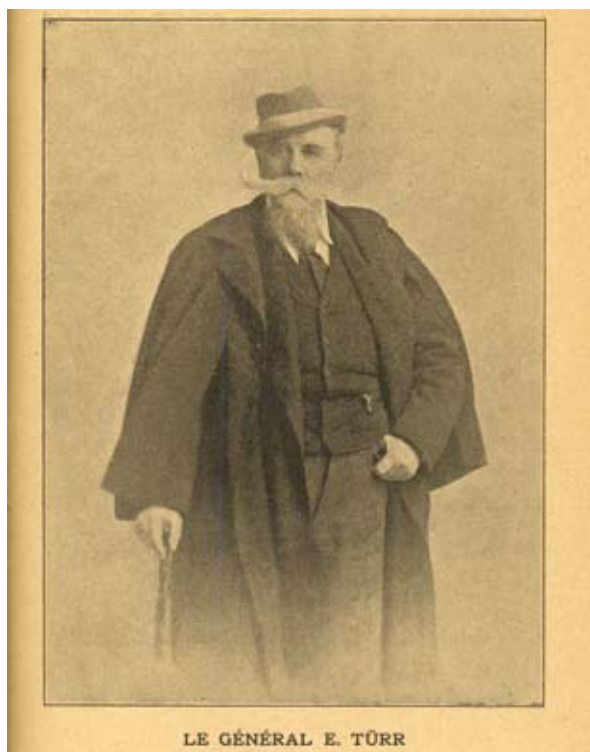

169.

169. Συμβάσεις και συγγραφαί των σιδηροδρόμων Πειραιώς-Αθηνών-Πελοποννήσου, Αθήνα 1892.

Έντυπο. Βιβλιοθήκη της Βουλής.

171.

171. Ο ουγγρικής καταγωγής μηχανικός István (γαλ. Étienne) Türr. Ήταν ιδρυτής της Société Internationale du Canal Maritime de Corinthe που ανέλαβε το 1881 το έργο της διάνοιξης της διώρυγας της Κορίνθου και της εκμετάλλευσής της για τα επόμενα 99 χρόνια.

Φωτογραφία, Εμμανουήλ Τσάκωνας, Canal maritime de Corinthe, Αθήνα 1896.

Βιβλιοθήκη της Βουλής.

172. Χειρόγραφη επιστολή του Türr προς τον διοικητή της Εθνικής Τράπεζας της Ελλάδος Μάρκο Ρενιέρη, 10.6.1885.

Βιβλιοθήκη της Βουλής, Αρχείο Μάρκου Ρενιέρη.

SOCIÉTÉ INTERNATIONALE DU CANAL MARITIME DE CORINTHE

avec la Convention en grec.

BUREAU DE L'AGENT SUPÉRIEUR

Traduction.

À Athènes, le...
Contrat adjoint entre le Gouvernement et la Société Internationale du Canal Maritime de Corinthe.

Messieurs Mrs Charilaos Trikoupi, Président du Conseil des Ministres et Ministre des Finances et Constantin Lombardos, Ministre de l'Intérieur d'une part et Monsieur Bela Gerster, Représentant de la Société Internationale du Canal Maritime de Corinthe, dans cette qualité de l'autre part, sont convenus, comme suit, en vertu de la loi ARD du 20 Février, a. s. Art. 1er.

La Société Internationale du Canal Maritime de Corinthe s'oblige à construire à l'endroit où le tracé du chemin de fer Péloponnèse traverse le canal, un Pont métallique en fer, d'une ouverture de 80 m. et d'une largeur de 6,10 mèt. entre têtes reposant sur des culées en maçonnerie. Ce pont permettra le passage simultané des trains du chemin de fer, des voitures de route et des piétons. A cet effet le tablier sera divisé dans toute sa longueur en deux parties séparées par une barrière d'un mètre de hauteur. La première partie exclusivement réservée au chemin de fer aura 3,50 mèt. de largeur. La seconde destinée à la communication en général aura 4,10 m. de largeur, y compris 1 mèt. de trottoir, en encorbellement

175.

178.

173. Σύμβαση για τη διάνοιξη της διώρυγας της Κορίνθου, ανάμεσα στην ελληνική κυβέρνηση και τη Société Internationale du Canal Maritime de Corinthe. Η ελληνική κυβέρνηση εκπροσωπείται από τον πρωθυπουργό Χαρίλαο Τρικούπη και τον υπουργό Εσωτερικών Κωνσταντίνο Λομβάρδο, και η γαλλική εταιρεία από τον μηχανικό Béla Gerster, 7.5.1884.

Βιβλιοθήκη της Βουλής, Αρχείο Μάρκου Ρενιέρη.

174. Σφραγίδα με την υπογραφή του Χαρίλαου Τρικούπη.

Βιβλιοθήκη της Βουλής, Συλλογή Κ. Τρικούπη.

175. Εγκαίνια της σιδηροδρομικής γραμμής Πειραιώς-Πελοποννήσου.

Ξυλογραφία, Έσπερος, Λειψία 1/13.12.1882.

Βιβλιοθήκη της Βουλής.

176. «Άποψη της Αθήνας με τον σιδηροδρομικό σταθμό του Θησείου».

Έγχρωμη Ξυλογραφία, The London Illustrated News, 27.II.1869.

Ιδιωτική Συλλογή.

Ο ατμήλατος σιδηρόδρομος Πειραιώς-Θησείου, ο πρώτος που κατασκευάστηκε στην Ελλάδα, εγκαινιάστηκε στις 27 Φεβρουαρίου 1869. Την περίοδο 1890-1895 έγιναν έργα επέκτασής του στο τμήμα Θησείου-Ομόνοιας.

177-178. Σιδηρόδρομος Πειραιώς-Αθηνών-Πελοποννήσου.

Ξυλογραφίες, Έσπερος, Λειψία 1/13.2.1886.

Βιβλιοθήκη της Βουλής.

176.

180.

179. Εργασίες κατασκευής του τμήματος Θησείου-Μοναστηρακίου.

Φωτογραφία (ψηφιακή αναπαραγωγή).
Γεννάδειος Βιβλιοθήκη.

180. Γενικός χάρτης των Σιδηροδρόμων Θεσσαλίας.

Atlas de la construction des chemins de fer de Thessalie, Paris [1889].
Έντυπο. Βιβλιοθήκη της Βουλής.

181. Πλοίο διέρχεται τη Διώρυγα της Κορίνθου.

Φωτογραφία (ψηφιακή αναπαραγωγή).
Φωτογραφικό Αρχείο Μουσείου Μπενάκη.

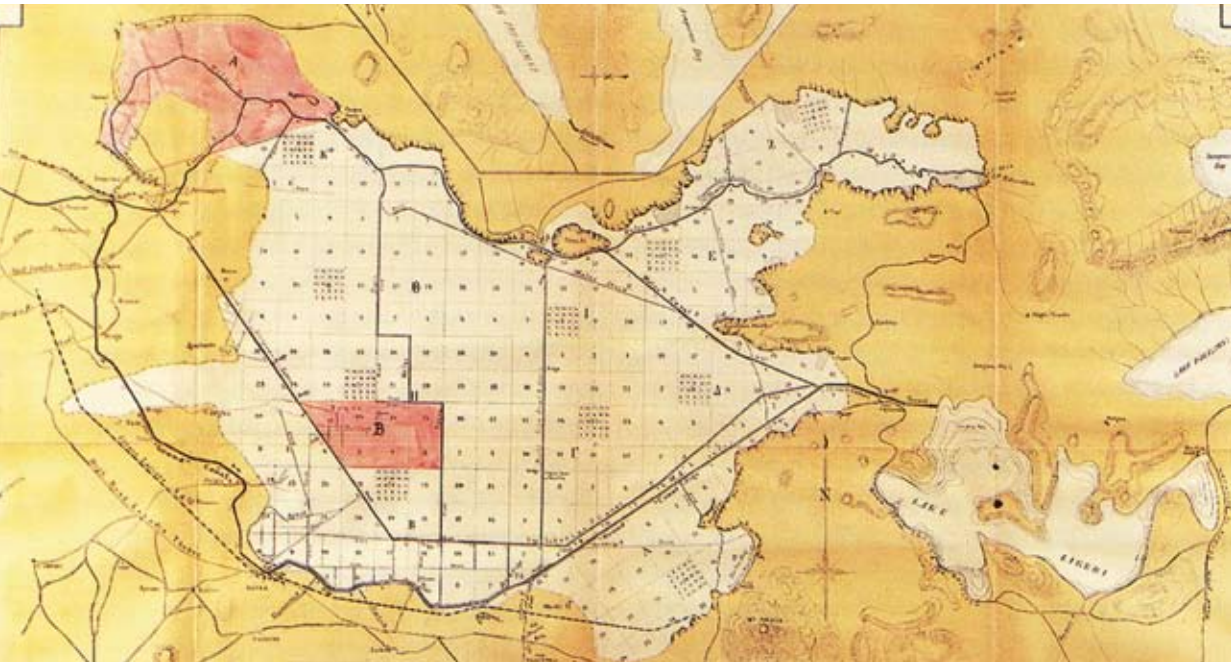
185.

182. Τα εγκαίνια της Διώρυγας της Κορίνθου, 25.7.1893.

Επιζωγραφισμένη ξυλογραφία, The London Illustrated News, 19.8.1893.
Βιβλιοθήκη της Βουλής.

183. Η νέα πόλη Ίσθμια που δημιουργήθηκε κατά την περίοδο των εργασιών της διάνοιξης της Διώρυγας της Κορίνθου.

Ξυλογραφία, Έσπερος, Λειψία 15/27.4.1886.
Βιβλιοθήκη της Βουλής.

184.

184. Σχεδιάγραμμα της λίμνης Κωπαΐδας.

Χαλκογραφία, 1900.
Βιβλιοθήκη της Βουλής.
Αντίθετα με τις ατελέσφορες προσπάθειες, ήδη από τα πρώτα χρόνια του ελεύθερου ελληνικού κράτους, κατά το διάστημα 1881-1886 υλοποιήθηκαν έργα αποξήρανσης της λίμνης, τα οποία ολοκληρώθηκαν τη δεκαετία του 1930.

185. Εργασίες από την αποξήρανση της λίμνης Κωπαΐδας.

Φωτογραφία (ψηφιακή αναπαραγωγή).
Γεννάδειος Βιβλιοθήκη, Αρχείο Στέφανου Σκουλούδη.

186. Διοχέτευση υδάτων της Κωπαΐδας στη διώρυγα της Καρδίτσας.

Ξυλογραφία, Έσπερος, Λειψία 15/27.8.1886.
Βιβλιοθήκη της Βουλής.

187. Εγκαίνια στη λίμνη Κωπαΐδα, με την ολοκλήρωση των αποξηραντικών έργων της περιόδου Τρικούπη, 31.5.1886 .

Ξυλογραφία, Έσπερος, Λειψία 1/13.8.1886.
Βιβλιοθήκη της Βουλής.

187.

191.

188. Ο πορθμός του Ευρίπου, όπως διαμορφώθηκε μετά τα έργα διαπλάτυνσης το διάστημα 1894-1896 και την κατασκευή μεταλλικής γέφυρας.

Φωτογραφία (ψηφιακή αναπαραγωγή).
Ελληνικό Λογοτεχνικό και Ιστορικό Αρχείο.

189. Το Δημοτικό Θέατρο Αθηνών στην πλατεία Δημαρχείου.

Υδατογραφία (ψηφιακή αναπαραγωγή).
Πινακοθήκη Δήμου Αθηναίων.
Ολοκληρώθηκε το 1888 σε σχέδια του E. Ziller με χρήματα του Ανδρέα Συγγρού και κατεδαφίστηκε το 1940.

190. Η «Αθηναϊκή Τριλογία»: Το Πανεπιστήμιο (1839-1864), η Ακαδημία (1859-1885) και η Εθνική Βιβλιοθήκη (1884-1902).

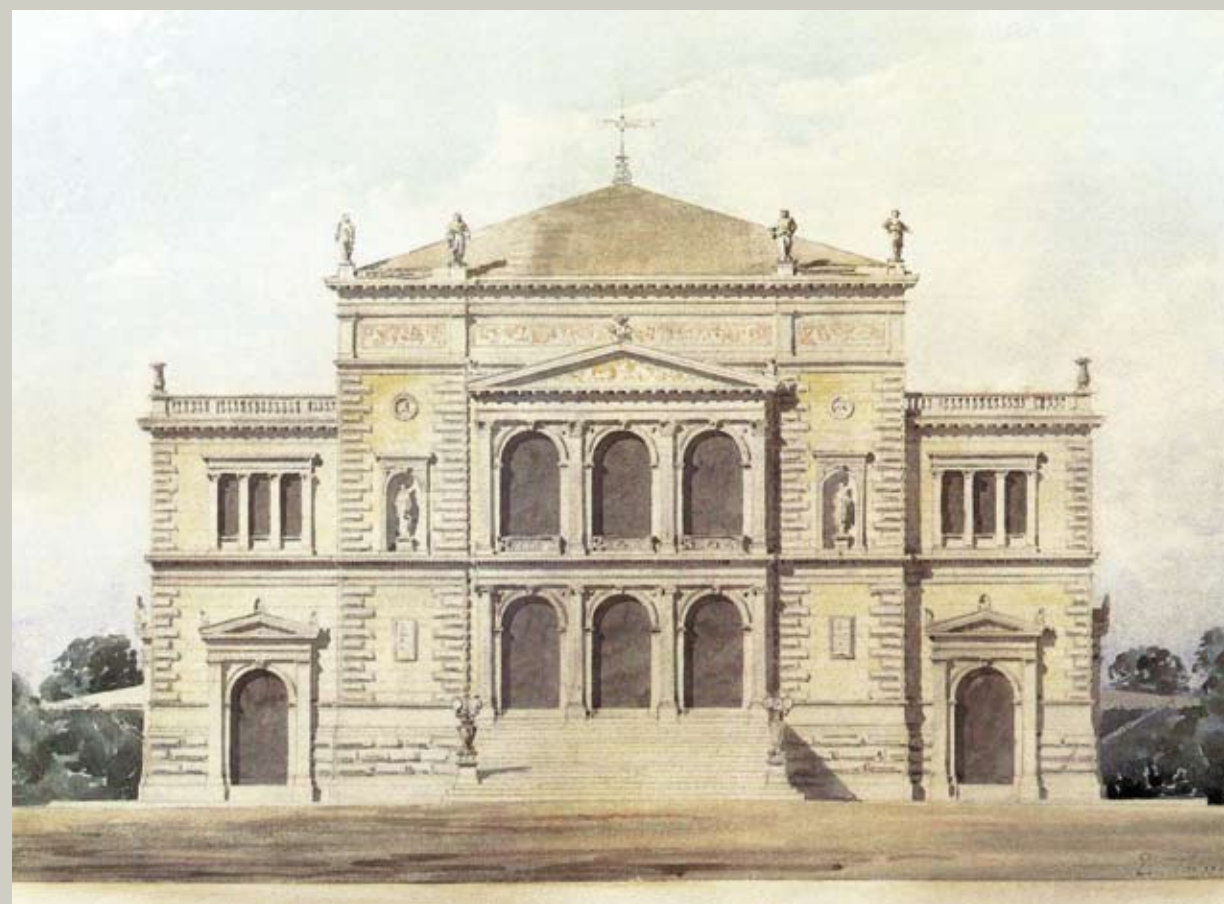
Υδατογραφία και μολύβι, Th. Hansen, 1859 (ψηφιακή αναπαραγωγή).
Πινακοθήκη Δήμου Αθηναίων.

191. Εγκαίνια του Ζαππείου Μεγάρου.

Χαρακτικό (ψηφιακή αναπαραγωγή).
Εθνικό Ιστορικό Μουσείο.
Η κατασκευή του, σε αρχικά σχέδια του Fr. Boulanger, τροποποιημένα από τον Th. Hansen, ολοκληρώθηκε το 1888 από τον E. Ziller. Τα εγκαίνια πραγματοποιήθηκαν στις 20 Οκτωβρίου 1888, ταυτόχρονα με την πανηγυρική έναρξη της Δ΄ Ολυμπιάδας.

188.

189.

192.

192. Σχέδιο του Μεγάρου του Χημείου.

Υδατογραφία, E. Ziller, 1885 (ψηφιακή αναπαραγωγή).

Εθνική Πινακοθήκη – Μουσείο Αλεξάνδρου Σούτζου.

Θεμελιώθηκε το 1887 σε σχέδια του E. Ziller και αποτέλεσε τον πρώτο χώρο διδασκαλίας θετικών επιστημών στην Ελλάδα.

193. Ανάκτορο του διαδόχου.

Επιστολικό δελτάριο, 1901 (ψηφιακή αναπαραγωγή).

Ιδιωτική Συλλογή.

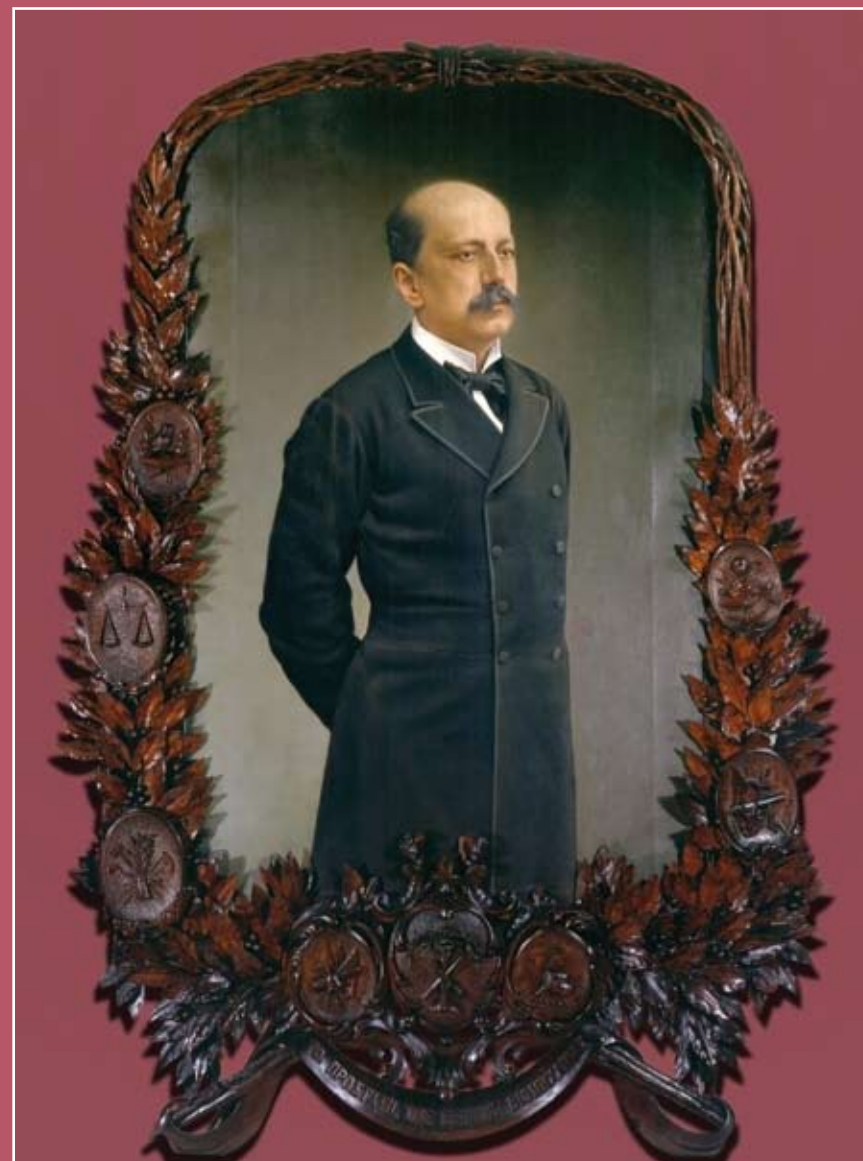
Η κατασκευή του ολοκληρώθηκε το 1897 σε σχέδια του E. Ziller. Από την κατάργηση της βασιλείας και εξής το κτήριο αποτελεί το Προεδρικό Μέγαρο.

194. Προσωπογραφία του Χαρίλαου Τρικούπη.

Λάδι σε μουσαμά.

Βιβλιοθήκη της Βουλής, Συλλογή Κ. Τρικούπη.

Αντίγραφο πρωτότυπου έργου του Παύλου Προσαλέντη, με ξύλινο περίτεχνο πλαίσιο, δωρεά των Ελλήνων Βιομηχάνων στον Χαρίλαο Τρικούπη.

194.

195.

195. Το θωρηκτό «Υδρα».

Έγχρωμη λιθογραφία, Νέος Αριστοφάνης, Αθήνα 19.Ι.1892.

Βιβλιοθήκη της Βουλής.

Μαζί με τα θωρηκτά «Σπέτσαι» και «Ψαρά» παραγγέλθηκε από την κυβέρνηση Τρικούπη στη Γαλλία για την ενίσχυση της άμυνας της χώρας και τον εκσυγχρονισμό των Ενόπλων Δυνάμεων.

196. «Το Ναυτικόν της Ελλάδος-Ο Ναύαρχος Μιαούλης».

Ξυλογραφία, Έσπερος, Λειψία 1/13.ΙΙ.1881.

Βιβλιοθήκη της Βουλής.

197. «Ο ελληνικός στρατός».

Ξυλογραφία, Έσπερος, Λειψία 1/13.ΙΙ.1885.

Βιβλιοθήκη της Βουλής.

197.

ΚΑΡΤΗΣ ΚΩΜΙΚΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΥΦΥΙΑΣ

198.

198. «Χάρτης κωμικής ευρωπαϊκής ευφυίας».

Έγχρωμη λιθογραφία, Νέος Αριστοφάνης, Αθήνα 1887.
Βιβλιοθήκη της Βουλής.

199. «Οι περιοδεύοντες υποψήφιοι βουλευτές».

Έγχρωμη λιθογραφία, Νέος Αριστοφάνης, Αθήνα 1890.
Βιβλιοθήκη της Βουλής.

200. Γελοιογραφία για τα οικονομικά και φορολογικά μέτρα του Τρικούπη.

Ασμοδαίος, Αθήνα 7.4.1885.
Έντυπο. Βιβλιοθήκη της Βουλής.

200.

201.

202.

201. «Μέσα συγκοινωνίας συμπολιτεύσεως-αντιπολιτεύσεως».

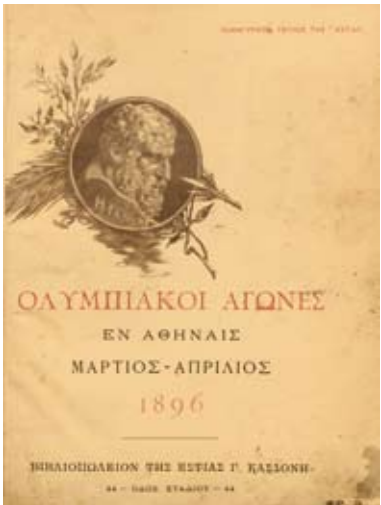
Το Άστυ, Αθήνα 20.5.1890.
Έντυπο. Βιβλιοθήκη της Βουλής.

202. «Το ισοζύγιον».

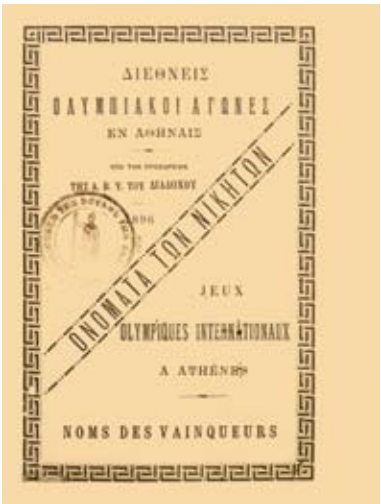
Το Άστυ, Αθήνα 17.4.1888.
Έντυπο. Βιβλιοθήκη της Βουλής.

203. Στιγμιότυπο από την κηδεία του Χαρίλαου Τρικούπη στην Αθήνα στις 11 Απριλίου 1896.

Φωτογραφία.
Βιβλιοθήκη της Βουλής, Συλλογή Κ. Τρικούπη.

208.

209.

204. Σοφία Τρικούπη.

Φωτογραφία.

Βιβλιοθήκη της Βουλής, Συλλογή Κ. Τρικούπη.

205. Το ζεύγος von Trautenberg.

Φωτογραφίες (ψηφιακή αναπαραγωγή).

Εθνικό Ιστορικό Μουσείο.

Η φιλική σχέση τους με τον Χ. Τρικούπη διήρκεσε έως τον θάνατό του και βρέθηκαν κοντά του στις Κάννες τις τελευταίες μέρες του.

206. Τηλεγράφημα του Χ. Τρικούπη από το Μεσολόγγι με το οποίο ανακοινώνει στην αδερφή του Σοφία την αποτυχία του στις εκλογές του 1895.

Ιδιωτική Συλλογή (ψηφιακή αναπαραγωγή).

207. «Η στιγμή της αφίξεως του δρομέως Λούη».

Επιστολικό δελτάριο (ψηφιακή αναπαραγωγή).

Ιδιωτική Συλλογή.

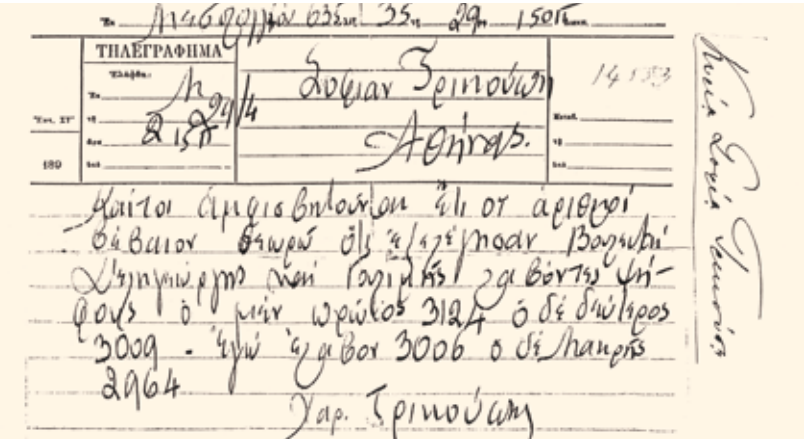
Μία μέρα μετά τη νίκη του Σπύρου Λούη στον Μαραθώνιο κατά τη διάρκεια των Α΄ Διεθνών Ολυμπιακών Αγώνων (25.3-3.4.1896), ο Χαρίλαος Τρικούπης πεθαίνει στις Κάννες στις 30 Μαρτίου 1896.

208. Πανηγυρικό τεύχος της εφημερίδας Εστία για τους Α΄ Διεθνείς Ολυμπιακούς Αγώνες, 1896.

Έντυπο. Βιβλιοθήκη της Βουλής.

209. Κατάλογος των νικητών στους Α΄ Διεθνείς Ολυμπιακούς Αγώνες, 1896.

Έντυπο. Βιβλιοθήκη της Βουλής.

206.

204.

210. Επιστολή του αρχιεπισκόπου Ιεροσολύμων με την οποία η Σοφία αναγορεύεται «Σταυροφόρος του Παναγίου και Θεοδέγμονος Τάφου», 1886.

Βιβλιοθήκη της Βουλής, Συλλογή Κ. Τρικούπη.

211. Ιδιόγραφη διαθήκη της Σοφίας Τρικούπη.

Καθιστά κληρονόμους της τον ξάδελφό της Κωνσταντίνο Τρικούπη και τον γραμματέα του αδερφού της Κωνσταντίνο Παπαλουκά, 12.8.1912.

Βιβλιοθήκη της Βουλής, Συλλογή Κ. Τρικούπη.

212. Σφραγίδες μελών της οικογένειας Τρικούπη.

Βιβλιοθήκη της Βουλής, Συλλογή Κ. Τρικούπη.

213-214. Μήτρες κατασκευής αναμνηστικών μεταλλίων και μετάλλια σε ασήμι και χαλκό για τον Χαρίλαο Τρικούπη.

Βιβλιοθήκη της Βουλής, Συλλογή Κ. Τρικούπη.

215. Αναμνηστική κορνίζα με ένθετο μετάλλιο του Χ. Τρικούπη που προσφέρθηκε στη Σοφία Τρικούπη, Κάννες 30.3.1910.

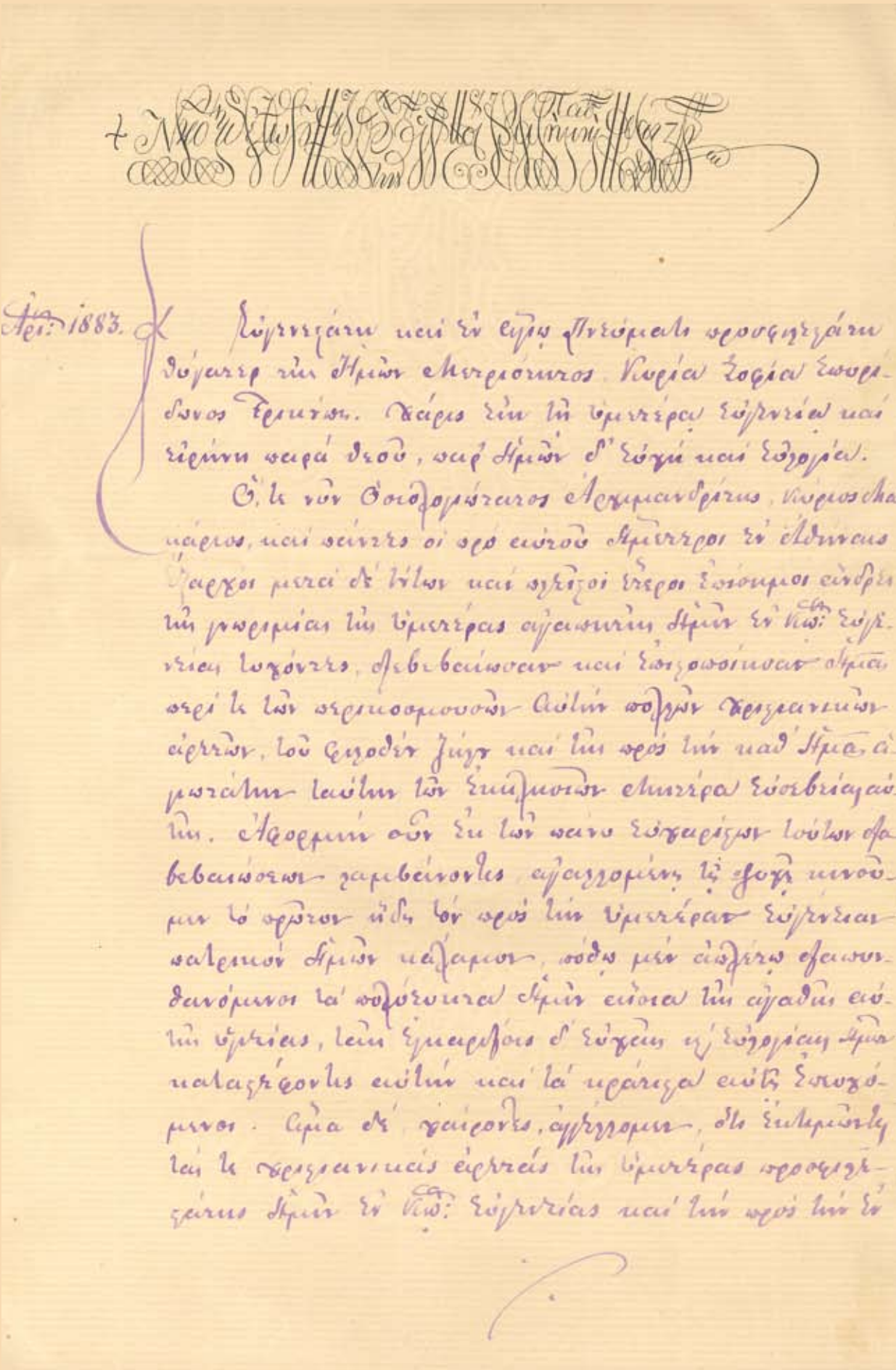
Βιβλιοθήκη της Βουλής, Συλλογή Κ. Τρικούπη.

215.

214.

217.

216. Χαρίλαος Τρικούπης.
Επιστολικό Δελτάριο, με χειρόγραφη σημείωση «Χαρίλαος Τρικούπης
πρωθυπουργός της Ελλάδος».
Βιβλιοθήκη της Βουλής, Συλλογή Κ. Τρικούπη.

**217. Λεύκωμα της Σοφίας Τρικούπη, δώρο στον ξάδελφό της
Κωνσταντίνο Τρικούπη.** Στο οπισθόφυλλο είναι επικολλημένο
επιστολόχαρτο του ξενοδοχείου των Καννών, όπου πέθανε ο Χαρίλαος
Τρικούπης, με ιδιόχειρη σημείωσή της για την ώρα θανάτου του.
Βιβλιοθήκη της Βουλής, Συλλογή Κ. Τρικούπη.

218. Πορτοφόλι και επισκεπτήρια του Χαρίλαου Τρικούπη.
Βιβλιοθήκη της Βουλής, Συλλογή Κ. Τρικούπη.

218.

**219. Κρυστάλλινο presse-papier πιθανόν από το γραφείο του Χαρίλαου
Τρικούπη.**
Βιβλιοθήκη της Βουλής, Συλλογή Κ. Τρικούπη.

220. Η κηδεία του Χαρίλαου Τρικούπη στην Αθήνα, 11.4.1896.
Φωτογραφία (ψηφιακή αναπαραγωγή).
Εθνικό Ιστορικό Μουσείο.

220.

225.

221. Πρωτοσέλιδο της εφημερίδας Το Άστυ, μία ημέρα μετά τον θάνατο του Χαρίλαου Τρικούπη, 31.3.1896.

Έντυπο. Βιβλιοθήκη της Βουλής.

222. Πρωτοσέλιδο της εφημερίδας Το Άστυ, την ημέρα της κηδείας του, 11.4.1896.

Έντυπο. Βιβλιοθήκη της Βουλής.

223. Χαρίλαος Τρικούπης.

Χάλκινο ανάγλυφο σε κορνίζα.

Βιβλιοθήκη της Βουλής, Συλλογή Κ. Τρικούπη.

224. Οι τάφοι των Τρικούπηδων στο Α΄ Νεκροταφείο Αθηνών.

Λάδι σε μουσαμά.

Βιβλιοθήκη της Βουλής, Συλλογή Κ. Τρικούπη.

225. Κωνσταντίνος Θεμιστοκλή Τρικούπης (Μεσολόγγι, 1857-Αθήνα, 1922).

Λάδι σε μουσαμά.

Βιβλιοθήκη της Βουλής, Συλλογή Κ. Τρικούπη.

Απόφοιτος της Σχολής Ευελπίδων, κατατάχθηκε στο πυροβολικό, συνέχισε τις σπουδές του στο Βέλγιο και τη Γαλλία και πήρε μέρος στον πόλεμο του 1897. Άρχισε να πολιτεύεται το 1899 ως βουλευτής Μεσολογγίου. Διετέλεσε υπουργός Ναυτικών (1905-1908) και πρωτοστάτησε στην αναδιοργάνωση του στόλου, την ίδρυση του Ταμείου του Στόλου και την παραγγελία των πρώτων τεσσάρων αντιτορπιλικών.

226. Κωνσταντίνος Τρικούπης.

Φωτογραφία σε κορνίζα.

Βιβλιοθήκη της Βουλής, Συλλογή Κ. Τρικούπη.

227. Ο Κωνσταντίνος Τρικούπης με την οικογένειά του.

Φωτογραφία σε κορνίζα.

Βιβλιοθήκη της Βουλής, Συλλογή Κ. Τρικούπη.

223.

221.

228.

228. Νικόλαος Θεμιστοκλή Τρικούπης (Μεσολόγγι, 1868-1956).

Φωτογραφία σε κορνίζα.

Βιβλιοθήκη της Βουλής, Συλλογή Κ. Τρικούπη.

Αποφοίτησε από τη Σχολή Ευελπίδων και συνέχισε την εκπαίδευσή του στη Γαλλία. Πήρε μέρος στον πόλεμο του 1897, τους Βαλκανικούς Πολέμους και τη Μικρασιατική Εκστρατεία, κατά τη διάρκεια της οποίας αιχμαλωτίστηκε από τους Τούρκους. Διετέλεσε νομάρχης Αττικοβοιωτίας (1928-1930).

229. Σπύρος Κωνσταντίνου Τρικούπης (Αθήνα, 1891-1945).

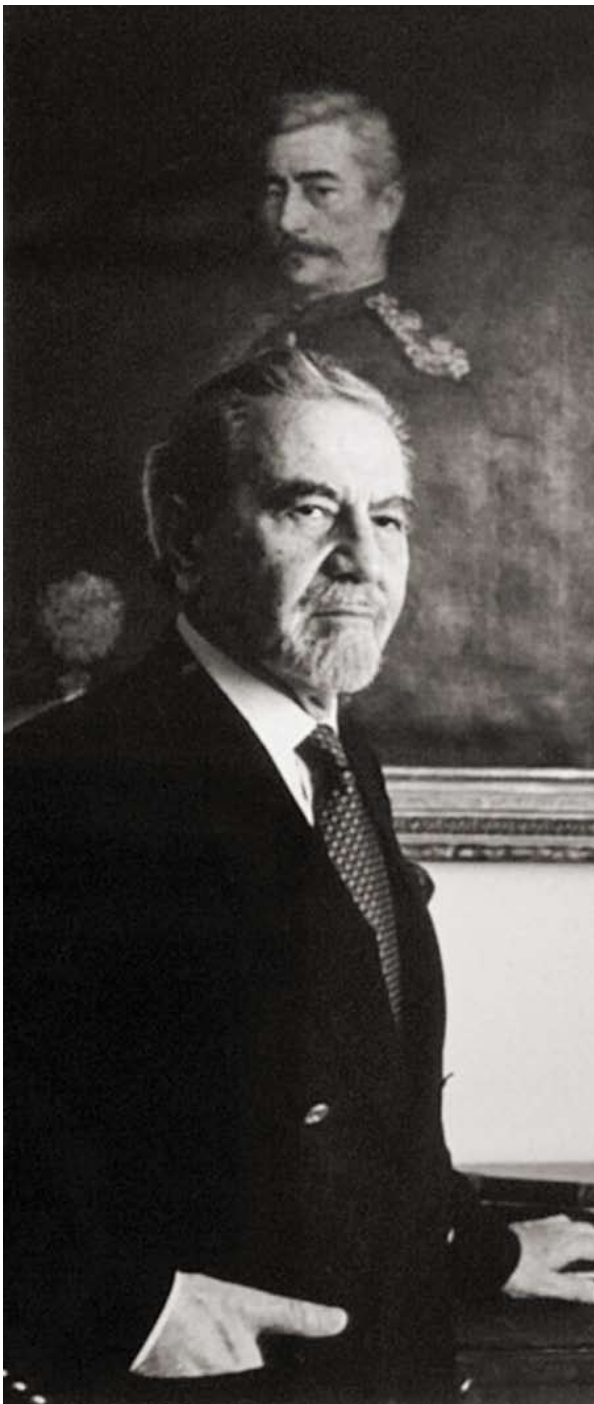
Φωτογραφία σε κορνίζα.

Βιβλιοθήκη της Βουλής, Συλλογή Κ. Τρικούπη.

Σπούδασε νομικά στο Πανεπιστήμιο Αθηνών. Εισήλθε στην πολιτική το 1915 ως βουλευτής Αιτωλίας και Ακαρνανίας και επανεξελέγη πέντε φορές με το Λαϊκό Κόμμα. Διετέλεσε υπουργός Γενικός Διοικητής Ηπείρου, Α΄ αντιπρόεδρος της Βουλής και υφυπουργός Εθνικής Οικονομίας. Ιδρυτής του φιλολογικού περιοδικού *Δάφνη*.

229.

235.

230. Καρέκλα γραφείου του Σπύρου Τρικούπη.

Βιβλιοθήκη της Βουλής, Συλλογή Κ. Τρικούπη.

231. Κωνσταντίνος Θ. Τρικούπης.

Φωτογραφία σε κορνίζα.

Βιβλιοθήκη της Βουλής, Συλλογή Κ. Τρικούπη.

232. Λοφίο από στρατιωτικό καπέλο του Κωνσταντίνου Θ. Τρικούπη.

Βιβλιοθήκη της Βουλής, Συλλογή Κ. Τρικούπη.

233. Μαρία Αντωνιάδου.

Βιβλιοθήκη της Βουλής, Συλλογή Κ. Τρικούπη.

Κόρη του αρχίατρου Αλέξανδρου Αντωνιάδου, σύζυγος του Κωνσταντίνου Θ. Τρικούπη. Ασχολήθηκε με την ποίηση και τη συγγραφή διηγημάτων, τα οποία δημοσίευσε σε περιοδικά της εποχής με το ψευδώνυμο «Δάφνη Λώρα».

234. Σπύρος Τρικούπης.

Σχέδιο με μολύβι.

Βιβλιοθήκη της Βουλής, Συλλογή Κ. Τρικούπη.

235. Κωνσταντίνος Σ. Τρικούπης (1926-2002).

Φωτογραφία σε κορνίζα.

Βιβλιοθήκη της Βουλής, Συλλογή Κ. Τρικούπη.

Απόφοιτος της Νομικής Σχολής Αθηνών, συνέχισε τις σπουδές του στη Γενεύη και τη Χάγη. Πολιτεύτηκε για πρώτη φορά το 1950 με το Λαϊκό Κόμμα. Βουλευτής Αιτωλοακαρνανίας με την Ε.Ρ.Ε. (1961, 1963, 1964) και με τη Ν.Δ. (1974). Διετέλεσε γενικός γραμματέας του Υπουργείου Συγκοινωνιών και Δημοσίων Έργων και υφυπουργός Εξωτερικών. Το 1992 δώρισε το πατρικό σπίτι της οικογένειας στον δήμο Μεσολογγίου. Ήταν ο τελευταίος άρρην απόγονος της οικογένειας Τρικούπη.

236.

237.

247α.

236. Έγγραφο για την παραγγελία πολεμικών πλοίων από τον Κωνσταντίνο Θ. Τρικούπη.

Βιβλιοθήκη της Βουλής, Συλλογή Κ. Τρικούπη.

237. «Τα μικρά μου μυστικά»:Λεύκωμα των ετών 1897-1904 της Μαρίας Αντωνιάδου.

Βιβλιοθήκη της Βουλής, Συλλογή Κ. Τρικούπη.

238. Μαρία Αντωνιάδου, Από την ζωή της γυναίκός, 1921.

Έντυπο. Βιβλιοθήκη της Βουλής, Συλλογή Κ. Τρικούπη.

239α-β. Έντυπο υλικό για το εβδομαδιαίο φιλολογικό περιοδικό Δάφνη που εξέδιδε ο Σ. Τρικούπης.

Βιβλιοθήκη της Βουλής, Συλλογή Κ. Τρικούπη.

240-242. Ψηφοδέλτιο και προεκλογικό υλικό από την υποψηφιότητα του Σπύρου και του Κωνσταντίνου Τρικούπη στον Νομό Αιτωλοακαρνανίας.

Βιβλιοθήκη της Βουλής, Συλλογή Κ. Τρικούπη.

243. Μαρία Αντωνιάδου.

Σχέδιο με μολύβι, Αλέξανδρος Φιλαδελφεύς, 1942.

Βιβλιοθήκη της Βουλής, Συλλογή Κ. Τρικούπη.

244. Φωτογραφικό λεύκωμα από τη ναυπήγηση και καθέλκυση των πολεμικών πλοίων «Νίκη» και «Δόξα». Τα πλοία αυτά, γνωστά ως «Θηρία», παραγγέλθηκαν κατά τη διάρκεια της θητείας του Κωνσταντίνου Θ. Τρικούπη ως υπουργού Ναυτικής.

Βιβλιοθήκη της Βουλής, Συλλογή Κ. Τρικούπη.

245. Κωνσταντίνος Σ. Τρικούπης, Εισήγησις επί του άρθρου ΙΙ0 του Συντάγματος, Αθήνα 1977.

Έντυπο. Βιβλιοθήκη της Βουλής.

246. Οικογενειακό φωτογραφικό λεύκωμα του Σπύρου Τρικούπη.

Βιβλιοθήκη της Βουλής, Συλλογή Κ. Τρικούπη.

247. Προσωπικά αντικείμενα μελών της οικογένειας Τρικούπη.

Βιβλιοθήκη της Βουλής, Συλλογή Κ. Τρικούπη.

247α. Αφίσα από τα «Τρικούπεια» που διοργανώθηκαν στο Μουσείο Τρικούπη, 1994.

Βιβλιοθήκη της Βουλής, Συλλογή Κ. Τρικούπη.

248. Ο Κωνσταντίνος Τρικούπης με τον Κωνσταντίνο Καραμανλή.

Φωτογραφία σε κορνίζα.

Βιβλιοθήκη της Βουλής, Συλλογή Κ. Τρικούπη.

249. Ο Κωνσταντίνος Τρικούπης με τον πρόεδρο της Δημοκρατίας Κωστή Στεφανόπουλο.

Φωτογραφία σε κορνίζα.

Βιβλιοθήκη της Βουλής, Συλλογή Κ. Τρικούπη.

250. Γραφείο του Σπυρίδωνα Τρικούπη.

Βιβλιοθήκη της Βουλής, Συλλογή Κ. Τρικούπη.

251-252. Μελανοδοχείο με πένα του Σπυρίδωνα Τρικούπη και presse papier μέλους της οικογένειας.

Βιβλιοθήκη της Βουλής, Συλλογή Κ. Τρικούπη.

253. Τόμοι του έργου του Σπυρίδωνα Τρικούπη Ιστορία της Ελληνικής Επανάστασως, Λονδίνο 1853.

Έντυπα. Βιβλιοθήκη της Βουλής.

242.

250.

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Αγριαντώνη Χριστίνα, *Οι απαρχές της εκβιομηχάνισης στην Ελλάδα τον 19ο αιώνα*, Αθήνα 1986.

Αλιβιζάτος Νίκος, *Εισαγωγή στην ελληνική συνταγματική ιστορία*, Αθήνα 1981.

Αρώνη-Τοίχλη Καίτη – Τρίχα Λύντια (επιμ.), *Ο Χαρίλαος Τρικούπης και η εποχή του. Πολιτικές επιδιώξεις και κοινωνικές συνθήκες*, Αθήνα 2000.

Βατικιώτης Κωστής (επιμ.), «Χαρίλαος Τρικούπης, 100 χρόνια από τον θάνατό του. Αφιέρωμα», *Επτά Ημέρες-Η Καθημερινή*, (3.11.1996).

Βεργόπουλος Κώστας, *Κράτος και οικονομική πολιτική στον 19ο αιώνα*, Αθήνα 1975.

Βουλή των Ελλήνων, Χ. Τρικούπης, *Συλλογή δημοσιευμάτων*, 2 CD-ROM, Αθήνα 1996.

Damianakos Alexander, *Charilaos Trikoupis and the Modernization of Greece*, 1874-1894, Michigan 1977.

Δημητρόπουλος Ανδρέας, *Η αρχή της δεδηλωμένης. Γένεση και εφαρμογή 1875-1911*, Αθήνα 1991.

Δήμος Αθηναίων – Πνευματικό Κέντρο – Ελληνικό Λογοτεχνικό και Ιστορικό Αρχείο, *Ο Χαρίλαος Τρικούπης και η εποχή του*, Αθήνα 1996. [Κατάλογος έκθεσης].

Gardikas Katerina, *Parties and Politics in Greece, 1875-1885: Towards a Two-Party System*, Λονδίνο 1988.

Hering Gunnar, *Τα πολιτικά κόμματα στην Ελλάδα: 1821-1936*, Αθήνα 2004 (μτφ. Θ. Παρασκευόπουλος).

Ιστορία του Ελληνικού Έθνους, τ. ΙΔ΄: *Νεώτερος Ελληνισμός από το 1881 έως το 1913*, Αθήνα 1977.

Κακλαμάνος Δημήτριος, *Οικογένεια Τρικούπη*, Αθήνα 1933.

Κανίνιας Σπύρος, *Ο Χαρίλαος Τρικούπης και το Μεσολόγγι*, Αθήνα 1999.

Καραγιάννης Σωτήρης, *Το τρικουπικό πολιτικό κόμμα (1872-1895). Προβλήματα ταυτότητας και διάστασης του ανερχόμενου αστικού πολιτικού χώρου*, Αθήνα 1989.

Κρεμμυδάς Βασίλης, *Από το Σπυρίδωνα Τρικούπη στο σήμερα: το Εικοσίενα στις νέες ιστοριογραφικές προσεγγίσεις. Εισαγωγικός τόμος στην Ιστορία της Ελληνικής Επαναστάσεως του Σπυρίδωνα Τρικούπη*, Αθήνα 2007.

Κωστής Κώστας – Πετμεζάς Σωκράτης (επιμ.), *Η ανάπτυξη της ελληνικής οικονομίας τον 19ο αιώνα (1830-1914)*, Αθήνα 2006.

Λάσκαρις Σ.Θ., *Ο Χαρίλαος Τρικούπης και η Ένωση της Επτανήσου*, Αθήνα 1930.

Λούβη Λίνα, *Η ελληνική οικονομία του 19ου αιώνα με τη γραφίδα των γελοιογράφων*, Αθήνα 2011.

Μακρυδημήτρης Αντώνης, *Οι πρωθυπουργοί της Ελλάδος, 1828-1997*, Αθήνα 1997.

Μάνεσης Αριστόβουλος, *Χαρίλαος Τρικούπης. Ο εκσυγχρονιστής πολιτικός*, Αθήνα 1996.

Μπάλτα Νάση, *Η καρδιοβόρος αγωνία της κάλπης: τύπος και βουλευτικές εκλογές την εποχή του Χαριλάου Τρικούπη 1881-1895*, Αθήνα 2001.

Παναγιωτόπουλος Βασίλης (επιμ.), *Ιστορία του Νέου Ελληνισμού 1770-2000*, τ. Ε΄: *Τα χρόνια της σταθερότητας, 1871-1909*, Αθήνα 2003.

Παρουσία του Χαρίλαου Τρικούπη στα εκατόν πενήντα χρόνια από τη γέννησή του, *Τετράδια Ευθύνης* 12, Αθήνα [1980].

Πετρίδης Παύλος, *Πολιτικές δυνάμεις και συνταγματικοί θεσμοί στη νεώτερη Ελλάδα, 1844-1940*, Θεσσαλονίκη 1992.

Πετρόπουλος Κωνσταντίνος, *Χαρίλαος Τρικούπης*, Αθήνα 1966.

Πουρνάρας Δημήτρης, *Χαρίλαος Τρικούπης. Η ζωή και το έργο του*, 2 Τ., [Αθήνα 1976].

Σκοπετέα Έλλη, *Το «Πρότυπο Βασίλειο» και η Μεγάλη Ιδέα. Όψεις του εθνικού προβλήματος στην Ελλάδα (1830-1880)*, Αθήνα 1988.

Τζόκας Σπύρος, *Ο Χαρίλαος Τρικούπης και η συγκρότηση του νεοελληνικού κράτους. Οδοιπορικό στον 19ο αιώνα*, Αθήνα 1999.

____, *Χαρίλαος Τρικούπης: Η ζωή και το έργο του*, [χ.χ.]

Τρικούπης Χαρίλαος, *Λόγοι πολιτικοί*, Αθήνα 1888.

Τρίχα Λύντια, *Χαρίλαος Τρικούπης. Μια βιογραφική περιήγηση*, Αθήνα 2009.

____, *Ο Χαρίλαος Τρικούπης και τα δημόσια έργα*, Αθήνα 2001.

____, *Ο γνωστός και ο άγνωστος Χαρίλαος Τρικούπης*, Αθήνα 2002.

Τσαούσης Δ.Γ. (επιμ.), *Όψεις της ελληνικής κοινωνίας του 19ου αιώνα*, Αθήνα 1984.

Τσοκόπουλος Γεώργιος, *Χαρίλαος Τρικούπης. Βιογραφία*, Αθήνα 1896.

Τσουκαλάς Κωνσταντίνος, *Κοινωνική ανάπτυξη και κράτος. Η συγκρότηση του δημόσιου χώρου στην Ελλάδα*, Αθήνα 1981.

Φλεριανού Αικατερίνη (επιμ.), *Χαρίλαος Τρικούπης: Η ζωή και το έργο του*, 2 Τ., Αθήνα 1999.

Τυπώθηκε και βιβλιοδετήθηκε από τη
Διεύθυνση Εκδόσεων και Εκτυπώσεων
της Βουλής των Ελλήνων
τον Μάρτιο του 2012
σε χαρτί γραφής 140g
σε 1.000 αντίτυπα.

Concept: Μαιρίνα Ματθαιοπούλου

Σχεδιάστηκε και σελιδοποιήθηκε από τη Μαρία Θύμη για την εταιρεία Μαιρίνα Ματθαιοπούλου Μον.Ε.Π.Ε.

